Prof. MARIANA BADEA

Nepoților mei,
Ana și Vlad

LIMBA ROMÂNĂ
– TESTE –

pentru admiterea
în învățământul superior

Lucrare realizată în conformitate cu
DOOM 2005 și DEX 2012,
editate de Academia Română

În conformitate cu
Programa de limbă și literatură română
pentru examenul de bacalaureat

DTP Pre-Press: Cristian STOICA

Coperta: Ionuț BĂRBIERU

Ediție îngrijită de prof. Gheorghe BADEA

KJHKJHK
ISBN-13: 978-973-20-7
Copyright © Editura Badea & Professional Consulting SRL

ISBN-13: 978-973-1722-20-7

ISBN-13: 978-973-1722-20-7

Editura: BADEA & PROFESSIONAL CONSULTING
Comenzi la tel./fax: (021)222.1183
comenzi@editurabadea.ro

www. editurabadea.ro

Informații, consultații,
comentarii și dezbateri pe blogul
www.mariana-badea.ro

CUPRINS

Teste - GRILA I	pag. 5
Răspunsuri	*pag. 31*
Teste - GRILA II	pag. 32
Răspunsuri	*pag. 57*
Teste - GRILA III	pag. 58
Răspunsuri	*pag. 82*
Teste - GRILA IV	pag. 83
Răspunsuri	*pag. 110*
Teste - GRILA V (verificare)	pag. 111
Răspunsuri	*pag. 136*
Teste complexe	pag. 137
Bareme de corectare	*pag. 157*
PROBLEME DE SEMANTICĂ	pag. 176
• Mic dicționar de sinonime	pag. 179
• Mic dicționar de omonime	pag. 184
• Mic dicționar de antonime	pag. 189
• Mic dicționar de paronime	pag. 194
• Mic dicționar de neologisme	pag. 198

• Mic dicționar de cuvinte livrești pag. 206
• Mic dicționar de arhaisme pag. 208
• Mic dicționar de cuvinte populare pag. 212
• Mic dicționar de cuvinte argotice pag. 216
• Mic dicționar de pleonasme pag. 220

NORME LINGVISTICE - DOOM 2005 pag. 223

GRILA I

A. Marcați varianta corectă de analiză gramaticală a cuvintelor subliniate din următoarele enunțuri:

1. *Cum are obiceiul să exagereze, e bine să nu-l crezi.*
a) compl. circ. de cauză/ adv. rel. de mod cu valoare cauzală;
b) conj. subordonatoare cauzală/ fără funcție sintactică;
c) subiect/ adv. rel.;
d) altă interpretare.

2. *Cât pe ce să îl accidenteze tramvaiul.*
a) loc. adv. de mod/ nume predicativ cu vb. copulativ eliptic;
b) loc. adv. predicativă/ pred.verbal;
c) loc. adv. de mod/ fără funcție sintactică;
d) altă interpretare.

3. *Habar n-ai cum sunt dealurile Lipovei.*
a) atr. adv./ adv. rel. de mod;
b) compl. circ. de mod/ adv. rel. de mod;
c) adv. rel. de mod, cu val. de conj. subordonatoare/ fără funcție sintactică;
d) altă interpretare.

4. *Opiniile celor din clasa mea sunt altele decât cele din alte clase.*
a) art. demonstrativ/ fără funcție sintactică;
b) pron. dem.de dep., G./ atr. pron. genitival;
c) pron. dem.de dep., D./ atr. pron. în dativ;
d) adj. pron.dem. de dep., G./ atr.adj.

5. *Ti-am criticat eu vreodată preferințele?*
a) pron. pers., f.neacc., D./ atr.pron. în cazul D.;
b) pron. pers., f. neacc., D./ compl. indirect;
c) pron.pos.., f. neacc., D./ atr. pron. în cazul dativ;
d. altă interpretare.

6. *Are un hotel luxos în centrul stațiunii **Mamaia**.*
a) atr. subst. apozițional/ subst. propriu, în cazul D.;
b) atr. subst. apozițional/ subst.propriu, în cazul G.;
c) atr. subst. apozițional/ subst.propriu, în cazul N.;
d) altă interpretare.

7. *Mi-e dor de camera mea **de acasă**.*
a) compl. circ. de loc/ adv.de loc cu prepoziție;
b) atr.adverbial/ loc.adv. de loc;
c) atr. subst. prep./ subst. în cazul Ac. cu prepoziție;
d) altă interpretare.

8. *Interesul **cu care** mă asculți este aparent.*
a) adj. pron. relativ (se acordă cu substantivul „interesul")/ atr.adj.;
b) pron. rel. în cazul Ac. cu prepoziție/ compl. circ. de mod;
c) pron. rel. în cazul Ac. cu prepoziție/ atr. pron. prep.;
d) altă interpretare.

9. *I-**a fost scris** să devină actor.*
a) loc.verbală, ind. perf. compus, d. pasiva/ pred. verbal;
b) verb cop., impers.+ nume predicativ)/ pred. nominal;
c) verb, ind. perf. compus, d. pasivă/ pred. verbal;
d) altă interpretare.

10. *Nepotul cel mic **al vostru** este deja la școală?*
a) adj. pron. pos., cazul N./ atr.adj.;
b) adj. pron. pos., cazul G./ atr.adj;
c) pron. pos., cazul G/ atr. pron. genitival;
d) pron. pers., cazul G./ atr. pron.genitival.

11. ***Pe Ana** s-a așezat o viespe.*
a) subst. propriu în cazul Ac./ compl. indirect;
b) subst. propriu în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
c) subst. propriu în cazul Ac./ compl. direct;
d) altă interpretare.

12. *Vorbitorii de limbi romanice pronunță cu dificultate vocala românească **„â"**.*
a) subst. în cazul Ac./ atr. subst. apozițional (apoziție neizolată);
b) subst. în cazul N./ atr. subst. apozițional (apoziție neizolată);
c) subst. în cazul Ac./ compl. direct;
d) vocală cu val. substantivală, cazul N./atr.subst. apozițional (apoziție neizolată).

13. *Demisia lui **de voie de nevoie** n-a șocat pe nimeni.*
a) loc.adj./ atr. adj.;
b) loc. subst. în cazul Ac./ atr. subst. prep.;
c) loc. adv. de mod/ compl. circ.de mod;
d) loc. adv. de mod/ atr. adv.;

14. *În împrejurările date, n-ar fi avut cum **se descurca**.*
a) verb, inf. prez. cu val. de conjunctiv, d.reflexivă/ pred. verbal;
b) verb, inf. prez., d. reflexivă/ compl. direct;
c) verb, ind. imperfect, d. reflexivă/ pred. verbal;
d) altă interpretare.

15. *Nu-**mi** conveni deloc ceea ce văzui pe facebook!*
a) pron. refl., cazul D./ fără funcție sintactică;
b) pron. pers., cazul D./ compl. indirect;
c) pron. refl., cazul D./ compl. indirect;
d) altă interpretare.

c) subst. în cazul Ac./ compl. indirect;
d) altă interpretare.

17. ***Pesemne*** *că voi pleca la Sinaia în weekend.*
a) adv. predicativ/ pred. verbal;
b) adv. de mod/ compl. circ. de mod;
c) adv. de mod/ nume predicativ, cu verbul copulativ eliptic;
d) altă interpretare.

18. *Comentariile împotrivă-****i*** *au avut un ecou nesperat.*
a) pron. pers. în cazul D. cu prep./ compl. indirect;
b) pron. pos. în cazul D. cu prep./ atr. pron. prep.;
c) pron. pers. în cazul G. cu prep./ atr. pron. prep.;
d) altă interpretare.

19. *Opiniile celorlalți* ***trei*** *n-au interesat pe nimeni.*
a) num. card. cu valoare adj. în cazul G./ atr. adj.;
b) num. card. cu val. subst. în cazul N./ apoziție;
c) num. card. cu valoare subst. în cazul G./ atr. subst. gen.;
d) num. card. cu valoare adj. în cazul N./ apoziție.

20. *Tabloul unei prietene a* ***ei*** *a fost selecționat pentru expoziție.*
a) pron. pos. în cazul G./ atr. pron. gen.;
b) pron. pers. în cazul G./ atr. pron. gen.;
c) adj. pron. pos. în cazul D./ atr. adj.;
d) adj. pron. pos. în cazul G./ atr. adj.

21. ***Haide*** *să plecăm cât mai repede!*
a) adv. predicativ/ pred. verbal;
b) interjecție predicativă, pers. a II-a sg./ pred. verbal;
c) verb predicativ la modul imperativ, pers. a II-a sg.;
d) altă interpretare.

c) adv. de mod/ nume predicativ;
d) altă interpretare.

23. *Mirele este mult mai* ***în vârstă*** *decât ea.*
a) loc. adverbială în cazul Ac. cu prepoziție/ compl. circ. de mod;
b) loc. adj. în cazul Ac. cu prepoziție/ nume predicativ;
c) subst. cu prepoziție în cazul N./ atr. substantival;
d) altă interpretare.

24. ***Mi****-am uitat toate cărțile la școală.*
a) pron. refl. în cazul D./ compl. indirect;
b) pron. refl. în cazul D./ atr. pron. în cazul D.;
c) pron. pos. în cazul G./ fără funcție sintactică;
d) altă interpretare.

25. Se dau enunțurile:
1. Cât ***e*** *kilogramul de mere?*
2. ***Ai fost*** *la medic?*
3. Când ***e*** *să te păcălească, te păcălește.*
4. Mai ***e*** *până la concediu.*
5. Mai ***e*** *mult până la metrou?*
6. ***E*** *ceva gălăgie prin clase?*
În enunțurile de mai sus, verbul ***„a fi"*** este:
a) copulativ în toate enunțurile;
b) predicativ în toate enunțurile;
c) predicativ în 2,5,6 și copulativ în 1, 3, 4;
d) altă interpretare.

26. Fie enunțurile:
1. ***Tot*** *una ca ea m-a înșelat anul trecut.*
2. Chestia asta o știe ***tot*** *omul.*
3. Ai pierdut ***tot*** *beneficiul?*
4. ***Tot*** *mai stai pe străzi?*

16. *În ultima vreme, Mihai n-o mai bagă în **seamă**.*
a) subst. în cazul Ac./ compl. circ. de mod;
b) subst. în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
c) subst. în cazul Ac./ compl. indirect;
d) altă interpretare.

17. ***Pesemne** că voi pleca la Sinaia în weekend.*
a) adv. predicativ/ pred. verbal;
b) adv. de mod/ compl. circ. de mod;
c) adv. de mod/ nume predicativ, cu verbul copulativ eliptic;
d) altă interpretare.

18. *Comentariile împotrivă-**i** au avut un ecou nesperat.*
a) pron. pers. în cazul D. cu prep./ compl. indirect;
b) pron. pos. în cazul D. cu prep./ atr. pron. prep.;
c) pron. pers. în cazul G. cu prep./ atr. pron. prep.;
d) altă interpretare.

19. *Opiniile celorlalți **trei** n-au interesat pe nimeni.*
a) num. card. cu valoare adj. în cazul G./ atr. adj.;
b) num. card. cu val. subst. în cazul N./ apoziție;
c) num. card. cu valoare subst. în cazul G./ atr. subst. gen.;
d) num. card. cu valoare adj. în cazul N./ apoziție.

20. *Tabloul unei prietene a **ei** a fost selecționat pentru expoziție.*
a) pron. pos. în cazul G./ atr. pron. gen.;
b) pron. pers. în cazul G./ atr. pron. gen.;
c) adj. pron. pos. în cazul D./ atr. adj.;
d) adj. pron. pos. în cazul G./ atr. adj.

21. ***Haide** să plecăm cât mai repede!*
a) adv. predicativ/ pred. verbal;
b) interjecție predicativă, pers. a II-a sg./ pred. verbal;
c) verb predicativ la modul imperativ, pers. a II-a sg.;
d) altă interpretare.

22. *De când ai slăbit, **aproape** să nu te mai recunosc!*
a) loc. adv. de mod (aproape să)/ fără funcție sintactică;
b) adv. de mod în cazul Ac./ compl. circ. de mod;
c) adv. de mod/ nume predicativ;
d) altă interpretare.

23. *Mirele este mult mai **în vârstă** decât ea.*
a) loc. adverbială în cazul Ac. cu prepoziție/ compl. circ. de mod;
b) loc. adj. în cazul Ac. cu prepoziție/ nume predicativ;
c) subst. cu prepoziție în cazul N./ atr. substantival;
d) altă interpretare.

24. ***Mi**-am uitat toate cărțile la școală.*
a) pron. refl. în cazul D./ compl. indirect;
b) pron. refl. în cazul D./ atr. pron. în cazul D.;
c) pron. pos. în cazul G./ fără funcție sintactică;
d) altă interpretare.

25. Se dau enunțurile:
*1. Cât **e** kilogramul de mere?*
*2. **Ai fost** la medic?*
*3. Când **e** să te păcălească, te păcălește.*
*4. Mai **e** până la concediu.*
*5. Mai **e** mult până la metrou?*
*6. **E** ceva gălăgie prin clase?*
În enunțurile de mai sus, verbul ***„a fi"*** este:
a) copulativ în toate enunțurile;
b) predicativ în toate enunțurile;
c) predicativ în 2,5,6 şi copulativ în 1, 3, 4;
d) altă interpretare.

26. Fie enunțurile:
*1. **Tot** una ca ea m-a înşelat anul trecut.*
*2. Chestia asta o ştie **tot** omul.*
*3. Ai pierdut **tot** beneficiul?*
*4. **Tot** mai stai pe străzi?*

Cuvântul subliniat are funcția de:
a) compl. direct în 1 şi 4; compl. indirect în 2 şi 3;
b) compl. direct în toate enunțurile;
c) compl direct în 1 şi 2; compl. indirect în 3 şi 4;
d) altă interpretare.

33. Se dau enunțurile:
*1) În curtea **care** e plină de iarbă a venit o broască țestoasă.*
*2) De câtva timp s-a lăsat de fumat, lucru **care** mă bucură nespus.*
*3) M-am întâlnit cu un fost student, **care** student a devenit om de afaceri.*
*4) **Care** roman ți-a stârnit interesul?*
În enunțurile de mai sus, cuvintele subliniate sunt:
a) pron. rel.în 1 şi 2; adj. pron. rel. în 3 şi adj. pron. int. în 4;
b) adj. pron. rel în toate enunțurile;
c) pron. rel. în toate enunțurile;
d) altă interpretare.

34. Fie enunțurile:
*1. Soția lui nu **pare** ce este.*
*2. De la o vreme, îmi **pari** cam supărat.*
*3. După cros, **părea** că s-a înviorat brusc.*
*4. Îmi **pare** că te-ám mai văzut la sală.*
*5. **Se pare** că va ploua.*
*6. Ți **se pare** cumva că glumesc cu tine?*
Verbul subliniat este:
a) predicativ în toate enunțurile;
b) predicativ în 3, 4 şi 6; copulativ în 1, 2 şi 5;
c) copulativ în toate enunțurile;
d) copulativ în 1, 2 şi 4; predicativ în 3, 5 şi 6.

35. Fie enunțurile:
*1. **Iar** a venit soacră-mea!*
*2. Unii s-au dus cu trenul, **iar** ceilalți, cu microbuzul.*
*3. L-au prins **iar** cu minciuna, așa că nu-l va mai crede nimeni niciodată.*
*4. Am observat că **iar** nu mă salută.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) adv. în 1, 3 şi 4; conj. coord. în 2;
b) adv. în toate enunțurile;
c) conj. coord. în 1 şi 2; adv. în 3 şi 4
d) adv. în 1 şi 4; conj. coord. în 2 şi 3.

36. Fie enunțurile:
*1. El **ca şi** candidat la Senat trebuie să fie onest.*
*2. **Ca şi** consumator, am grijă să citesc termenul de garanție.*
*3. Noi, **ca şi** voi, plecăm în Italia cu avionul.*
*4. **Ca şi** mie, îți place şi ție spectacolul de operă.*
În care dintre ele este corect grupul „ca şi”?
a) în 1 şi 4;
b) în 2 şi 3;
c) în toate;
d) în 3 şi 4.

B. Marcați varianta corectă de răspuns:

37. Cuvântul *aprehensiune* este în raport de antonimie cu:
a) temere;
b) timiditate;
c) aberație;
d) abnegație.

38. Cuvântul *deleter* este în raport de sinonimie cu:
a) delator;
b) eliminat;
c) nociv;
d) loial.

39. Se dau seriile de cuvinte:
1) aluziv/ iluziv; coliziune/ coluziune; hierurgie/ siderurgie; (a) exorta/ (a) exporta;
2) diferență/ deferență; acribie/ acrinie; detracta/ detraca; hrișcă/ frișcă;
3) bastard/ batard; jubeu/ jubileu; apogenie/ apogamie; delebil/ colebil;
4) exotic/ erotic; a expia/ a expira; comprehensiune/ aprehensiune; indemn /îndemn.
Avem paronime:
a) în 2 și 3;
b) în 1, 2, 4;
c) în toate cele patru serii de mai sus;
d) numai în 4.

40. Se dau următoarele perechi de cuvinte:
1) ablațiune/ abluțiune;
2) hibridare/ hibridație;
3) albinism/ alpinism;
4) postulant/ postulat.
Sunt paronime:
a) toate perechile;
b) numai perechile 2 și 3;
c) numai 1, 3, și 4;
d) numai 1 și 2.

41. Se dau următoarele expresii:
1) averse de ploaie;
2) tupeu obraznic;
3) astru ceresc;
4) alegeri electorale;
5) perioadă de timp;
Care dintre expresii constituie pleonasme?
a) numai 3 și 5;
b) numai 1, 4 și 5;
c) niciuna;
d) toate.

42. Sinonimul cuvântului *obielos* este:
a) sărman;
b) năpăstuit;
c) luxat;
d) umil.

43. Sinonimul cuvântului *pacientă* este:
a) agitație;
b) debilitate;
c) răbdare;
d) panică.

44. Cuvântul *mundan* este în raport de antonimie cu:
a) maculat;
b) mundir;
c) bisericesc;
d) mirean.

45. Sensul cuvântului *obsecvios* este:
a) excesiv de respectuos;
b) onctuos;
c) iscoditor;
d) obsesiv.

46. Sensul cuvântului *exiguu* este:
a) exigent;
b) echivoc;
c) exclusiv;
d) exagerat.

47. Sensul cuvântului *inavuabil* este:
a) inaccesibil;
b) inadecvat;
c) rușinos;
d) îndrăzneț.

48. Sensul cuvântului *grandilocvent* este:
a) emfatic;
b) măreț;
c) convingător;
d) sobru.

49. Sensul cuvântului *iconic* este:
a) care aparține bisericii;
b) care ține de pictarea icoanelor;
c) care aparține imaginii;
d) care ține de viața rustică.

50. Fie următoarele expresii:
1. conducere managerială;
2. perioadă de timp;
3. vestigii ale trecutului;
4. oprobriu public;
5. greutate ponderală;
6. licitație publică;
Care dintre expresii constituie pleonasme?
a) toate;
b) numai 1, 2, 5 şi 6;
c) numai 1, 3 şi 4;
d) niciuna.

51. Se dau seriile:
1. tribunal arbitral; transcriere literală; comunicat oficial;
2. primire glaciară; industrie minieră; maistru al dansului;
3. a călători pe spețele statului; a recuza un martor; a revela un secret;
4. transcriere literară; primire glacială; defect funcțional;
Care dintre serii conține numai pleonasme?
a) toate seriile;
b) numai seria 1;
c) seria 4;
d) seriile 1, 2 şi 3;

52. Se dau seriile:
1. reflecția luminii; solitar cu ceilalți; reversul hainei;
2. reflexia luminii; solidar cu ceilalți; reversul hainei;
3. reflecția luminii; solitar cu ceilalți; reverul hainei;
4. reflexia luminii; solidar cu ceilalți; reverul hainei.
Care dintre serii conține numai paronime?
a) toate seriile;
b) numai seriile 1, 3 şi 4;
c) seria 4;
d) seriile 1, 2 şi 3;

53. Se dau seriile:
1. sandviș / sandvici; deseară/ diseară; despera / dispera; maiou/ maieu;
2. mănăstire / mânăstire; vroia/ voia; adineaori/ adineauri; atât/ atâta;
3. ditai/ ditamai; coperți/ coperte; corijent/ corigent; topogan/ tobogan;
4. pieptăn/ pieptene; tumoare/ tumoră; adaos/ adaus; itinerar/ itinerariu.
Care serie conține variante libere acceptate de DOOM-2?
a) toate;
b) niciuna;
c. numai seriile 1 şi 4;
d) numai seria 3.

54. Cuvântul *grafem* înseamnă:
a) convorbire familială;
b) depresiune adâncă;
c) semnul scris al unui sunet;
d) unitate de măsură.

C. Marcați interpretarea corectă a structurii frazelor de mai jos. (Propozițiile sunt notate în ordinea succesiunii predicatelor – exprimate sau subînțelese – în frază.)

55. *Ți-am spus și alaltăieri să nu mai șofezi cu viteză, că doar nu întârzii, și, la drept vorbind, chiar așa să fie, viteza tot trebuie respectată în cele din urmă.*
a) principală + compl. indirectă + circ. de cuză + principală incidentă + compl. indirectă + subiectivă;
b) principală + compl. directă + compl. indirectă + circ.concesivă + compl. indirectă + subiectivă;
c) principală + compl. indirectă + circ. de cauză + circ. concesivă + circ. de cauză + subiectivă;
d) altă interpretare.

56. *A izbutit, deși nu știe datorită cui, să devină ce-și dorise toată viața.*
a) principală + circ. concesivă + subiectivă + subiectivă + predicativă;
b) principală + circ. concesivă + subiectivă + compl. directă,
c) principală + circ. cncesivă + subiectivă + predicativă;
d) altă interpretare.

57. *Mă așteptați sau nu, eu plec oricum și poate că nici nu singură.*
a) principală + principală + principală + subiectivă;
b) principală + principală + principală + principală + subiectivă;
c) concesivă + concesivă + principală + principală + subiectivă;
d) altă interpretare.

58. *Când am sosit la Iași, cel dintâi gând al lui a fost să mă ducă la Copou și apoi la Socola, ca să-mi arate vederile ce se deschideau spre lunca Bahluiului și să mă plimbe prin crângurile de prin pregiurime, ca să mă-ncânt și eu de frunzișul pișcat de brumă și să iau parte la plăcerea lui de a călca pe frunzele scuturate de vânt, care fâșâie la tot pasul.*
a) circ. temporală + principală + subiectivă + concesivă + atributivă + predicativă + concesivă + atributivă;
b) circ. temporală + principală + predicativă + finală + atributivă + predicativă + finală + finală + atributivă;
c) circ. temporală + atributivă + subiectivă + concesivă + atributivă + predicativă + finală + finală + atributivă;
d) altă interpretare.

59. *E foarte adevărat că în ultimul timp n-am prea dat pe la facultate, dar asta pe motivul că am fost destul de ocupată.*
a) principală + subiectivă + circ. de cauză;
b) principală + subiectivă + principală + atributivă;
c) principală + subiectivă + atributivă;
d) altă interpretare.

60. *E prea supărată ca să nu mai plece, dar acum, de tristă ce e, abia se mai poate concentra.*
a) principală + circ. finală + cird. de mod + principală;
b) principală + circ. finală + atributivă + principală;
c) principală + circ. consecutivă + circ. cauzală + circ. de mod;
d) altă interpretare.

61. *Te rog, las-o să se mai gândească asupra acestor favoruri făcute, oricât de ispititoare ar fi.*
a) principală + compl.indirectă + compl. directă + circ. concesivă;
b) principală + subiectivă + compl. indirectă + atributivă;
c) principală + compl. directă + compl. indirectă + circ. concesivă;
d) altă interpretare.

62. *După toate câte s-au întâmplat, m-am hotărât să plec la Paris să-mi înnoiesc garderoba.*
a.) atributivă + principală + compl. indirectă + circ. finală;
b) atributivă + principală + compl. directă + circ. de loc;
c) circ. de cauză + principală + compl. indirectă + circ. finală;
d) altă interpretare.

D. Marcați răspunsul corect:

63. Se dă enunțul:
Aseară se înnorase brusc, dar m-am jenat să le cer o umbrelă, drept pentru care aversele de ploaie m-au făcut ciuculete.
Acesta conține:
a) patru greşeli;
b) trei greşeli;
c) două greşeli;
d) o greşeală

64. Se dă enunțul:
Când citii scrisoarea de la cei trei membrii ai juriului, mă gândii că nici unul nu erau profesionişti, file-ar decizia să le fie!
Acesta conține:
a) o greşeală;
b) trei greşeli;
c) cinci greşeli;
d) două greşeli.

65. Se dă enunțul:

Acei măreți codrii străvechi, păreau negrii în lumina apusului de soare, dar dacă te apropriai vedeai verdele indicibil.
Acesta conține:
a) patru greşeli;
b) trei greşeli;
c) două greşeli;
d) o greşeală.

66. Se dă enunțul:
Le-ar place ca tu să fi binevoitor cu ei şi săi consideri ca pe proprii prieteni, chiar dacă nu vă cunoaşteți demult timp.
Acesta conține:
a) o greşeală;
b) două greşeli;
c) trei greşeli;
d) cinci greşeli.

67. Se dă enunțul:
A avut loc un incident neplăcut, de aceia va trebui să aibe grije cum se va comporta în continuare cu toți arbitri.
Acesta conține:
a) cinci greşeli;
b) patru greşeli;
c) trei greşeli;
d) două greşeli.

68. Se dă enunțul:
Într-altă ordine de idei, el nu agreiază maieurile şi de aceea i-ar displace să primească cadouri de felul acesta.
Acesta conține:
a) trei greşeli;
b) patru greşeli;
c) cinci greşeli;
d) o greşeală.

69. Se dă enunțul:
Fiecare din noi avem obligativitatea să respectăm regulile de circulație pe drumurile rutiere.
Acesta conține:
a) cinci greşeli;
b) trei greşeli;
c) două greşeli;
d) o greşeală.

70. Se dă enunțul:
Aceeași tânără, asupra căreia s-a găsit cartea de indentitate falsă, se angajază ca vânzătoare la magazinul sorei ei.
Acesta conține:
a) nicio greșeală;
b) trei greșeli;
c) două greșeli;
d) o greșeală.

71. Se dă enunțul:
Anunțul făcut de Președenție trebuiește considerat o toană cu totul nepotrivită a purtătorului de cuvânt.
Acesta conține:
a) nicio greșeală;
b) trei greșeli;
c) două greșeli;
d) o greșeală.

72. Fie enunțul:
Eu continui să mă întreb ce-s cu florile astea ofilite pe care le-ai adus de bun-rămas și mă mir că n-ai cumpărat unele proaspete, dacă tot vroiai să-mi oferi ceva.
Acesta conține:
a) nicio greșeală;
b) trei greșeli;
c) două greșeli;
d) o greșeală.

73. Se dă enunțul:
*De atâtea ori ai fost **indolent (1)/ insolent(2)**, încât acum nu-ți mai suport nicio obrăznicie.*
Cuvântul potrivit pentru enunț este:
a) primul dintre paronime;
b) al doilea dintre paronime;
c) ambele cuvinte sunt sinonime;
d) ambele cuvinte sunt dublete libere.

74. Se dă enunțul:
Beneficiezi de un atu în plus o lungă perioadă de timp, pentru că el și-a luxat genunchiul piciorului stâng și nu se mai poate antrena până la vară.
Acesta conține:
a) trei pleonasme;
b) două pleonasme;
c) un pleonasm;
d) niciun pleonasm.

75. Se dă enunțul:
Mă îngrijorează sincer faptul că a mâncat un biscuite și mai multe ciocolăți, care-i pot grava mult sănătatea.
Acesta conține:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) nicio greșeală.

76. Fie enunțul:
*Criza care s-a abătut asupra țării s-a rostogolit ca un **bulgăr (1)/ bulgăre(2)** de zăpadă și a căzut ca un **trăznet(3)/ trăsnet(4)** pe capul tuturor românilor, pentru că li s-a diminuat **remunerația(5)/ renumerația(6)**.*
Dintre cuvintele numerotate, au forme literare:
a) numai 1, 2, 4 și 5;
b) numai 1, 3 și 5;
c) numai 2, 4 și 6;
d) toate.

77. Se dă enunțul:
Vasăzică, atunci când ne vom vedea, o să-ți arăt că am gândaci-de-bucătărie și degeaba am încercat tot felul de substanțe, că n-a dispărut niciunul.
Acesta conține:
a) nicio greșeală;
b) o greșeală;
c) două greșeli;
d) trei greșeli.

78. Se dau seriile de cuvinte:
1. fascicul/ fascicol; acum/ acuma; deseară/ diseară; sandvici/ sendviș;
2. calamar/ calmar; tunele/ tuneluri; analoagă/ analogă; psihologă/ psiholoagă;
3. mânăstire/ mănăstire; bălegar/ băligar; caramea/ caramelă; filologă/ filoloagă;
4. basc/ bască; ditamai/ ditai; maieu/ maiou; piuneză/ pioneză.
Care serie este corectă?
a) numai seria 1;
b) seriile 1 și 2;
c) numai seria 4;
d) toate seriile

79. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. bună-voință, repercusiune, nemaiauzit, rea-credință;
2. bunăvoință, grizonant, bună-cuviință; prim-ministrului;
3. foarfece, moto, segvență, repercursiune;
4. frustrat, bun-plac, primului-ministru; grizonat.
Care serie este corectă?
a) toate seriile;
b) numai seria 4;
c) numai seria 2;
d) numai seria 1.

80. Cuvântul *„trufă”* înseamnă:
1. inducere în eroare;
2. ciupercă de forma unui cartof;
3. preparat de cofetărie;
4. rod timpuriu.
Sensul corect este:
a) 1, 2, 3;
b) numai 2;
c) numai 4;
d) niciunul.

81. Fie perechile de cuvinte: *berbec/ berbece, genunchi/ genunche, linoleum/ linoleu, anticameră/ antecameră, ligheane/ lighene.*
Sunt corecte perechile:
a) toate;
b) niciuna;
c) numai a doua și a treia;
d) numai a patra și a cincea;

82. Fie enunțul: *Alfabetul limbii române are 31 de litere, dintre care opt sunt litere-vocale și 23 sunt litere-consoane.*
Acesta conține:
a) nicio greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) o greșeală.

83. Se dă enunțul:
*În **ultimile(1)/ ultimele(2)** zile am cumpărat o **mingie(3)/ minge(4)** albă cu buline **bleumarin(5)/ bleumaren(6)**.*
Dintre cuvintele subliniate, sunt corecte;:
a) toate;
b) numai 2, 3 și 5;
c) numai 1, 4 și 6;
d) numai 2, 4 și 5.

84. Se dau seriile de cuvinte:
1. aşază, înşală, monologuri; itinerar; itemi;
2. disertaţie, angajează, aşează, monoloage; itemuri;
3. crenvurst, înşeală, itinerariu, sufleur, tăiţei;
4. tăieţei, topogan, vehicol, adaus, impegat.
Care dintre serii conţine toate cuvintele corecte?
a) toate seriile;
b) numai seriile 2 şi 3;
c) numai seria 1;
d) numai seria 4.

85. Se dau formele verbale:
1. (eu) învârt/ învârtesc;
2. (eu) învii/ înviez;
3. (eu) continui/ continuu;
4. (eu) contemplez/ contemplu;
Care dintre ele sunt forme literare?
a) numai 1 şi 2;
b) numai 3 şi 4;
c) numai 2 şi 3;
d) numai 1 şi 3.

86. Se dau formele verbale:
1. (eu) destăinui /destăinuiesc;
2. (el) concură/ concurează,
3. (el) şchioapătă/ şchiopătează,
4. (se) tânguieşte/ tânguie;
Care dintre ele sunt forme literare?
a) niciuna;
b) toate;
c) numai 2 şi 3;
d) numai 1 şi 4.

87. Sensul cuvântului *venust* este:
a) învechit;
b) grațios;
c) lentilă specială;
d) tainic.

88. Sensul cuvântului *aprehensiune* este:
a) hipertensiune;
b) hipotensiune;
c) ascensiune riscantă;
d) teamă vagă.

89. Sensul cuvântului *a expia* este:
a) a se desfrunzi;
b) a deposeda pe cineva de un bun;
c) a ispăşi o vină;
d) a cere imperios ceva.

90. Fie enunțul:
*În timp ce defilau cu **pancarte(1)/ parcarde(2)**, manifestanții au aruncat **confetti(3)/ confeti (4)** pe bulevard, în semn de protest.*
Dintre cuvintele subliniate, sunt corecte;:
a) toate, ca forme libere admise;
b) numai 1 şi 3;
c) numai 2 şi 4;
d) numai 1 şi 4.

91. Fie enunțul:
*Profesoara de română are o **înfățișare cu aspect cochet(1)** şi oferă elevilor **exemple ilustrative(2)** despre o **capodoperă artistică(3)** a lui Constantin Brâncuşi.*
Dintre expresiile subliniate, constituie pleonasme:
a) toate;
b) numai 3;
c) numai 2 şi 3;
d) numai 1.

92. *Se dau următoarele cuvinte împrumutate din limba engleză:* ***bodyguard(1)/ bodigard(2); weekend(3)/ week-end(4); derby(5)/ derbi(6).***
Sunt scrise corect în limba română:
a) numai 1, 2, 3, 5 şi 6;
b) numai 2, 4 şi 5;
c) toate;
d) altă interpretare

93. Fie enunţul:
Învăţătoarea cu păr ***grizonant(1)/ grizonat(2)*** *predă la clasa* ***întâi(3)/ întâia(4).***
Dintre cuvintele subliniate, sunt corecte:
a) numai 2 şi 3;
b) numai 1, 3 şi 4;
c) numai 2 şi 4;
d) toate.

94. Se dau seriile de cuvinte:
1) i-ne-gal, trans-port, cu-plu, tran-sla-tor,
2) in-e-gal, tran-sport, cu-plu, trans-la-tor;
3) lin-gvist, me-di-te-ra-nean, li-cee, jer-tfă;
4) ling-vist, me-di-te-ra-ne-an, li-ce-e, jert-fă.
Sunt corect despărţite în silabe:
a) numai 1 şi 2;
b) numai 3 şi 4;
c) numai 1;
d) niciuna.

95. Fie seriile de cuvinte:
1) mierlă, seară, tablou, uitare;
2) scatiu, soare, aer, voios;
3) vie, ceas, poet, stearpă;
4) ideal, seară, pâine, chioşc.
Conţin numai diftongi:
a) seria 1;
b) seria 2;
c) seriile 3 şi 4;
d) toate.

96. Se dau următoarele dublete:
1. colaps/ colaps;
2. jilav/ jilav;
3. manager/ manager;
4. profesor/ profesor.
Sunt accentuate corect:
a) numai 1;
b) numai 2 şi 3;
c) numai 4;
d) toate.

97. Se dau următoarele dublete
1. pilotă/ pilotă;
2. regizor/ regizor;
3. matur/ matur;
4. caracter/ caracter.
Sunt accentuate corect:
a) numai 1;
b) numai 2 şi 3;
c) numai 4;
d) toate.

98. Se dau următoarele cuvinte:
1. bine-dispus, bună-cuviință, gândac-de-bucătărie, maxi-taxi;
2. bun-platnic, luare-aminte, nucă-de-cocos, test-grilă;
3. post-liceal, mâine-dimineață, non-existență, prim-plan;
4. port-ochelari, prim-ministru, post-scriptum, vice-președinte.
Sunt corect scrise cu cratimă:
a) numai 3;
b) numai 2;
c) numai 1 şi 4;
d) toate.

99. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. medicinei, monedei, bandei, coperții;
2. medicinii, monezii, benzii, copertei;
3. medicinei, monezii, bandei, coperții;
4. medicinii, monedei, benzii, copertei.
Conțin forme corecte de genitiv-dativ:
a) numai 1;
b) numai 3;
c) toate;
d) niciuna

100. Fie enunțul:
*Deşi făcuse vaccin, toată iarna l-au chinuit **guturaiele(1)/ guturaiurile(2)**, dar l-au enervat mai mult **accesurile(3)/ accesele(4)** de tuse.*
Dintre substantivele sublinate, au forma corectă de plural:
a) numai 2 şi 3;
b) numai 1 şi 4;
c) numai 1, 2 şi 3;
d) toate.

RĂSPUNSURI GRILA I

A.	26 - b	51 - b	75 - c
1 - b	27 - b	52 - c	76 - a
2 - a	28 - b	53 - d	77 - a
3 - d	29 - c	54 – c	78 - a
4 - b	30 - a	**C.**	79 - c
5 - a	31 - d	55 - c	80 - a
6 - c	32 - a	56 - a	81 - d
7 - d	33 - a	57 - c	82 - a
8 - b	34 - d	58 - b	83 - d
9 - c	35 - a	59 - b	84 - c
10 - a	36 - d	60 - d	85 - a
11 - b	**B.**	61 - d	86 - b
12 - b	37 - a	62 – a	87 - b
13 - d	38 - c	**D.**	88 - d
14 - b	39 - c	63 - a	89 - c
15 - b	40 - c	64 - c	90 - b
16 - d	41 - d	65 - a	91 - a
17 - a	42 - a	66 - d	92 - a
18 - d	43 - c	67 - a	93 - b
19 - c	44 - c	68 - c	94 - a
20 - b	45 - a	69 - a	95 - a
21 - d	46 - a	70 - b	96 - d
22 - c	47 - c	71 - c	97 - a
23 - d	48 - a	72 - c	98 - b
24 - b	49 - c	73 - b	99 - a
25 - b	50 - a	74 - a	100 – b

GRILA II

A. Marcați varianta corectă de analiză gramaticală:

1. Se dă fraza:
Vrei, mănânci, nu, nu.
Indiferent de ordine, fraza conține următoarele tipuri de propoziții:
a) 2 principale şi 2 circ. condiționale;
b) 3 principale şi 1 circ. condițională;
c) 4 principale;
d) 2 principale.

2. Marcați fraza care conține o propoziție circumstanțială de scop.
a) Întâi a fost frig şi apoi s-au înroşit urechile.
b) L-am crezut că erau prieteni.
c) Ca să nu întârzie, a luat-o la fugă.
d) Ai plecat, să te tot duci!

3. Prin contragerea ultimei propoziții subordonate din fraza: *Au venit toți, adică cine merge în excursie,* rezultă:
a) subiect;
b) atribut;
c) apoziție;
d) complement direct.

4. Prin contragerea ultimei propoziții subordonate din fraza: *De la o vreme este din ce în ce mai preocupat de ideea că va muri.*, rezultă:
a) subiect;
b) atribut;
c) nume predicativ;
d) compl. circ. de cauză.

5. În fraza: *Îmi dau seama că nu mi-ar conveni să te văd din nou căutând serviciu, aşa cum ți-i obiceiul.*, există:
a) patru subordonate;
b) trei subordonate;
c) două subordonate;
d) o subordonată.

6. Fie enunțul: *Nespunând adevărul, a stârnit opinii virulente.*
Cuvântul subliniat este:
a) verb nepredicativ;
b) verb nepersonal;
c) verb impersonal;
d) verb predicativ.

7. Fie enunțul: *Nu-i nicio problemă, domnule, dacă nu mai veniți mâine.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. în cazul N./ subiect;
b) subst. în cazul N./ nume predicativ;
c. subst. în cazul Ac./ compl. direct;
d) altă interpretare.

8. Fie enunțul: *Ştii cum este regulamentul la cursurile de înot?*
Cuvântul subliniat este:
a) adv. rel. de mod/ nume predicativ;
b) adv. int. de mod/ nume predicativ;
c) adv. rel. de mod/ compl. circ. de mod;
d) altă interpretare.

9. Fie enunțul: *Mâncatul pe apucate provoacă neplăceri digestive.*
Cuvântul subliniat este:
a) vb. la participiu în cazul Ac. cu prepoziție/ compl. circ.de mod;
b) adv. în cazul Ac. cu prepoziție/ atr.adj;
c.) vb. la supin/ atr.verbal;
d) altă interpretare.

10. Se dă propoziția: *Nu-ți place înghețata de vanilie?*
Subiectul propoziției este:
a) subînțeles;
b) inclus;
c) pron.pers. „-ți";
d) subst. „înghețata".

11. Se dă enunțul: *Nu pune piciorul pe **treaptă** că-i șubredă.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. în cazul Ac./ compl. direct;
b) subst. în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
c) subst. în cazul Ac./ comp. indirect;
d) altă interpretare.

12. Fie enunțul: ***Cum** rochia era cam subțire, i-a fost destul de frig.*
Cuvântul subliniat este:
a) adv. rel. de mod/ compl. circ. de mod;
b) adv. rel. de cauză / compl. circ. de cauză;
c) conj. subord. cauzală/ fără funcție sintactică;
d) adv. de mod/ nume predicativ.

13. Fie enunțul: **Mi**-i tare poftă de o savarină!
Cuvântul subliniat este:
a) pron. pers. în cazul D./ compl. indirect;
b) pron. pers. în cazul D./ nume predicativ;
c) pron. refl. în cazu D./ compl. indirect.
d) altă interpretare.

14. Fie enunțul: *Nu mi-i **drag** de pisoiul ei, pentru că năpârlește.*
Cuvântul subliniat este:
a) adj. sg. masc. în cazul N./ nume predicativ;
b) adv. de mod în cazul Ac./ compl. circ. de mod;
c) adj. sg. masc. în cazul Ac./ compl. direct;
d) adv. de mod/ nume predicativ.

15. Fie enunțul: *Mergem deseori la restaurantul „**Albatros**", pentru că serviciul este impecabil.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. propriu. în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
b) subst. propriu în cazul Ac. /atr. subst. apozițional;
c) subst. propriu în cazul N./ atr. subst. apozițional;
d) altă interpretare.

16. Fie enunțul: *Manualul din dreptu-**ți** este al ei?*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. pos. în cazul D. cu prep./ atr. pron. datival;
b) pron. pers. în cazul G. cu prep./ atr. pron. genitival;
c) pron. pers. în cazul D. cu prep./ comp. circ. de loc;
d) altă interpretare.

17. Fie enunțul: *Alergatul **seară de seară** este sănătos pentru organism.*
Cuvântul subliniat este:
a) loc. adv. de timp/ atr. adv.;
b) loc. adv. de timp/ comp. circ. de timp;
c) loc. subst. în cazul Ac./ comp. circ. de timp;
d) altă interpretare.

18. Fie enunțul: ***Poftim** haina și du-te mai repede!*
Cuvântul subliniat este:
a) interj. pred., modul imperativ, pers. a II-a sg./ pred. verbal interjecțional;
b) verb pred., modul imperativ/ pred. verbal;
c) interj. pred. impers., conj. a IV-a (a pofi)/ pred. verbal interjecțional;
d) altă interpretare.

19. Fie enunțul: ***Are să plece*** *dacă* ***va avea*** *cu ce.*
Verbele subliniate sunt, în ordine:
a) copulativ, auxiliar;
b) auxiliar, predicativ;
c) predicativ, copulativ;
d) predicativ, auxiliar.

20. Fie enunțul: ***Toate*** *problemele s-au rezolvat nesperat de bine.*
Cuvântul subliniat este:
a) atribut adjectival;
b) atribut pronominal genitival;
c) subiect;
d) altă interpretare.

21. Fie fraza: *V-a convenit să plecați în concediu.*
Propoziția subordonată este:
a) predicativă;
b) subiectivă;
c) completivă directă
d) altă interpretare

22. Fie fraza: *Este de dorit să promovezi examenul.*
Propoziția subordonată este:
a) predicativă;
b) subiectivă;
c) completivă directă;
d) altă interpretare.

23. Fie fraza: *Așteaptă-mă unde ne-am înțeles.*
Propoziția subordonată este:
a) predicativă;
b) subiectivă;
c) circ. de loc;
d) circ. de cauză.

24. Există o propoziție subordonată subiectivă în frazele:
1. A fost bine la pescuit, păcat că n-am prins decât doi pești.
2. Colegii sunt cum îi știi și așa o să rămână.
3. Cum e floarea de cireș era fata moșului.
4. Totul a fost extraordinar, așa că nu mai fi trist.
a) numai în 1;
b) numai în 3;
c) în toate;
d) în niciuna.

25. Fie enunțul: *Unui prieten* ***al nostru*** *i s-a furat portmoneul.*
Cuvântul subliniat este:
a) adj. pron. pos., sg., masc./ atr. adj. cazul D.;
b) adj. pron. pos., pl., masc./ atr. adj. cazul D.;
c) adj. pron. pos., sg., masc./ atr. adj. cazul G.;
d) altă interpretare.

B. Marcați varianta corectă de răspuns:

26. Fie enunțul: *Nemai putând comunica cu proprii fii, a decis să îngrijască un băiețel din vecini.*
Acesta conține:
a) patru greșeli;
b) trei greșeli;
c) două greșeli;
d) o greșeală.

27. Fie enunțul: *Fii mai cu luare aminte la atitudinea vecinilor, că, adesea, se înfățișază ca niște prieteni și nu este de loc așa.*
Acesta conține:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) patru greșeli.

28. Fie enunțul: *Privit dintr-alt punct de vedere situația poate devenii cât se poate de dificilă, iar discuțiile impetoase.*
Acesta conține:
a) nicio greşeală;
b) patru greşeli;
c) două greşeli;
d) o greşeală.

29. Fie enunțul: *M-aş bucura să fie averse de ploaie, ca să-mi iau umbrela care am primito cadou de la fica mea şi de la dragele mele prietene.*
Acesta conține:
a) şase greşeli;
b) patru greşeli;
c) două greşeli;
d) cinci greşeli.

30. Fie enunțul: *Te lauzi într-una că hazlii tăi verişori vor să te îngrijască la bătrâneţe, dar trebuieşte să le oferi casa care ai cumpărat-o nu demult.*
Acesta conține:
a) şapte greşeli;
b) şase greşeli;
c) patru greşeli;
d) trei greşeli,

31. Fie enunțul: *Consider şi eu că aceeaşi idee cu a ta a fost bine-venită şi astfel s-au putut soluționa toate problemele ce păreau extrem de grave.*
Acesta conține:
a) patru greşeli;
b) trei greşeli;
c) două greşeli;
d) nicio greşeală.

32. Fie enunțul: *Eram să cad pe scări şi să-mi luxez glezna piciorului drept, dar am avut reflecse bune şi m-am ținut de balustradră.*
Acesta conține:
a) o greşeală;
b) trei greşeli;
c) cinci greşeli;
d) două greşeli.

33. Fie enunțul: *Suntem fermi convinşi că la sfârşitul acestei zi vom fi irefutabili în fața adversarilor .*
Acesta conține:
a) nicio greşeală;
b) o greşeală;
c) două greşeli;
d) patru greşeli.

34. Care dintre următoarele serii de cuvinte sunt scrise corect?
a) maieu, dicotonomie, crestomanție, munificent, desgustător;
b) maiou, dicotomie, crestomație, munificent, dezgustător;
c) maieu, dicotomie, crestomație, munificient, dezgurstător;
d) maiou, dicotonomie, restomanție, munificent, desgurstător.

35. Se dă enunțul: *Se **aşază(1)/ aşează(2)** furios pe o bancă şi se hotărăşte să afle dacă îl **înşeală(3)/ înşală(4)** partenerul de afaceri.*
Dintre formele verbale subliniate, sunt corecte:
a) numai 2 şi 3;
b) numai 1 şi 4;
c) numai 2 şi 4;
d) toate.

36. Se dau enunțurile:

*1. Rămâi singur la firmă, așa că ai grijă de **tot**.*
*2. **Tot** ce am auzit sunt doar minciuni.*
*3. E grozavă vecina ta, află **tot**.*
*4. Bea **tot** din pahar, că altfel nu are efect.*

Cuvântul subliniat este:
a) pron. nehot. în toate enunțurile;
b) adv. în toate enunțurile;
c) pron. nehot. în 2, 3, 4 şi adv. în 1.
d) altă interpretare.

37. Fie enunțurile:

*1. N-**am ajuns** studentă ca să mă jigneşti tu.*
*2. În viață, nu **ajungi** ce vrei, ci doar ce poți.*
*3. Prea devreme **am ajuns** la şcoală.*
*4. Nu-ți **ajunge** cât m-ai mințit în fiecare zi?*

Verbul subliniat este:
a) copulativ în 1, 2 şi predicativ în 3, 4;
b) predicativ în 1, 2, 4 şi copulativ în 3;
c) copulativ în toate enunțurile;
d) predicativ în toate enunțurile.

38. Fie enunțurile:

*1. L-ai cunoscut **şi** tu pe profesorul de matematică?*
*2. Am vorbit despre tine şi cu mama **şi** cu mătuşa.*
*3. Femeia asta se enervează **şi** dacă îi zâmbeşti.*
*4. Am aflat că eşti **şi** cântăreț.*

Cuvântul subliniat este:
a) adv. de mod în 1, 4 şi conj. coord. în 2, 3;
b) adv. de mod în 1, 2, 3 şi conj. coord. în 4;
c) conj. coord. în toate enunțurile;
d) adv. de mod în toate enunțurile.

39. Se dau seriile de cuvinte:

1. ob-raz, sculp-ta, arc-tic, pun-ctu-a-ți-e;
2. o-braz, scul-pta, ar-ctic, punc-tu-a-ți-e;
3. o-braz, sculp-ta, arc-tic, punc-tu-a-ți-e;
4. ob-raz, scul-pta, ar-ctic, pun-ctu-a-ție.

Conțin numai cuvinte corect despărțite în silabe:
a) numai seria 2;
b) numai seria 3;
c) numai seriile 1 şi 4;
d) niciuna.

40. Se dau următoarele cuvinte: *căpşună(1), găluşcă(2), fagot(3), țărancă(4), virus(5), copertă(6), lighean(7), râpă(8).*
Au forme literare duble de plural:
a) toate;
b) numai 1, 6, 8;
c) numai 2, 3, 5, 7;
d) toate în afară de 4.

41. Se dau următoarele cuvinte: *noii-născuți(1), primul ministru(2), pansea(3), prim-procurorul(4), prim-viceprim-ministrul(5), balama(6).*
Sunt corect articulate:
a) numai 4 şi 5;
b) numai 2, 3 şi 6;
c) numai 1 şi 5;
d) toate.

42. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *exorație/ rugă(1), fortuit/ întâmplător(2), genuin/ natural(3), intrepid/ curajos(4). irefragabil/ refrigerabil(5).*
Se află în raport de sinonimie perechile:
a) numai 1, 3 şi 5;
b) toate în afară de 5;
c) numai 2, 4 şi 6;
d) numai 1 şi 5.

43. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *fastidios/ anost(1), ireprehensibil/ corect(2), insolent/ leneş(3), consuetudine/ cutumă(4), disolut/ topit (5).*
Se află în raport de sinonimie perechile:
a) toate;
b) numai 1 şi 3;
c) numai 1, 2 şi 4;
d) toate în afară de 5.

44. Sunt corect scrise cuvintele din seria:
a) trăznet, zmintit, pricomigdală, dezăpezi, desnoda, zlab;
b) trăsnet, smintit, pricomigdală, deszăpezi, deznoda, slab;
c) trăznet, smintit, picromigdală, deszăpezi, desnoda, slab;
d) trăsnet, zmintit, picromigdală, dezăpezi, deznoda, slab.

45. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *faimos/ necunoscut(1), exigent/ indulgent(2), contingent/ persistent(3), aleatoriu/ opțional(4), exhaustiv/ complet(5).*
Se află în raport de antonimie perechile:
a) numai 3 şi 4;
b) numai 1 şi 5;
c) toate în afară de 3, 4, 5;
d) toate.

46. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *locvace)/ taciturn(1), inexorabil/ neînduplecat(2), inavuabil)/ nedemn(3), vetust/ modern(4).*
Se află în raport de antonimie perechile:
a) numai 2 şi 3;
b) toate;
c) numai 1 şi 4;
d) numai 2 şi 4

47. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *fantomă/ fantoşă(1), paronim/ patronim(2), dislexie/ dispepsie(3), catran/ castron(4);*
Sunt paronime perechile:
a) numai 1 şi 2;
b) numai 3 şi 4;
c) numai 2 şi 3;
d) toate.

48. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *cacofonie/ eufonie(1), irenic/ belicos(2)/ ireprehensibil/ incorect(3), venust/ dizgrațios(4).*
Se află în raport de antonimie perechile:
a) numai 3 şi 4;
b) toate;
c) numai 1 şi 4;
d) numai 1 şi 2;

49. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. bascuri, monede, topogane, fagoți, limanuri;
2. băşti, monezi, tobogane, fagoturi, limane;
3. bascuri, monede, topogane, fagoturi, limane;
4. băşti, monede, tobogane, fagoturi, limanuri.
Conțin numai forme corecte de plural:
a) toate;
b) numai 1 şi 4;
c) numai 2 şi 3;
d) numai 2.

50. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. anost, gingaş, firav, matur, picnic, butelie;
2. anost, gingaş, firav, matur, picnic, butelie;
3. anost, gingaş, firav, matur, picnic, butelie;
4. anost, gingaş, firav, matur, picnic, butelie.

Conţin cuvinte corect accentuate:
a) numai 1 şi 2;
b) numai 2 şi 3;
c) numai 3 şi 4;
d) numai 3.

51. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. caracter, gângav, mafie, regizor, profesor, ponei;
2. caracter, gângav, mafie, regizor, profesor, ponei;
3. caracter, gângav, mafie, regizor, profesor, ponei;
4. caracter, gângav, mafie, regizor, profesor, ponei;
Conţin cuvinte corect accentuate:
a) numai 1 şi 2;
b) numai 2 şi 3;
c) numai 1 şi 4;
d) numai 2.

52. Se dau următoarele cuvinte: *alineat(1), ideal(2), piersică(3), aluat(4), aluzie(5), pian(6), laudă(7), creaţie(8).*
Conţin diftongi:
a) numai 1, 2, 4, 5, 7, 8;
b) numai 3;
c) numai 6;
d) niciunul.

53. Se dau următoarele serii de cuvinte: *percheziţie/ perchiziţie(1), biscuit/ biscuite(2), chineji/ chinezi(3), pieptăn/ pieptene(4), cearceaf/ cearşaf(5), dizident/ disident(6).*
Sunt variante liberare admise de DOOM:
a). seria 1;
b). seriile 2 şi 5;
c). seriile 1, 4 şi 5;
d) toate.

54. Se dau cuvintele compuse: *post-universitar(1), postuniversitar(2), port-avion(3), portavion(4), port-ochelari(5), portochelari(6).*
Sunt forme literare:
a) numai 1, 3 şi 6;
b) numai 2, 3 şi 5;
c) toate, ca variate libere;
d) numai 2, 4, 6.

55. Se dau cuvintele compuse: *post-restant(1), postrestant(2), port-drapel(3), portdrapel(4), non-profit(5), nonprofit(6).*
Sunt forme literare:
a) numai 1, 4, 6;
b) numai 2, 3, 5;
c) numai 3, 5, 6;
d) toate, ca variante libere.

56. Se dau cuvintele compuse: *post-sincron(1), postsincron(2), post-natal(3), postnatal(4), foto-model(5), fotomodel(6).*
Sunt forme literare:
a) numai 1 şi 5;
b) numai 2, 4, 6;
c) numai 3 şi 6;
d) toate, ca variante libere.

57. Se dau cuvintele compuse: *primrang(1), prim-rang(2), prim-secretar(3), primsecretar(4), preaslăvi(5), prea-slăvi(6).*
Sunt forme literare:
a) numai 2, 4 şi 6;
b) numai 2, 3, 5;
c) numaii 1 şi 6;
d) toate, ca variante libere.

58. Care dintre următoarele serii conține numai forme literare admise?
a) premisă, portavoce, bunăstare, paupertate, rovinietă, prerie;
b) premiză, porta-voce, bunăstare, pauperitate, rovignetă, prerie;
c) premisă, portavoce, bună-stare, pauperitate, rovinietă, preerie;
d) premiză, porta-voce, bună-stare, paupertate, rovignetă, prerie.

59. Sunt numai forme corecte de genitiv-dativ în:
a) retrovizoriei, psiholoagei, procrearei, primejdii, pajiştei, îndrăznelei;
b) retrovizoarei, psihologei, procreării, primejdiei, pajiştii, îndrăznelii;
c) retrovizoriei, psihologei, procrearei, primejdii, pajiştii, îndrăznelii;
d) retrovizoarei, psiholoagei, procreării, primejdiei, pajiştei, îndrăznelii.

60. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. dumi<u>n</u>ică, ianua<u>r</u>ie, mir<u>o</u>s, <u>u</u>nic, d<u>o</u>ctoriță, <u>a</u>ripă;
2. d<u>u</u>minică, i<u>a</u>nuarie, mi<u>r</u>os, uni<u>c</u>, doctori<u>ț</u>ă, <u>a</u>ripă;
3. d<u>u</u>minică, i<u>a</u>nuarie, mir<u>o</u>s, <u>u</u>nic, d<u>o</u>ctoriță, ari<u>p</u>ă;
4. dumi<u>n</u>ică, ianuari<u>e</u>, mi<u>r</u>os, uni<u>c</u>, d<u>o</u>ctoriță, <u>a</u>ripă.
Conțin cuvinte corect accentuate:
a) numai 1;
b) numai 2 şi 3;
c) numai 3 şi 4;
d) numai 3.

61. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *ablație/ ablațiune(1), becisnic/ bicisnic(2), bălegar/ băligar(3), analoagă/ analogă(4), adineauri/ adineaori(5), dumirire/ dumerire(6).*
Conțin variante literare libere:
a) numai 2, 3 şi 5;
b) numai 1 şi 4;
c) toate;
d) numai 4, 5 şi 6.

62. Se dau următoarele perechi de cuvinte: *ghiuden/ ghiudem(1), din contra/ din contră(2), muschetar/ mușchetar(3), omoloagă/ omologă(4), tumoare/ tumoră(5), psihologă/ psiholoagă(6).*
Conțin variante literare libere:
a) toate, în afară de 6;
b) numai 1, 4 şi 5;
c) numai 2, 3 şi 4;
d) niciuna.

63. Se dau următoarele cuvinte: *profil(1), chipiu(2), căpşună(3), îmbrăcăminte(4), copertă(5), politețe(6).*
Au forme literare duble la plural:
a) toate, în afară de 1;
b) toate, în afară de 5;
c) numai 3 şi 5;
d) numai 2, 3 şi 6.

64. Se dau următoarele cuvinte: *irefutabil/ convingător(1), irefragabil/ irecuzabil (2), irenic/ pacifist(3), ireprehensibil/ ireproşabil(4), inexorabil/ implacabil(5), infailibil/ impecabil(6).*
Se află în raport de sinonimie:
a) toate;
b) numai 1, 4 şi 5;
c) toate, în afară de 6;
d) numai 2 şi 3;

65. Completează expresia cu termenul potrivit: *„arde gazul .....”.*

a) la lampă;
b) în sobă;
c) de pomană;
d) degeaba.

66. Completează expresia cu termenul potrivit: *„a bate apa .....”.*

a) cu picioarele;
b) în piuă;
c) cu maiul;
d) în butoi.

67. Completează expresia cu termenul potrivit: *„a-i fi cuiva drag ca sarea în .....”.*

a) ochi;
b) bucate;
c) bucătărie;
d) salină.

68. Sensul expresiei *„a pune piciorul în prag”* este:

a) a intra într-o încăpere;
b) a-şi impune voinţa;
c) a implora;
d) a porunci.

69. Sensul expresiei *„a face ochi”* este:

a) a curta;
b) a flirta;
c) a croşeta;
d) a se trezi.

70. Sensul expresiei *„pro domo”* este:

a) pentru acasă;
b) pentru propria cauză;
c) expunere de motive;
d) a-şi susţine nevinovăţia.

71. Cuvântul *„sic”* (aflat între paranteze într-un text citat) înseamnă:

a) rafinat;
b) pumnal;
c) în ciudă;
d) întocmai după original.

72. Fie enunţurile: *Ea a ajuns **înainte.**(1); Am cumpărat bilete **în faţă.**(2); Ea a plecat **înaintea** colegilor(3); Îi place să stea mereu **în mijloc.**(4); Am cumpărat bilete **în faţa** scenei.(5); Îi place să stea mereu **în mijlocul** prietenilor.(6).*

Cuvintele subliniate sunt:

a) prepoziţie în 1, 2 şi 6; adverb în 3, 4 şi 5;
b) adverb în 3, 4 şi 5; prepoziţie în 1, 2 şi 6;
c) adverb în 1, 2, 4; prepoziţie în 3, 5 şi 6;
d) adverb în toate.

73. Fie enunţurile:

*1. S-a aşezat repede în banca **din spate.***
*2. Deşi rândul era lung, Camelia ajuns repede **în faţă.***
*3. Am pus cartea **deasupra** unui teanc de caiete.*
*4. Şi-a aruncat privirea **împrejur** şi a remarcat trandafirul sălbatic.*
*5. Şi-a aranjat cămăşile **deasupra.***
*6. S-a oprit exact **în mijlocul** străzii.*

Cuvintele subliniate sunt:

a) adverb în 1, 2, 4 şi 5; prepoziţie în 3 şi 6;
b) adverb în toate;
c) prepoziţie în toate;
d) adverb în 2, 3 şi 6; prepoziţie în 1, 4, 5 şi 6.

74. Fie enunţurile: *Mă doare capul **datorită(1)/ din cauza(2)** caniculei.; A promovat examenul **datorită(3)/ din cauza(4)** străduinţei la învăţătură.; Cosmina s-a îmbolnăvit **datorită(5)/ din cauza(6)** fructelor nespălate.*

Prepoziţia subliniată este potrivită ca sens:

a) numai în 1, 4 şi 5;
b) numai în 2 şi 6;
c) numai în 2, 3, 6;
d) numai în 1, 2 şi 3.

75. Se dau enunţurile:

*1. Un tren **rapid** a întârziat o oră.;*
*2. Avea o rochie **exagerat** de scurtă.*
*3. Nepoţelul meu mănâncă dimineaţa lapte **dulce** cu cereale.*
*4. L-a surprins preţul **exagerat** al biletului de tren.*
*5. Când l-a zărit pe director, a plecat **rapid.***
*6. Olga mi-a zâmbit **dulce**, deşi o prinsesem cu minciuna.*

Cuvintele subliniate sunt:

a) adverb în 2, 5 şi 6; adjectiv în 1, 3, 4;
b) adverb în 1, 3, 4 şi 5; adjectiv în 2 şi 6;
c) adverb în toate, în afară de 2;
d) adjectiv în toate, în afară de 4.

76. Se dau enunţurile:

*1. **Apariţia** cariilor dentare **sunt date** de dulciuri consumate în exces.*
*2. **Trei mii** de **lei este o sumă** importantă.*
*3. **Apariţia** cariilor dentare **este dată** de dulciuri consumate în exces.*
*4. **Trei mii** de lei **sunt o sumă** importantă.*
*5. **O grămadă de oi au fost mâncate** de lupi.*
*6. **O treime dintre alegători au votat** împotrivă.*

Acordul predicatului cu subiectul este corect în:

a) enunţurile 1, 4 şi 5;
b) enunţurile 2, 3, 6;
c) în toate, acord prin atracţie;
d) enunţurile 3, 4, 5 şi 6.

77. În frază, propoziţiile subordonate subiective şi predicative:

a) nu se despart de regentă prin virgulă;
b) uneori se despart de regentă prin virgulă;
c) doar subiectivele se despart de regentă prin virgulă;
d) doar predicativele se despart de regentă prin virgulă.

78. Fie enunţurile:

*1. Îmi plac **şi** romanele poliţiste.*
*2. Până să mă dumiresc, a **şi** plecat.*
*3. S-a **şi** arătat imediat în uşă.*
*4. Când a aflat, a **şi** plecat la spital.*

Cuvintele subliniate sunt:

a) conj. coord. în toate enunţurile;
b) adverb în toate enunţurile;
c) adverb în 1, 3 şi 4; conj. coord. în 2;
d) conj. coord. în 3; adverb în 1, 2 şi 4.

79. Fie enunţurile:

*1. Am cumpărat **o** rochie de mătase.*
*2. Îmi trebuie **un** geamantan mai mare.*
*3. I-am pus **o** întrebare la care nu s-ar fi gândit niciodată.*
*4. Ar trebui să-ţi faci şi tu **un** rost în viaţă, acum că ai terminat liceul.*

Cuvintele subliniate sunt:

a) numeral cardinal în toate enunţurile;
b) adj. pron. nehot. în toate enunţurile;
c) art. nehot. în toate enunţurile;
d) adj. pron. nehot. în 2, numeral cardinal în 1 şi 4, art. nehot. în 3.

80. Fie enunţurile:

*1. Eu, tu şi ele **vom pleca** acasă.*
*2. Eu, tu şi ele **vor pleca** acasă.*
*3. Noi, voi şi Elena **plecăm** mâine.*
*4. Noi, voi şi Elena **plecaţi** mâine.*
*5. Băieţii şi fetele vor fi **prezenţi** la teză.*
*6. Băieţii şi fetele vor fi **prezente** la teză*

Acordul predicatului cu subiectul este corect în:
a) enunțurile 1, 3 și 5;
b) enunțurile 2, 3 și 5;
c) enunțurile 1, 4 și 6;
d) enunțurile 2, 4 și 6.

81. Expresia *„fudul de urechi"* înseamnă:
a) ipocrit
b) încrezut
c) surd
d) plantă erbacee

82. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. transversează, itinerar, tranvai, escavator;
2. traversează, intinerariu, tramvai, excavator;
3. traversează, itinerar, tramvai, excavator;
4. tranversază, itinerar, tramvai, escavator.
Conține toate cuvintele corecte:
a) numai seria 1;
b) numai seria 2;
c) numai seria 3;
d) numai seria 4.

***83.* Cuvântul *„xerox"* are:**
a) 5 litere, 3 sunete, 3 consoane, 2 vocale;
b) 5 litere, 7 sunete, 3 consoane, 2 vocale;
c) 5 litere, 6 sunete, 3 consoane, 2 vocale;
d) 5 litere, 5 sunete, 3 consoane, 2 vocale.

84. Se dau enunțurile:
*1. Georgescu **sau** Popescu **a lipsit** de la școală?*
*2. Georgescu sau Popescu **au lipsit** de la școală?*
*3. Nici matematica, nici biologia nu-i **este** pe plac.*
*4. Nici matematica, nici biologia nu-i **sunt** pe plac.*
*5. Fie Andrei, fie Mihaela **va veni** astăzi pe la tine.*
*6. Fie Andrei, fie Mihaela **vor veni** astăzi pe la tine.*

Acordul predicatului cu subiectul este corect în:
a) numai 1, 4 și 6;
b) numai 1, 3 și 5;
c) numai 2, 4 și 6;
d) numai 2, 3 și 5.

85. Fie enunțul: *Dacă iei concursul de titularizare, ai putea ajunge **director** anul viitor.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. în cazul N./ nume predicativ;
b) subst. în cazul Ac./ compl. direct;
c) subst. în cazul Ac./ nume predicativ;
d) altă interpretare.

86. Fie enunțul: ***Cum** nu-i place deloc matematica, s-a înscris la profilul umanist.*
Cuvântul subliniat este:
a) conj. subord. de mod/ fără funcție sintactică;
b) conj. subord. de cauză/ fără funcție sintactică;
c) adv. rel. de cauză/ compl. circ. de cauză;
d) altă interpretare.

87. Fie enunțul: *Supărat **cum** era, se lovea de toți trecătorii.*
Cuvântul subliniat este:
a) adv. rel. de mod/ nume predicativ;
b) conj. subord. de cauză/ fără funcție sintactică;
c) adv. rel. de mod/ compl. circ. de mod;
d) altă interpretare.

88. Fie enunțul: ***Ceva** a fost totuși alterat, căci nu ar avea dureri ambdominale atât de puternice.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. nehot. în cazul N./ nume predicativ;
b) pron. nehot. în cazul N./ subiect;
c) pron. nehot. în cazul Ac./ compl. direct;
d) altă interpretare.

89. Fie enunțul: *În cele din urmă, li s-au împărțit copiilor portocale, fiecăruia* ***câte patru****.*
Cuvântul subliniat este:
a) numeral distributiv în cazul N./ atribut;
b) numeral distributiv în cazul N./ subiect;
c) numeral cardinal distributiv în cazul N./ atribut;
d) altă interpretare.

90. Fie enunțul: ***Cu siguranță*** *că va fi câștigătorul concursului de judo, la categoria vârstei.*
Cuvântul subliniat este:
a) loc. adv. de mod în cazul A./ compl. circ. de mod;
b) subst. în cazul A. cu prep./ nume predicativ;
c) loc. adv. pred./ pred. verbal;
d) altă interpretare.

91. Fie enunțurile:
1. ***Sunt*** *două luni de la nuntă și deja s-au despărțit.*
2. În orășelul nostru ***nu sunt*** *supermarketuri.*
3. Înflorirea cactusului ***va fi*** *de o zi.*
4. Unde ***ați fost*** *ieri și alaltăieri?*
În acestea, verbele subliniate sunt:
a) verbe copulative în toate;
b) verbe predicative în toate;
c) 1 și 4 verbe predicative; 2 și 3 verbe copulative;
d) altă variantă.

92. Fie enunțurile:
1. ***În ciuda ta****, a plecat imediat la munte cu mașina.*
2. ***În locul tău****, n-aș mai călca niciodată pe acolo.*
3. ***În afara ta****, și alții s-au înscris la concurs.*
4. Toți așa-zișii prieteni s-au repezit ***asupra ta****.*

Cuvintele subliniate sunt:
a) pronume posesive în cazul G.;
b) adjective pronominale posesive în cazul G.;
c) adjective pronominale posesive în cazul Ac.;
d) pronume personale în cazul D.

93. Se dă enunțul: *După majorarea prețurilor, în supermarket se auzeau printre rafturi numai* ***ofuri****!*
a) interj./ fără funcție sintactică;
b) interj. în cazul N./ nume predicativ;
c) subst. neutru în cazul Ac./ complement direct;
d) subst. neutru în cazul N./ subiect

94. Cuvântul ***„concupiscență”*** **înseamnă**:
a) lucru în consens;
b) concluzionarea unei activități;
c) înclinare spre senzualitate;
d) înclinare spre cedări.

95. Cuvântul ***„homicid”*** **înseamnă:**
a) crimă;
b) casnic;
c) persoană fără locuință;
d) insectă.

96. Cuvântul ***„homeric”*** **înseamnă:**
a) grandios;
b) extaziat;
c) exorbitant;
d) înflăcărat.

97. În următoarele enunțuri, cuvintele subliniate sunt adverbe:

*1. Fetița mea este **cam** speriată de câinii fără stăpân.*

*2. La piață, coada la cartofi era formată din **aproape** 30 de persoane.*

*3. **Chiar** prietena sa cea mai bună a bârfit-o față de oricine voia să o asculte.*

*4. **Doar** nouă au venit astăzi la facultate.*

*5. Vorbitul **tare** în tramvai mă enervează îngrozitor.*

a) doar în enunțurile 1 și 2;
b) în niciun enunț;
c) doar în enunțul 5;
d) în toate enunțurile

98. Cuvântul „*inexigibil*" înseamnă:

a) care nu poate fi pretins;
b) care nu poate fi destituit;
c) care nu poate fi contrazis;
d) care nu poate fi respins.

99. Fie enunțurile:

*1. Am văzut **cel** mai înalt plop din tot orașul.*

*2. La cursa de cai, am pariat pe **cel** puternic.*

*3. Mâine, vrea să urce neapărat pe **cel** munte.*

*4. L-am felicitat pe **cel** de-al treilea câștigător.*

Cuvântul subliniat este:

a) articol demonstrativ în toate enunțurile, în afară de 2;
b) articol demonstrativ în toate enunțurile, în afară de 3;
c) pronume demonstrativ în toate enunțurile;
d) articol demonstrativ în toate enunțurile.

100. Cuvântul „*afabulație*" înseamnă:

a) morala unei fabule;
b) născocire;
c) instabilitate;
d) cordialitate.

RĂSPUNSURI GRILA II

A	B	51 - b	77 - a
1 - a	26 - a	52 - b	78 - b
2 - c	27 - c	53 - c	79 - c
3 - c	28 - b	54 - d	80 - a
4 - b	29 - d	55 - a	81 - c
5 - b	30 - b	56 - b	82 - c
6 - d	31 - d	57 - b	83 - b
7 - a	32 - b	58 - a	84 - b
8 - a	33 - c	59 - b	85 - a
9 - d	34 - b	60 - a	86 - b
10 - d	35 - b	61 - c	87 - a
11 - b	36 - a	62 – a	88 - b
12 - c	37 - a	63 - a	89 - b
13 - a	38 - d	64 - a	90 - c
14 - d	39 - b	65 - c	91 - b
15 - c	40 - a	66 - b	92 - c
16 - d	41 - a	67 - a	93 - d
17 - a	42 - b	68 - b	94 - c
18 - d	43 - c	69 - d	95 - a
19 - b	44 - b	70 - b	96 - a
20 - a	45 - c	71 - d	97 - d
21 - b	46 - c	72 - c	98 - a
22 - b	47 - a	73 - a	99 - b
23 - c	48 - b	74 - c	100 – a
24 - a	49 - b	75 - a	
25 - a	50 - a	76 - d	

GRILA III

A. Marcați varianta corectă de răspuns:

1. Din expresia *„a face din țânțar....”* lipsește cuvântul:
a) flașnetar;
b) armăsar;
c) cămătar;
d) gazetar.

2. Fie cuvintele: *ciumeg(1), madam(2), martalog(3), o.k.(4), naşpa(5), weekend(6).*
Acestea sunt:
a) cuvinte de argou 1, 3, 5; cuvinte de jargon 2, 4, 6;
b) cuvinte de argou 2, 4,6; cuvinte populare 1, 3, 5;
c) cuvinte de jargon 1, 3, 5; neologisme 2, 4, 6;
d) barbarisme 1, 3, 4; cuvinte de jargon 2, 5; cuvinte de argou 6.

3. Sufixoidul *„-fobie”* înseamnă:
a) legat de o echipă;
b) teamă patologică de ceva;
c) lipsă de ceva;
d) excedent de ceva.

4. Din câmpul lexical al cuvântului *„școală”*, face parte seria:
a) elev, tipăritură, profesor, carte, penar;
b) bancă, stilou, cartă, notă, catalog;
c) temă, lecție, manual, ghiozdan, învățătoare;
d) caiet, jantă, catedră, tablă, lector.

5. Respectă normele ortografice toate cuvintele din seria:
a) pur-sânge, deplin, altădată, ne-mai-pomenit, bun platnic, mama-mare;
b) bine-făcător, altă-dată, unt-de-lemn, iarăşi, alaltăieri, est-european;
c) dacoromân, lungmetraj, triplusalt, rămas-bun, după-amiază, drept-credincios;
d) azi-noapte, trei-zeci-şi-unu, bine-cuvântare, alb-argintiu, câine-lup, fără-de-lege.

6. Fie seriile de cuvinte:
1. Evul mediu, Ursa-Mare, Marte, primul război Mondial, Imperiul roman;
2. Catedra de biologie, Războiul de 100 de ani, Antichitatea, Editura Slova, Paşte;
3. Administrația Prezidențială, Balul Absolvenților, al Doilea Război Mondial, Sanctitatea Sa, Imperiul Otoman;
4. Secția de Limba Română, Facultatea de Litere, Crăciunul, Balul bobocilor, Excelența Voastră.
Sunt corect scrise toate cuvintele din seria:
a) seria 1;
b) seria 2;
c) seria 3;
d) seria 4.

7. Cuvântul *„petulant”* este în raport de antonimie cu:
a) molatic;
b) energic;
c) dezordonat;
d) pedant.

8. Cuvântul *„a transgresa”* înseamnă:
a) a trece de partea cuiva;
b) a trece dincolo de limită;
c) a acoperi cu grăsime;
d) a curăța de grăsime.

9. Cuvântul *„recluziune”* este în raport de sinonimie cu:
a) pedeapsă cu închisoare;
b) revenire în forță;
c) refuzarea unei sentințe;
d) revenire la normal.

10. Sensul cuvântului *„sepulcru”* este:
a) mormânt;
b) sinucidere;
c) rocă vulanică;
d) toxicitate.

11. Fie enunțul: *În privința ouălelor de Paști, vânzătoarea i-a spus unei prietene ale mele că au coaja subțire și s-ar putea să crape la fiert.*
Acesta conține:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) patru greșeli.

12. Fie enunțul: *În funcție de itinerariul stabilit, dragele mele colege vor încerca, ca și turiste, să viziteze încă odată muzeul după Bulevardul Nicolae Bălcescu.*
Acesta conține:
a) opt greșeli;
b) șapte greșeli;
c) șase greșeli;
d) trei greșeli.

13. Cuvintele *„plâns”* *(subst.neutru)* **și *„(am) plâns”*** *(verb)* **sunt:**
a) omoforme (omofone morfologice);
b) omonime parțiale;
c) omonime totale;
d) omografe.

14. Expresia *„in rem”* înseamnă:
a) cu privire la radiații;
b) cu privire la faptă;
c) cu privire la o ecranizare nouă;
d) cu privire la magnetizare.

15. Fie enunțurile:
1. Era foarte veselă, pentru că și-a cumpărat veselă nouă.
2. Mi-a transmis două bezele când a primit de la mine o farfurie cu bezele.
3. A-l ajuta pe om este o reacție firească pentru al meu frate.
4. Umbrele copacilor nu pot apăra suficient, așa că și-au cumpărat umbrele de soare.
Conțin omografe:
a) enunțurile 1 și 4;
b) enunțurile 2 și 3;
c) enunțurile 2 și 4;
d) enunțurile 1 și 3.

16. Fie enunțurile:
1. Odată susținea că nu merge la spectacole, dar s-a dus, totuși, o dată, la concert.
2. Și-a cumpărat o geantă nouă, care a costat nouă zeci de lei.
3. S-a dus la piață împreună cu mătușa sa.
4. De vreme ce-ți place să dormi, sigur că nu te poți trezi devreme.
Acestea conțin:
a) omofone în 1, 3 și 4; omonime în 2;
b) omonime în 2 și 3; omofone în 1 și 4;
c) omonime în toate;
d) omografe în toate.

17. Cuvântul *„remake”* înseamnă:
a) remachetarea unei reviste vechi;
b) revenire bruscă a unui sportiv;
c) afirmarea unei anumite trăsături;
d) versiune nouă a unui film vechi.

18. Substantivul *„avânt”* este format prin:
a) derivare progresivă;
b) derivare regresivă;
c) compunere;
d) schimbarea valorii gramaticale.

19. Fie enunțul: *Dacă mă-nfuri, mai ales că eu mă înfuriu rar, nu cred că mai îți va place să faci lucruri atât de nelalocul lor.*
Acesta conține:
a) șase greșeli;
b) patru greșeli;
c) două greșeli;
d) nicio greșeală.

20. Fie enunțul: *Nu știu de ce naibii, în ceea ce privesc interesele noastre, nu sunteți de acord că nu se merită să punem în pericol afacerea datorită grabei care strică treaba.*
Acesta conține:
a) patru greșeli;
b) trei greșeli;
c) două greșeli;
d) o greșeală.

21. Fie enunțul: *La supermarket s-au anunțat reduceri la o mie și unu de articole(1)/ o mie unu articole(2), de aceea s-a stabilit orarul între 8,00 și 23,00(3)/ între 8,00 - 23,00(4), dar au venit numai câteva zeci(5)/ câțiva zeci(6) de oameni.*

Sunt corect folosite construcțiile:
a) 1, 3;
b) 2, 3, 5;
c) numai 4;
d) 1, 6.

22. Fie șirurile de cuvinte:
1. sufleor, itemi, antecameră, intinerar,
2. sufleur, itemuri, antecameră, itinerariu;
3. sufleor, iteme, anticameră, itinerar;
4. sufleur, itemi, anticameră, intinerariu.
Sunt corect folosite toate cuvintele din:
a) numai 1;
b) numai 2;
c) numai 3;
d) numai 4.

23. Fie perechile de cuvinte: *crenvurst(1)/ crenvurșt(2), creieri(3)/ creiere(4), delincvent(5)/ delicvent(6), corectură(7)/ corectare(8).*
Sunt corecte cuvintele:
a) toate, în afară de 2 și 6;
b) toate, în afară de 1 și 7;
c) toate, în afară de 3 și 8;
d) toate, în afară de 4 și 5.

24. Fie enunțul: *Copacului cel bătrân i s-au uscat ramurile, așa că m-am urcat pe scară cu intenția de al curăța, însă eram să cad de acolo.*
Acesta conține:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
4) nicio greșeală.

25. Cuvântul *„redempțiune”* este sinonim cu:
a) mântuire religioasă;
b) recunoaşterea meritelor;
c) reacție promptă;
d) influență nefastă.

26. Se dau seriile de cuvinte:
1. ca-blu, peh-li-van, mai-stru, punc-ție, jert-fă, ab-stract;
2. somp-tu-os, pun-cta, linc-şii, în-ghi-ți, cons-truc-tor, ab-stract;
3. as-tru, lin-gvist, sculp-ta, sand-vici, arc-tic, ast-mul;
4. pust-nic, ob-raz-nic, ti-tlu, frec-ven-ță, ti-csit, a-ctiv.
Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din:
a) seria 1;
b) seria 2;
c) seria 3;
d) seria 4.

27. Cuvântul *„butadă”* înseamnă:
a) putină de murături;
b) cristelniță;
c) vorbă de spirit;
d) poloboc.

B. Marcați varianta corectă de analiză gramaticală a cuvintelor subliniate din enunțurile respective.

28. Fie enunțurile:
*1. Fiica lui nu este **oricine**.*
*2. Îi place **orice** îi cumpăr.*
*3. **Oricine** poate răspunde la aceste întrebări.*
*4. **Oriunde** se simte hăituit.*

Cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a) nume predicativ, compl. direct, subiect, compl. circ. de loc;
b) subiect, compl. indirect, subiect, compl. circ. de loc;
c) nume predicativ, subiect, nume predicativ, compl. circ. de loc;
d) altă interpretare.

29. Fie enunțurile:
*1. Am procedat **cum** m-ai învățat ieri.*
*2. **Cum** l-am zărit, am simțit o mare bucurie.*
*3. **Cum** nu-i plac dulciurile deloc, este foarte zveltă.*
*4. Știi **cum** sunt regulile aici?*
Cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a) compl. circ. de mod, compl. circ. de timp, fără funcție sintactică, nume predicativ;
b) atribut, subiect, compl. direct, compl. direct;
c) fără funcție sintactică, compl. direct, subiect, nume predicativ;
d) altă interpretare.

30. Fie enunțurile:
*1. Colegii şi colegele mele **sunt silitori şi conştiincioşi**.*
*2. Stâlpii şi gardurile **au fost vopsite** de curând.*
*3. Fiecare dintre ei **au alergat** câte 20 de km.*
*4. Niciunul dintre studenți **nu au luat** examenul.*
Acordul predicatului cu subiectul este corect în:
a) enunțurile 1 şi 4;
b) enunțurile 2 şi 3;
c) enunțurile 1 şi 2;
d) enunțurile 2 şi 4.

31. Fie enunțurile:
1. Mă tem că n-ai să te mai întorci din Spania.
2. Mi-ai promis că te vei întoarce repede.
3. S-a supărat că l-ai certat.
4. Am întârziat că am căutat o florărie mai deosebită.

Există propoziții indirecte:
a) în niciun enunț;
b) în toate, în afară de 1;
c) în toate în afară de 4;
d) numai în enunțul 1.

32. Fie enunțurile:
*1. Se știe **când** va fi examenul de admitere?*
*2. Nedumerirea mea este **când** se va dezvălui adevărul.*
*3. Mi-am adus aminte **când** vor începe cursurile.*
*4. Întrebarea **când** vom pleca în concediu rămâne în prim-plan.*
Adverbul **când** introduce, în ordine:
a) completivă directă, atributivă, completivă directă, atributivă;
b) subiectivă, predicativă, completivă indirectă, atributivă;
c) completivă directă, predicativă, completivă indirectă, compl. circ. de timp;
d) compl. circ. de timp, atributivă, predicativă, completivă directă.

33. Fie enunțul: *Mama devenise atât de **agitată**, încât m-am speriat și am chemat salvarea.*
Cuvântul subliniat este:
a) adj. în cazul Ac. cu prep./ nume predicativ;
b) adj. în cazul N./ nume predicativ;
c) adj. în cazul Ac. cu prep./ compl. circ. de mod;
d) altă interpretare.

34. Se dă enunțul: ***Hai** mâine la film cu toți colegii.*
Cuvântul subliniat este:
a) interj. pred., pers. a II-a sg./ pred. verbal;
b) verb predicativ la modul imperativ, pers. a II-a sg./ pred. verbal;
c) adv. predicativ provenit din interj./ pred. verbal;
d) altă interpretare.

35. Fie enunțul: *A rămas acolo **cât timp** a trebuit să stea de pază.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) adj. pron. rel. în cazul Ac. + subst. în cazul Ac./ compl. circ. de timp;
b) loc. prep./ fără funcție sintactică;
c) loc. adv. temporală în cazul Ac./ compl. circ. de timp;
d) altă interpretare.

36. Fie enunțul: ***Cum** nu ai venit ieri la facultate, am crezut că ești bolnav.*
Cuvântul subliniat este:
a) conj. subord. de cauză/ fără funcție sintactică;
b) conj. subord. de mod/ fără funcție sintactică;
c) adv. rel. de mod/ compl. circ. de mod;
d) altă interpretare.

37. Fie enunțurile:
*1. Iubirea **de sine** înseamnă egoism.*
*2. Se știe **pe sine** și se teme de zborul cu avionul.*
*3. Vorbește cu prietenii numai **despre sine**.*
*4. De ieri, l-a adus **lângă sine**.*
Cuvintele subliniate au, în ordine, următoarele funcții:
a) compl. indirect, compl. direct, atribut, compl. circ. de loc;
b) atr. pron. prep., compl. direct, compl. indirect, compl. circ. de loc;
c. atr. pron. prep., compl. direct, compl. direct, compl. circ. de cauză;
d) altă interpretare.

38. Fie enunțurile:
*1. Le-am dat **alor tăi** banii.*
*2. Părerea **alor mei** contează pentru mine.*
*3. Brusc, s-au repezit asupra **alor noștri**.*
*4. Sunt uimit de curajul **alor săi**.*
Cuvintele subliniate au, în ordine, următoarele funcții:
a) compl. indirect, atr. pron. genitival, compl. indirect, atr. pron. genitival;
b) compl. direct, atr. pron. prep., compl. circ. de loc., atr. pron. prep.;
c) compl. indirect, atr. pron. prep., compl. indirect, atr. pron. genitival;
d) altă interpretare.

39. Fie enunțurile:
*1. **Ai tăi** au plecat la munte.*
*2. Cartea este **a ta.***
*3. Cadourile sunt pentru **ai tăi**.*
*4. Am auzit opinia **alor tăi**.*
*5. Le-am dat **alor tăi** vestea.*
*6. De ieri m-am întors la **ai tăi**.*
Cazurile cuvintelor subliniate sunt, în ordine:
a) N., N., Ac., Ac., Ac., Ac.;
b) N., N., Ac., G., D., Ac.;
c) N., Ac., G., D., Ac., Ac.;
d) altă interpretare.

40. Fie enunțul: *Toți **cei** care au participat la concurs au primit diplome și medalii.*
Cuvântul subliniat este:
a) loc.pron./ fără funcție sintactică;
b) art. dem. în cazul N./ subiect;
c) adj. pron. dem. în cazul N./ atr. adj.;
d) altă intrpretare.

41. Fie enunțul: ***Are** să plece când **va avea** mașină.*
Verbele subliniate sunt, în ordine:
a) auxiliar, predicativ;
b) auxiliar, copulativ;
c) copulativ, auxiliar;
d) predicativ, predicativ.

42. Fie enunțul: ***Toate** problemele au soluții.*
Cuvântul subliniat este:
a) atribut pronominal;
b) subiect;
c) atribut adjectival;
d) complement direct.

43. Fie enunțul: *Mă tem **de aduceri aminte**.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) verb + adverb;
b) locuțiune substantivală;
c) locuțiune verbală;
d) locuțiune adverbială.

44. Fie enunțul: *Dacă va întârzia, va fi **vai** de el.*
Cuvântul subliniat este:
a) substantiv, subiect;
b) substantiv, nume predicativ;
c) interjecție, nume predicativ;
d) interjecție, subiect.

45. Fie enunțul: ***Pe motiv că** este bolnav, nu răspunde la telefon.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) substantiv în cazul Ac. cu prep./ compl. circ. de cauză;
b) locuțiune conjuncțională/ fără funcție sintactică;
c) locuțiune substantivală în cazul Ac. cu prep./ nume predicativ;
d) locuțiune conjuncțională/ compl. circ. de cauză.

46. Fie enunțul: *Va cumpăra, în grabă, **te miri ce**.*
Structura subliniată este:
a) loc. pron./ compl. direct;
b) loc. verbală/ compl. direct;
c) loc. subst./ subiect;
d) loc. adv./ atr. adv.

47. Fie enunțurile: *Parcă s-ar fi întâmplat **nu știu ce**, de era atât de scandalizat. I-am spus că **nu știu ce** s-a întâmplat, dar nu m-a crezut.*
Structurile subliniate sunt, în ordine:
a) loc. pron.; verb pred. + pron. nehot.;
b) verb pred. + pron. nehot; verb pred. + pron. nehot.;
c) loc. pron.; loc. pron.;
d) loc.verbală; verb pred.+ pron. nehot.

48. Fie enunțul: *Strigătul **Doamne, fereşte!** se auzea pretutindeni.*
Structura subliniată este:
a) subst. + verb pred./ atr. subst.+ pred.verbal;
b) loc. subst./ atr. apoziţional;
c) loc. interjecţională/ atr. interjecţional;
d) loc. verbală/ compl.direct.

49. Fie enunțul: *Nici de leşini, nu te mai cred şi orice ai face, tot nu voi mai avea încredere.*
Acesta conţine:
a) două subord. concesive şi două prop. principale;
b) două prop. principale şi o subord. concesivă;
c) o subord. concesivă, o subord. cauzală, o prop. principală;
d) o subord. condiţională şi trei prop. principale.

50. Fie enunțul: *Chiar nu-mi dau seama cum poţi fi tu mereu morocănos şi totuşi atât de **respectat**.*
Cuvântul subliniat este:
a) partic. cu val. adj./ nume predicativ;
b) partic. cu val. adj./ compl. circ. de mod;
c) verb la infinitiv, d. pasivă/ compl. direct;
d) verb la infinitiv, d. pasivă/ nume predicativ.

51. Fie enunțul: *Sărac **cum** e, îşi permite numai o masă pe zi.*
Cuvântul subliniat esté:
a) adv. rel. de cauză/ compl. circ. de cauză;
b) adv. rel. de mod/ nume predicativ;
c) adv. rel. de mod/ compl. circ. de mod;
d) conj. subord./ fără funcţie sintacticîă

52. Fie enunțul: *Draga mea, **ţi**-ai uitat telefonul mobil acasă!*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. refl. în cazul D./ atr. pron. dativ al;
b) pron. pers. în cazul G./ atr. pron. genitival;
c) pron. refl. în cazul D./ compl. indirect;
d) altă interpretare.

53. Fie enunțul: *Înainte de **a fi venit** el, eram convins că nu se mai poate face nimic.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) verb pred., modul inf., perfect/ compl. circ. de timp;
b) verb pred. modul inf., cu valoare de conjunctiv/ pred. verbal;
c) locuţ. verbală/ compl. indirect;
d) altă interpretare.

54. Fie enunțul: ***Iată**-l acolo, lângă raftul cu produse dietetice.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) interjecţie/ compl. circ. de loc;
b) verb interjecţ./ predicat verbal;
c) interjecţie/ compl. direct.
d) altă interpretare.

55. Fie enunțurile:
1. Nu el a întârziat.
2. Copiii nu mai citesc.
3. Nu aşa vei câştiga simpatii.
4. Nu l-am văzut niciodată.
5. Nu ne-am certat deloc ieri.
6. Nu acolo trebuia să te duci.
Care dintre acestea sunt negative şi care afirmative?
a) negative: 1, 2, 3; afirmative: 4, 5, 6;
b) negative: 2, 4, 5; afirmative: 1, 3, 6;
b) toate afirmative;
d) toate negative.

56. Fie enunțul: *Trebuie acţionat cu **băgare de seamă**.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) subst. + prep. + subst./ subiect;
b) loc. adverbială/ compl. indirect;
c) loc. substantivală/ compl. circ. de mod;
d) altă interpretare.

57. Se dau enunţurile:
1. Vine să te vadă.
2. Vine că vrea.
3. Vine în caz că-l iubeşti.
4. E slabă, de să-i numeri oasele.
5. Hai, cât poţi de repede.
6. Calul, că-i cal, tot osteneşte.
Subordonatele sunt, în ordine:
a) finală, cauzală, condiţională, consecutivă, modală, concesivă;
b) cauzală, finală, cauzală, modală, consecutivă, atributivă;
c) indirectă, finală, cauzală, modală, consecutivă, atributivă;
d) altă interpretare.

C. Marcaţi interpretarea corectă a structurii frazelor de mai jos. (În frază, propoziţiile sunt numerotate în ordinea succesiunii predicatelor exprimate sau subînţelese.)

---

58. *Mă încântă grozav s-o aud lăudându-se că-i studentă şi încă de zece.*
a) principală + subiectivă + compl. directă;
b) principală + subiectivă + compl. indirectă + compl. indirectă;
c) principală + subiectivă + compl. directă + atributivă;
d) altă interpretare.

59. *Gândul că s-ar putea să nu obţină acordul de concediu, fapt care, credea el, i se cuvenea, l-a făcut să devină ce n-a crezut vreodată.*
a) atributivă + compl. indirectă + principală + atributivă + compl. directă + predicativă;
b) atributivă + subiectivă + principală +atributivă + principală + compl. indirectă + predicativă;
c) atributivă + subiectivă + principală + atributivă apoziţională + principală + compl. indirectă + subiectivă;
d) altă interpretare.

60. *A rămas cum o ştii, măcar că cele întâmplate luna trecută ar fi trebuit s-o îngrijoreze.*
a) principală + predicativă + circ. concesivă + subiectivă;
b) principală + circ. de mod + circ. concesivă + compl. directă;
c) principală + compl. directă + circ. concesivă + predicativă;
d) altă interpretare.

61. *De câte ori am discutat, te-am informat că nu mă interesează anul acesta să-mi depun candidatura pentru postul de director.*
a) circ. de mod + principală + compl. indirectă + subiectivă;
b) circ. de timp + principală + compl. directă + subiectivă;
c) circ. de timp + principală + compl. indirectă + compl. directă;
d) altă interpretare.

62. *Nu m-am lămurit de ce, dar parcă mă nelinişteşte ce i-ai mărturisit ieri.*
a) principală + compl. indirectă + principală + subiectivă;
b) principală + principală + subiectivă;
c) principală + compl. directă + principală + compl. directă;
d) altă interpretare.

D. Marcaţi varianţa corectă de răspuns:

---

63. Se dau perechile de cuvinte:
1. a expira/ a expia;
2. a exorta/ a înflăcăra;
3. exoteric/ ezoteric;
4. subtol/ subsol;
5. şuetar/ bancher;
6. subscribent/ abonat.
Avem:
a) paronime în 1, 3, 4; sinonime în 2, 5, 6;
b) paronime în 3; sinonime în 5;
c) paronime în 4; sinonime în 2;
d) paronime în 1; sinonime în 6.

64. Cuvântul „*perisologie*" este în raport de sinonimie cu:
a) pleonasm;
b) ştiinţa vocabularului;
c) hermeneutică;
d) politologie.

65. Cuvântul „*extemporaneu*" este în raport de sinonimie cu:
a) în afara timpului;
b) imprevizibil;
c) din exterior;
d) expozeu.

66. Se dau seriile de cuvinte: *medicinii(1)/ medicinei(2); miresei(3)/ miresii(4); monezii(5)/ monedei(6); liniştii(7)/ liniştei(8).*
Forma de genitiv-dativ este corectă în:
a) 1, 3, 5, 8;
b) 2, 3, 6, 7;
c) 2, 5, 6, 8;
d) toate, ca variante admise.

67. Sensul expresiei „*sui-generis*" este:
a) imaginaţie;
b) fără generic;
c) original;
d) de la origini.

68. Se dau seriile de cuvinte:
1. substituient, a sucomba, a expectora, concluziv, disident;
2. substituent, a subcomba, a espectora, conclusiv, disident;
3. substituient, a subcomba, a expectora, concluziv, dizident;
4. substituient, a sucomba, a expectora, concluziv, dizident.
Sunt corecte toate cuvintele:
a) numai seria 1;
b) numai seria 4;
c) numai seria 3;
d) niciuna.

69. Se dau următoarele cuvinte: *caramea, sarma, luarea-aminte, basma, canoea.*
Sunt corect articulate:
a) toate;
b) numai primul şi al doilea;
c) numai al patrulea;
d) numai al treilea şi ultimul.

70. Avem numai forme corecte de plural în:
a) bande, blănuri, căminuri, colete, planuri, comprese;
b) benzi, blăni, cămine, coleturi, plane, compresuri;
c) benzi, blănuri, cămine, colete, planuri, compresuri;
d) bande, blăni, căminuri, coleturi, plane, comprese.

71. Sinonimul cuvântului „*expletiv*" este:
a) operativ;
b) lipsit de sens;
c) tainic;
d) necesar.

72. Fie enunţul: *Însăşi sorei mele i-ar folosii o lecţie de curaj, dat fiind urmările care le-a avut după sperietura de alalteieri.*
Acesta conţine:
a) şase greşeli;
b) cinci greşeli;
c) patru greşeli;
d) trei greşeli.

73. Fie enunţul: *M-au impresionat peste măsură pământii obraji ai bolnavilor, de aceia m-am hotărât să revin din nou pentru ai ajuta cu medicamente.*
Acesta conţine:
a) şase greşeli;
b) cinci greşeli;
c) patru greşeli;
d) nicio greşeală.

74. Fie enunțul: *Dac-oi avea şi tu aceleaşi păreri domnule, mi-i spune să nu mai mă învârt în jurul cozii, că nu mai sunt nici eu atât de nepriceput ca ageamii din politică.*
Acesta conține:
a) şase greşeli;
b) cinci greşeli;
c) patru greşeli;
d) trei greşeli.

75. Se dau seriile de cuvinte: *rugămintei(1)/ rugăminții(2); remarcii(3)/ remarcei(4); greierelui(5)/ greierului(6); onomatopeei(7)/ onomatopeii(8).*
Forma de genitiv-dativ este corectă în:
a) 1, 3, 5, 8;
b) 2, 3, 6, 7;
c) 2, 5, 6, 8;
d) 1, 3, 6, 7.

76. Se dau următoarele cuvinte: *Ursa-Mare, prim-solist, non-existență, non-stop, nucă-de-cocos, non-sens.*
Sunt corect scrise cu cratimă:
a) numai primul şi al cincilea;
b) numai al treilea şi al patrulea;
c) toate, în afară de al treilea şi ultimul;
d) toate.

77. Sinonimul cuvântului *„exorație"* este:
a) ezitare;
b) implorare;
c) eliberare;
d) eroziune.

78. Sinonimul adverbului *„excelsior"* este:
a) mai sus;
b) în afară;
c) colosal;
d) exces.

79. Se dau următoarele cuvinte: *ienicer(1), a îmbla(2), samă(3), paharnic(4), mezul(5), copist(6).*
Acestea sunt:
a) toate arhaisme lexicale;
b) toate arhaisme fonetice;
c) arhaisme lexicale în 1, 4, 6; arhaisme fonetice în 2, 3, 5;
d) arhaisme lexicale în 2,4, 6; arhaisme fonetice în 1, 3, 5.

80. Cuvântul *„caftangiu"* reprezintă:
a) un arhaism lexical;
b) un regionalism lexical;
c) un arhaism fonetic;
d) un regionalism fonetic.

81. Cuvântul *„dreavă"* reprezintă:
a) un regionalism lexical;
b) un termen popular;
c) un regionalism fonetic;
d) un arhaism lexical.

82. Cuvântul *„exempt"* înseamnă:
a) liber de obligații;
b) exclus din colectivitate;
c) lipsă de măsură;
d) fabulos.

83. Cuvântul *„inextricabil"* înseamnă:
a) neprețuit;
b) alterat;
c) încurcat;
d) neîntemeiat.

84. Se dau seriile de cuvinte:
1. clujean, fălticenean, negruvodean, satulungean, sânnicolean, târgujian;
2. clujan, fălticenean, negru-vodean, satu-lungean, sân-nicolean, târgujian;
3. clujean, fălticean, negruvodean, satu-lungean, sânnicolean, târgu-jian;
4. clujan, fălticean, negru-vodean, satulungean, săn-nicolean, târgujian.
Sunt corecte cuvintele din seriile:
a) seria 1;
b) seria 2;
c) seria 3;
d) seria 4.

85. Cuvântul „*peremptoriu*" este în raport de sinonimie cu:
a) categoric;
b) permanent;
c) ilegal;
d) nestrămutat.

86. Cuvântul „*exortat*" este în raport de antonimie cu:
a) neînsufleţit;
b) inclus;
c) admis;
d) neînsoţit.

87. Verbul „*a expurga*" înseamnă:
a) a alunga pe cineva dintr-o colectivitate;
b) a exclude mai multe persoane din anturaj;
c) a elimina pasaje dintr-o carte;
d) a îndepărta petele de grăsime.

88. Fie enunţul: *Nu zi şi nu fă niciodată nimic la întâmplare, că, fii sigură, şi ei i-ar displace să afle de la tine decât aiureli care, de alt fel, ar enerva pe oricine.*
Acesta conţine:
a) şase greşeli;
b) cinci greşeli;
c) patru greşeli;
d) trei greşeli.

89. Fie enunţul: *Nu fii atât de severă, dar nici nu te sfii să te porţi cum ţi-ar place cu proprii copii, întru-cât şi ei trebuie să-ţi arate respectul care-l meriţi ca mamă.*
Acesta conţine:
a) şapte greşeli;
b) cinci greşeli;
c) trei greşeli;
d) o greşeală.

90. Se dă enunţul: *Anunţul privind **perchiziţiile**(1)/ **percheziţiile**(2) era fixat numai cu patru **pioneze**(3)/ **piuneze**(4) şi a căzut după două ore.*
Dintre substantivele la plural subliniate, sunt corecte:
a) numai 1 şi 4;
b) numai 2 şi 3;
c) numai 2 şi 4;
d) toate.

91. Se dă enunţul: *După **poliloghii**(1)/ **polologhii**(2) interminabile, am hotărât, în sfârşit, să participăm la **festivale**(3)/ **festivaluri**(4) numai în ţară.*
Dintre substantivele la plural subliniate sunt corecte:
a) numai 1 şi 4;
b) numai 2 şi 3;
c) numai 1, 2 şi 4;
d) toate.

92. Fie enunțul: *De ieri, îl doare apendicita și va trebui să se interneze în spital pentru operație, dar numai după ce i se fac toate analizele.*
Acesta conține:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) nicio greșeală.

93. Fie enunțurile: *După fiecare ședință de masaj, simt că învii pur și simplu. Tu simți că înviezi după ședința cu aerosoli?*
Acestea conțin:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) nicio greșeală.

94. Se dau următoarele cuvinte: *alaltăieri-dimineață, non-profit, post-mortem, posteminescian, postrestant.*
Sunt corect scrise cu cratimă:
a) numai primul, al treilea și al patrulea;
b) numai al doilea și ultimul;
c) numai al treilea;
d) toate.

95. Se dă enunțul: *A rămas cu **cicatrici**(1)/ **cicatrice**(2) vizibile după accidentul de anul trecut, deși este acuzat că **invență**(3)/ **inventează**(4) tot felul de scuze.*
Dintre cuvintele subliniate, sunt corecte:
a) toate;
b) numai 1 și 3;
c) numai 2 și 4;
d) numai 1, 3 și 4.

96. Se dau următoarele serii de cuvinte:
1. cireșei, ciocolății, caramelii, chermezii, concesii;
2. cireșii, ciocolatei, caramelei, chermezei, concesiei;
3. cireșei, ciocolatei, caramelei, chermezii, concesiei;
4. cireșii, ciocolății, caramelii, chermezei, concesii.
Conțin numai forme corecte de genitiv-dativ articulat:
a) toate;
b) numai 1 și 2;
c) numai 3;
d) numai 2.

97. Fie enunțul: *Deși este cea mai bine plătită profesoară, rata de promovabilitate la examenul de bacalaureat nu a fost prea bună.*
Acesta conține:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) nicio greșeală.

98. Cuvântul *„sufragiu**”* denumește:**
a) instrument de suflat;
b) cameră de zi;
c) drept de vot;
d) sprânceană.

99. Se dau următoarele cuvinte împrumutate din limba engleză:
gill-box(1)/ gilbox(2), laptop(3)/ leptop(4), jogging(5)/ joghing(6), weekend(7)/ weed-end(8).
Sunt corect scrise în limba română:
a) numai 1, 2, 3, 5, 7;
b) numai 2, 4, 5;
c) numai 6 și 7;
d) altă interpretare.

100. Se dau următoarele cuvinte: *axiomă, catetă, spital, neon, teoremă, televizor.*
Sunt cuvinte monosemantice:
a) toate;
b) numai primul şi al patrulea;
c) numai al doilea şi al treilea;
d) niciunul.

RĂSPUNSURI GRILA III

A	26 - c	51 - b	75 - b
1 - b	27 – c	52 - a	76 - c
2 - a	**B**	53 - a	77 - b
3 - b	28 - a	54 - b	78 - a
4 - c	29 - a	55 - b	79 - c
5 - c	30 - c	56 - c	80 - a
6 - c	31 - d	57 - a	81 - b
7 - a	32 - b	**C**	82 - a
8 - b	33 - b	58 - b	83 - c
9 - a	34 - d	59 - b	84 - a
10 - a	35 - a	60 - a	85 - a
11 - c	36 - a	61 - d	86 - a
12 - b	37 - b	62 – d	87 - c
13 - a	38 - a	**D**	88 - b
14 - b	39 - b	63 - a	89 - b
15 - a	40 - b	64 - a	90 - d
16 - a	41 - a	65 - b	91 - c
17 - d	42 - c	66 - b	92 - b
18 - b	43 - b	67 - c	93 - d
19 - b	44 - c	68 - a	94 - a
20 - a	45 - b	69 - d	95 - a
21 - b	46 - a	70 - a	96 - d
22 - c	47 - a	71 - b	97 - b
23 - a	48 - c	72 - a	98 - c
24 - c	49 - a	73 - c	99 - a
25 - a	50 - c	74 - d	100 - a

GRILA IV

A. Marcați răspunsul corect:

1. Ce cuvânt lipseşte din expresia: *„A-şi da arama ...”?*
a) pe cântar;
b) pe căldări;
c) pe față;
d) ca zestre.

2. Se dau următoarele expresii: *briza uşoară a mării(1), a însuşi pentru sine(2), a urma în continuare(3), panaceu universal(4), orchestră de lăutari(5), tupeu impertinent(6).*
Care dintre ele constituie pleonasme?
a) toate, în afară de 5;
b) toate, în afară de 1 şi 6;
c) toate, în afară de 2 şi 3;
d) toate.

3. Cuvintele *a acorda*, *vb. (a regla tonalitatea unui instrument)* – *a acorda*, *vb. (a atribui, a da)* sunt:
a) omonime parțiale;
b) omonime totale;
c) omografe;
d) omofone.

4. Cuvântul *aripe* reprezintă:
a) un regionalism lexical;
b) un arhaism morfologic;
c. un arhaism fonetic;
d) un regionalism fonetic.

5. Sensul cuvântului *„propensiune”* este:
a) dispoziție naturală către ceva ;
b) presiune arterială;
c) zbucium sufletesc;
d) pensiune favorabilă.

6. Sensul expresiei *„statu-quo”* este:
a) stat de drept;
b) regim statal;
c) situație existentă;
d) convenție statală.

7. Fie cuvintele: *marmotă(1)/ marotă(2), sordid(3)/ sortit(4), cardan(5)/ cadran(6), ciolac(7)/ ciolan(8).*
Sunt paronime:
a) numai 1, 2 şi 5, 6;
b) numai 3, 4 şi 7, 8;
c) toate, în afară de 5 şi 6;
d) toate.

8. Se dă cuvântul *„panegiric”*:
1. laudă exagerată;
2. discurs la vechii greci;
3. apologie;
4. elogiu.
Cuvântul dat este sinonim:
a) cu toate;
b) numai cu 1 şi 4;
c) numai cu 2 şi 3;
d) cu niciunul.

9. Fie perechile de cuvinte: *pancartă(1)/ pancardă(2), dividente(3)/ dividende(4), pioneză(5)/ piuneză(6), tumoare(7)/ tumoră(8), maieu(9)/ maiou(10).*
Sunt corect folosite cuvintele:
a) 2, 3, 6, 9;
b) 1, 4, 5, 6, 7, 8, 10;
c) 1, 4, 6, 8, 9,10;
d) 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9.

10. Fie perechile de cuvinte: *guturaiuri(1)/ guturaie(2), tăieței(3)/ tăiței(4), tuneluri(5)/ tunele(6), diseară(7)/ deseară(8), lezmaiestate(9)/ lezmajestate(10).*
Sunt corect folosite cuvintele:
a) toate;
b) 2, 4, 5, 7, 10;
c) 1, 3, 5, 6. 8, 9
d) 2, 3, 5, 8, 9.

11. Cuvântul *„elizeic”* este sinonim cu:
a) plin de încântare;
b) plin de grăsime;
c) plin de sine;
d) plin de bani.

12. Cuvântul *„elocuțiune”* este sinonim cu:
a) mod de exprimare;
b) discurs concis;
c) indemnizație;
d) pălăvrăgeală.

13. Fie perechile de cuvinte: *acatist(1)/ acatist(2), antic(3)/ antic(4), gingaş(5)/ gingaş(6), jilav(7)/ jilav(8), intim(9)/ intim(10).*
Sunt variante accentuale literare:
a) 1, 2, 5, 6, 9, 10;
b) 3, 4, 7, 8;
c) 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10;
d) toate.

14. Cuvântul *„aferează"* înseamnă:
a) fuziunea a două vocale;
b) transmitere senzitivă;
c) eliminarea vocalei iniţiale;
d) înlocuirea unei vocale cu apostrof.

15. Fie perechile de cuvinte: *adică(1)/ adică(2), caracter(3)/ caracter(4), profesor(5)/ profesor(6), duminică(7)/ duminică(8), regizor(9)/ regizor(10).*
Sunt corect accentuate cuvintele:
a) toate;
b) 1, 4, 5, 6, 8, 10;
c) 2, 3, 5, 6, 7, 9;
d) 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10.

16. Fie enunţul: *În ceea ce privesc orele de curs, profesorilor noştrii li-i frică că studenţii nu va înţelege aşa cum trebuieşte noţiunile respective şi nu va putea da răspunsuri complecte în cadrul seziunilor de examen.*
Acesta conţine:
a) zece greşeli;
b) opt greşeli;
c) şase greşeli;
d) patru greşeli.

17. Fie enunţurile:
1. Ea trebuieşte să plece imediat.
2. Eram să cad pe scări.
3. Va trebui să aibe răbdare.
4. Vroiam să plec mai repede.
5. I-ar place o funcţie de şef.
6. Mi-ar părea bine să ne mai întâlnim.
Formele verbale subliniate sunt corect folosite:
a) toate;
b) niciuna;
c) numai 2 şi 4;
d) numai 6.

18. Se dă enunţul: *În cursul celei de-a treia zi(1)/ zile (2) de concediu, am aflat că la ora(3)/ orele(4) doisprezece(5)/ douăsprezece(6) trebuie să eliberăm camera.*
Dintre cuvintele numerotate, sunt corect folosite:
a) numai 2, 4 şi 5;
b) numai 2, 3 şi 6;
c) numai 1, 3 şi 5;
d) altă interpretare.

19. Fie enunţul: *Eşti unul dintre aceia care doreşti(1)/ doresc(2) posturi de conducere, iar acest fapt este consecinţa a numeroase(3)/ a numeroaselor(4)/ numeroaselor(5) insistenţe ale soţiei.*
Dintre cuvintele numerotate, sunt corect folosite:
a) 1 şi 3;
b) 2, 3 şi 4;
c) 2, 3 şi 5;
d) 1, şi 4.

20. Fie enunțul: *Opinia cea(1)/ cel(2) mai bine primită a întrunit decât(3)/ numai(4) jumătate din voturi, deşi cei mai perspicaci(5)/ perspicace(6) participanți au încercat să convingă Asociația proprietarilor de eficiența soluțiilor propuse.*
Dintre cuvintele numerotate, sunt corect folosite:
a) numai 1, 3 şi 6;
b) numai 2, 4 şi 6;
c) numai 2, 3 şi 5;
d) numai 1, 4, şi 5

21. Fie enunțul: *Nu are niciun(1)/ nici un(2) frate, nici mai mulți, de aceea nu iubeşte pe niciun(3)/ nici un(4) alt membru al familiei.*
Dintre cuvintele numerotate, sunt corect folosite:
a) numai 1 şi 3;
b) numai 2 şi 4;
c) numai 2 şi 3;
d) numai 1 şi 4.

22. Cuvântul *„sagace"* este în raport de antonimie cu:
a) neplăcut;
b) prost;
c) răbdător;
d) calm.

23. Care dintre următoarele serii conține numai cuvinte corect despărțite în silabe?
a) tra-u-mă, punc-ta, ab-stract, coa-fa, co-a-li-za, cu-loar;
b) trau-mă, pun-cta, abs-tract, co-a-fa, coa-li-za, cu-loar;
c) tra-u-mă, punc-ta, abs-tract, co-a-fa, co-a-li-za, cu-loar;
d) trau-mă, pun-cta, ab-stract, coa-fa, co-a-liza, cu-loar.

24. Adjectivul *„luxuriant"* este în raport de antonimie cu:
a) sărăcăcios;
b) degradant;
c) decăzut;
d) elementar.

25. Sensul cuvântului *„exacțiune"* este:
a) spoliere;
b) încasare abuzivă de impozite;
c) jefuire;
d) toate cele trei sensuri de mai sus.

26. Fie seriile de cuvinte:
1. sandvici, schimnic, disident, caramelă, particulă, disertație;
2. sendvici, schivnic, dizident, caramea, particolă, dizertație;
3. sendvici, schivnic, disident, caramelă, particulă, disertație;
4. sandviş, schimnic, dizident, caramea, particulă, dizertație.
Conțin forme literare ale cuvintelor:
a) numai seria 1;
b) numai seria 4;
c) numai seriile 1 şi 3;
d) numai seriile 2 şi 4;

27. Fie următoarele cuvinte: *curea, nea, vopsea, prim-ministrul, rea-credinței.*
Sunt corect articulate:
a) numai primul şi al treilea;
b) numai ultimul;
c) numai al patrulea;
d) numai primele trei.

28. Se dau următoarele cuvinte: *care-va-să-zică, de-adevăratelea, bună-cuviință, alaltăieri-seară, copy-right, de-a-n picioarelea.*
Sunt corect scrise cu cratimă:
a) toate, în afară de primul;
b) toate, în afară de al patrulea;
c) toate, în afară de ultimul;
d) toate.

29. Cuvântul *„caduc"* este în raport de sinonimie cu:
a) desuet;
b) licențios;
c) destoinic;
d) incompetent.

30. Indică seria care conține numai antonime:
a) facultativ-obligatoriu, faimos-necunoscut, impertinent-politicos, celibatar-familist;
b) fruntaș-mediocru, frecvent-rareori, hain-bun, furios-îndârjit;
c) lizibil-citeț, favorabil-propice, speranță-disperare, frumos-urât;
d) indolent-viguros, iluzie-decepție, toate-puține, fricos-laș.

31. Indică seria care conține numai paronime:
a) stigmat-stimat, virtuos-virtuoz, paradiziac-paradisiac, dizident-disident;
b) tapiserie-tapițerie, rever-revers, sadea-sardea, speze-spețe;
c) oral-olar, bienal-binal, reflexie-reflecție, vers-viers;
d) îmbia-îmbina, fascicol-fascicul, arbitrar-arbitral, vedetă-vendetă.

32. Se dau cuvintele: *descompune, anticameră, băiețel, împădurit, butoiaș.*
Sunt formate prin derivare parasintetică:
a) toate;
b) numai al treilea;
c) numai al patrulea;
d) numai al cincilea.

33. Se dau cuvintele: *băietan, rufărie, cronicar, mâncăcios, româneşte.*
Sufixele sunt, în ordine:
a) –an, -ărie, -ar, -cios, -eşte;
b) –tan, -ie, -ar, -os, -eşte;
c) –tan, -ărie, -icar, -ios, -şte;
d) –etan, -rie, -icar, -ăcios, - eşte.

34. Fie versurile:
„Dragu-mi-i verbul a fi
Că-i c-un i, că-i cu doi i,
Decât lui totuna i-i."
Acestea conțin:
a) o greşeală;
b) două greşeli;
c) trei greşeli;
d) nicio greşeală.

35. Fie cuvintele: *leoaică, vuiau, nou, aur, soții.*
Există în total:
a) doi triftongi, doi diftongi, două hiaturi;
b) doi triftongi, doi diftongi, un hiat;
c) doi triftongi, trei diftongi, trei hiaturi;
d) altă interpretare.

36. Fie enunțul: *Numai povestii de necazurile tele, pentru că am venit aici decât ca să mă distrez.*
a) două greşeli;
b) trei greşeli;
c) patru greşeli;
d) cinci greşeli.

37. Fie seriile de cuvinte:
1. dicotomie/ dihotomie, de-adevăratelea/ de-adevărat, (a) dumiri/ (a) dumeri, dicție/ dicțiune, ghiuden/ ghiudem;
2. (a) dezăpezi/ (a) deszăpezi, albaiuliean/ albaiulian, apropo/ apropou, cartilaj/ cartilagiu, basc/ bască;
3. cearceaf/ cearşaf, colete/ coleturi, foarfecă/ foarfece, atât/ atâta, tobogan/ topogan;
4. disertație/ dizertație, (a) dispera/ (a) despera), fierăstrău/ ferăstrău, pieptăn/ pieptăne, poliloghie/ polologhie;
Conține variante literare libere:
a) numai seria 1;
b) numai seria 2;
c) numai seria 3;
d) numai seria 4.

38. Fie seriile de cuvinte:
1. bălegar/ băligar, disident/ dizident, grefuri/ grepfruturi, grizonat/ grizonant, colocvial/ cologvial;
2. bulgăr/ bulgăre, analoagă/ analogă, întâi/ întâia, diseară/ deseară, cicatrice/ cicatrici;
3. barocă/ baroacă, respectos/ respecuos, greşeală/ greşală, aşază/ aşează, corijent/ corigent;
4. omoloagă/ omologă, bleumarin/ bleumaren, ataşează/ ataşază, crenvurst/ crenvurşt, genuflexiune/ genoflexiune.
Conține variante literare libere:
a) numai seria 1;
b) numai seria 2;
c) numai seria 3;
d) numai seria 4.

39. Fie enunțul: Când mă gândesc la vremile de altă dată, la argintii nori lucind pe înnserat, mă copleşeşte emoția.
Acesta conține:
a) nicio greşeală;
b) două greşeli;
c) trei greşeli;
d) patru greşeli.

40. Cuvântul *„quiproquo”* înseamnă:
a) cui foloseşte acest lucru;
b) confuzie de persoane sau lucruri;
c) cine beneficiază de acest lucru;
d) cine este pentru acest lucru.

41. Cuvântul *„vegan”* este în raport de antonimie cu:
a) tipicar;
b) vegetarian;
c) carnivor;
d) imprudent.

42. Sensul expresiei *„verba volant, scripta manent”* este:
a) vorbele zboară, scrisul rămâne;
b) cuvintele sunt vremelnice, scrisul este veşnic;
c) verbele volitive, scrise de mână;
d) altă interpretare.

43. Fie enunțul: *Ceremonialul de inaugurare al expoziției florale precede cu doisprezece zile campania electorală, care susține mai multe profile de candidați.*
Acesta conține:
a) trei greşeli;
b) patru greşeli;
c) cinci greşeli;
d) şase greşeli.

44. Fie enunțul: *Numai șovăii, ci du-te să-i spui soră-ti să nu mai mă inerveze și să-și vadă de treburile care le are.*
Acesta conține:
a) trei greșeli;
b) patru greșeli;
c) cinci greșeli;
d) șase greșeli.

45. Se dau perechile de cuvinte: (1)giuvaieruri/ giuvaiere, (2)sorei/ surorii, (3)după-amiezii/ după-amiezei; (4)dragile/ dragele, (5)dumerire/ dumirire, (6)duminică/ duminecă.
Care dintre ele sunt variante literare admise de DOOM-2?
a) 1, 3 și 4;
b) 2 și 5;
c) toate;
d) niciuna.

46. Care dintre următoarele serii de cuvinte sunt corect despărțite în silabe?
a) li-tru, de-vre-me, peh-li-van, ob-ște, cin-ste;
b) as-tru, de-lin-cvent, con-struc-tor, mais-tru, ab-stract;
c) a-stro-nom, ab-ro-ga, ast-mul, în-zdră-ve-ni, jer-tfă;
d) su-plu, fil-tru, cup-ru, Cod-lea, vârs-tă.

47. Se dau următoarele expresii: *spot publicitar, șlagăr la modă, deliberare îndelungată, dună de nisip, suplinire temporară.*
Care dintre ele sunt pleonasme:
a) toate;
b) toate, în afară de a treia;
c) toate, în afară de ultima;
d) toate, în afară de a doua.

48. Se dau următoarele cuvinte: *prea-plin, câine-lup, bună-voie, port-ochelari, post-natal, post-mortem.*
Sunt corect scrise cu cratimă:
a) niciunul;
b) toate;
c) numai primul, al doilea și ultimul;
d) numai al treilea, al patrulea și al cincilea.

49. Expresia *„ad libitum”* înseamnă:
a) după plac;
b) dorință permanentă;
c) interimar;
d) alt sens.

50. Se dau următoarele cuvinte: *perdea, andrea, chiftea, gogonea, telemea, primul-procuror, noii-născuți, rețea.*
Sunt corect articulate:
a) toate;
b) niciunul;
c) numai al șaselea;
d) numai primul și ultimul.

B. Marcați varianta corectă de analiză gramaticală a cuvintelor subliniate din următoarele enunțuri:

51. Se dă enunțul: *Fii, te rog, cu **băgare de seamă**.*
Construcția subliniată este:
a) subst. + prep. + subst.;
b) loc. substantivală;
c) loc. adverbială;
d) vb. inf. lung + prep. + subst.

52. Fie enunțul: *În interiorul clubului „**Colectiv**” a avut loc un incendiu devastator.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. propriu în cazul G./ atr. subst. gen.;
b) subst. propriu în cazul N./ atr. subst. apozițional;
c) subst. propriu în cazul Ac./ atr. subst.
d) subst. propriu în cazul G./ atr. subst. apozițional.

53. Fie enunțurile:
*1. Totul este **pentru sine**.*
*2. El **se** îmbracă elegant.*
*3. **Își** cumpără mereu fructe.*
*4. Cărțile polițiste le-a pus **lângă sine**.*
*5. **Și**-a renovat casa de curând.*
Funcțiile sintactice ale pronumelor reflexive sunt, în ordine:
a) nume pred., compl. dir., compl. ind., compl. circ. loc, atr. pron. (dativ posesiv);
b) subiect, compl. dir., subiect, compl.circ.loc, compl.ind.;
c) nume pred., subiect, compl.ind., compl.circ.loc, compl.ind.;
d) subiect, atr.pron., compl. dir., compl.circ.loc, compl.ind.

54. Fie enunțurile:
*1. Prietenul meu, **primul** dintre cei trei, este medic.*
*2. Această carte este **pentru al doilea** dintre premianți.*
*3. Regizorul a ajuns **odată cu primul** dintre actorii din teatru.*
*4. Aversiunea ta **împotriva celui de-al patrulea** este nejustificată.*
*5. Ea este **asemenea celei de-a doua** dintre surorile ei.*
Cazurile numeralului ordinal sunt, în ordine:
a) G., Ac., D, G., D.;
b) N., Ac., Ac., G., D.;
c) N., Ac., Ac., D., D.;
d) G., N., Ac., G., D.

55. Fie enunțul: *El este un specialist **din cale afară de competent**.*
Adjectivul subliniat este la gradul:
a) superlativ relativ;
b) superlativ absolut;
c) pozitiv;
d) comparativ de superioritate.

56. Se dau enunțurile:
*1. Copacul din stânga este **foarte înalt**.*
*2. **Din albastru**, s-a făcut verde.*
*3. Plângea **de flămând**.*
*4. Îl cunoșteam **de mic**.*
Funcțiile sintactice ale adjectivelor subliniate sunt, în ordine:
a) nume pred., compl.ind., compl.circ.cauză, compl.circ.timp;
b) compl. modal, compl. ind., compl. modal, compl. dir.;
c) nume pred., compl. modal, compl. modal, compl.circ. timp;
d) atr. apozițional, compl. ind., compl. circ. cond., compl. circ. modal.

57. Se dau enunțurile:
*1. Actele depuse la dosar sunt **în original**.*
*2. Participanții **au căzut de acord** cu propunerile prezentate.*
*3. Reporterii au ajuns odată cu **purtătorul de cuvânt** al Guvernului.*
*4. S-a învârtit **de jur-împrejurul** casei înainte de a pleca.*
*5. **Pe motiv că** întârzie, a plecat cu mașina. loc. conj.*
*6. De ce ai plecat, **păcatele mele**, să lucrezi în Franța?*
Marchează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate, în ordine:
a) loc.adv., verb+adv., subst.+subst., loc. prep., subst. cu prep., subst.+pron.;
b) loc.adj., loc.verbală, subst.+subst.cu prep., loc. adv., subst. cu prep., subst.+adj.pron.;

c) loc.adj., loc.verbală, loc.subst., loc.prep., loc.conj., loc.interjecț.;
d) loc.adv., loc.subst., loc.subst., loc.adv., loc.subst., loc.interjecț.

58. Fie enunțurile:
*1. Vreau să uit **ceea ce** nu știe nimeni.*
*2. Dau banii **oricui** i se cuvin.*
*3. Mă tem **de oricine** îți este frică și ție.*
*4. Discuția **cu oricine** știe aceste locuri este binevenită.*
*5. Vine **oricine** poate.*
Funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate sunt, în ordine:
a) compl.direct, compl.ind., compl.prepoz., atr.prepoz., subiect;
b) subiect, compl.ind., compl.ind., compl. ind., subiect;
c) subiect, compl.ind., compl.prepoz., compl.ind., nume pred.;
d) compl.dir., compl.dir., compl. ind., atr.prepoz., nume pred.

59. Fie enunțul: *Cărțile **ei** sunt mult mai interesante decât ale lui.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. pos. în cazul G./ atr. pron. gen.;
b) pron. pers. în cazul G./ atr. pron. gen.;
c) adj. pron. pos. în cazul G./ atr. adj.;
d) adj. pron. pos. în cazul D./ atr. adj.

60. Fie enunțul: *Spre exasperarea **celor** din capitală, traficul este intens.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. dem. în cazul G./ atr. pron. gen.;
b) pron. dem. în cazul G. cu loc. prep./ compl.circ. de mod;
c) art. demonstrativ în cazul G./ fără funcție sintactică;
d) altă interpretare.

61. Fie enunțul: *Cartea de istorie este **dedesubtul celorlalte**.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) pron. dem. în cazul Ac./ nume predicativ;
b) pron. dem. în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
c) pron. dem. în cazul G./ atr. pron.;
d) altă interpretare.

62. Fie enunțul: ***Mergând** spre școală, se gândea cum să evite ora de biologie.*
Cuvântul subliniat este:
a) compl. circ. de timp;
b) compl. circ. de loc;
c) compl. indirect;
d) altă interpretare.

63. Fie enunțul: *Avem mari speranțe în **ceea ce privește investițiile** străine.*
Construcția subliniată se compune din:
a) subiect + predicat + compl. direct;
b) loc. prepozițională + compl. indirect;
c) pron. relativ + predicat + subiect;
d) altă interpretare.

64. Fie enunțurile:
*1. **A învăța** este obligatoriu pentru a reuși la examen.*
*2. Obligația de **a rezista** este dorința tuturor.*
*3. Pot **urca** până în vârful muntelui.*
*4. Sunt capabil **a demonstra** că greșești.*
*5. A plecat înainte de **a veni** ceilalți.*
*6. A intrat pentru **a cumpăra** fructe.*
Verbele subliniate sunt, în ordine:
a) nume predicativ, subiect, compl.direct, compl.circ.scop, compl.circ.timp, compl.circ. cauzal;
b) subiect, atr., compl.direct, compl.indirect, compl.circ.timp, compl.circ.scop;
c) nume predicativ, atr., predicat, atr., compl.circ.timp, compl.circ.scop;
d) altă interpretare.

65. Fie enunțurile:
*1. Va fi **vai** de tine.*
*2. **Ambele** idei sunt atrăgătoare.*
*3. Îi este **dor** de mama lui.*
*4. Se construieşte **un spital**.*
*5. Săptămâna viitoare mă duc **la ei**.*
*6. Mamei **înseşi** îi datorez succesele mele.*
Indică funcția sintactică şi cazul cuvintelor subliniate, în ordine:
a) nume pred. N., atr.adj. N., subiect N., subiect, N., c.c.loc Ac., atr.adj. D.;
b) subiect, N., nume pred. N., subiect, N., compl. ind. Ac., atr. adj. D.;
c) nume pred. N., subiect N., nume pred. Ac., compl. dir. Ac., c.c.loc Ac., atr. adj. D.;
d) altă interpretare.

66. Fie enunțurile:
*1. **A** cincea zi a fost cu noroc.*
*2. **Cei** trei sunt foarte veseli.*
*3. Fetița **lui** George este foarte frumoasă.*
*4. Mi-a plăcut **o** floare galbenă din grădina lui.*
*5. Copacului **celui** bătrân i s-au uscat crengile. .*
*6. Maşina roşie a fost **a** mea.*
Indică valoarea morfologică a cuvintelor subliniate, în ordine:
a) prep., pron.nehot., art. gen., numeral, pron.nehot., art. posesiv;
b) art.posesiv, pron.nehot., art.gen., art.nehot., pron.gen., art.posesiv;
c) art.posesiv., art.demonstr., art.gen., art.nehot., pron.gen., art. posesiv;
d) art.pos., art.demonstr., art. hot., art. nehot., art. demonstr., art. posesiv;

67. Fie enunțul: *Ce vorbe sunt astea, draga mea?*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. interogativ, în cazul N./ nume predicativ;
b) adj. pron. interogativ, în cazul Ac./ atr. adj.;
c) adj. pron. interogativ, în cazul N./ atr. adj.;
d) altă interpretare.

68. Fie enunțul: *Acum ştii din ce cauză sunt atât de supărat.*
Cuvântul subliniat este:
a) adj. pron. rel. în cazul Ac./ atr. adj.;
b) adj. pron. rel./ fără funcție sintactică;
c) pron. rel. în cazul Ac./ compl. circ. de cauză;
d) altă interpretare.

69. Fie enunțul: *Am aflat cum şi pe seama **cui** s-a îmbogățit prefectul atât de repede.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. rel. în cazul D./ atr. pron. datival;
b) pron. rel. în cazul D./ compl. indirect;
c) adj. pron. în cazul G./ compl. circ. de mod;
d) altă interpretare.

70. Fie enunțul: *Mă duc la **dânsa** imediat ce ies de la serviciu.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. pers. în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
b) pron. de politeţe în cazul Ac./ compl. indirect;
c) pron. de politeţe în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
d) altă interpretare.

71. Se scrie obligatoriu virgulă:
a) între atributiva neizolată şi cuvântul regent;
b) între subordonata subiectivă şi regentă;
c) între coordonate adversative;
d) între coordonate disjunctive.

72. Se notează totdeauna punct:
a) după propoziţiii exclamative;
b) după punctele cardinale;
c) după titlurile operelor literare şi muzicale;
d) după enunţuri afirmative şi negative.

73. Se dau cuvintele: *ceaun, gherghef, chibrituri, gheată, geam, chiar.*
Acestea conţin, în ordine:
a) 5 litere şi 4 sunete, 8 litere şi 6 sunete, 10 litere şi 9 sunete, 6 litere şi 4 sunete, 4 litere şi 3 sunete, 5 litere şi 3 sunete;
b) 5 litere şi 3 sunete, 8 litere şi 5 sunete, 10 litere şi 9 sunete, 6 litere şi 4 sunete, 4 litere şi 4 sunete, 5 litere şi 3 sunete;
c) 5 litere şi 4 sunete, 8 litere şi 7 sunete, 10 litere şi 8 sunete, 6 litere şi 4 sunete, 4 litere şi 3 sunete, 5 litere şi 3 sunete;
d) 5 litere şi 5 sunete, 8 litere şi 5 sunete, 10 litere şi 7 sunete, 6 litere şi 5 sunete, 4 litere şi 3 sunete, 5 litere şi 3 sunete.

74. Se dau seriile de cuvinte:
1. iarnă, broască, deal, soare, piatră;
2. mai, grâu, cadou, câine,vrei;
3. broască, piatră, grâu, câine, vrei;
4. iarnă, mai, deal, soare, cadou.
Conţine cuvinte cu diftongi ascendenţi:
a) numai seria 2;
b) numai seria 1;
c) numai seria 4;
d) niciuna.

75. Fie enunţul: *De când a fost numit ca şi consilier la Preşedenţie, trebuieşte ca cineva să ocupe locul rămas liber în cadrul respectivului minister.*
Acesta conţine:
a) două greşeli;
b) trei greşeli;
c) patru greşeli;
d) cinci greşeli.

76. Nu se despart în silabe la sfârşit de rând, ci se trec integral pe rândul următor:
a) numele proprii de persoane;
b) cuvintele cu silabaţie fonetică;
c) cuvintele cu silabaţie morfologică;
d) cuvintele compuse.

77. Se dau enunţurile:
1. Sunt invidios ***pe doctor*** *că are o maşină luxoasă.*
2. M-am înfuriat ***pe doctor*** *pentru tratamentul ineficient.*
3. L-am descusut ***pe doctor*** *când pleacă în concediu.*
4. L-am ajutat ***pe doctor*** *să-şi care bagajul.*
Cuvântul subliniat are funcţia sintactică de:
a) complement direct în toate enunţurile;
b) complement indirect în toate enunţurile;
c) complement direct în 3 şi 4, compl. indirect în 1 şi 2;
d) complement direct în 1, 2 şi 4, complement indirect în 3.

78. Fie enunţurile:
1. E frig în toată casa.
2. Este un tânăr talentat.
3. Este acolo de mult timp.
4. Este vorba despre tine.
5. E nevoie de mult curaj.
6. Azi este joi.

Verbul „**a fi**" este predicativ în:
a) toate enunţurile;
b) niciunul;
c) toate, în afară de 2;
d) toate, în afară de 3;
e) toate în afară de 5.

79. Fie enunțurile:
*1. Din camera lui, se auzea **strigând**.*
*2. Părul-i **lunecând** pe umeri era blond-auriu;*
*3. Mânca **înghițind** repede.*
*4. **Privind** tabloul a fost emoționat.*
*5. **Mergând** neatent a căzut pe scări.*
Verbele la gerunziu au funcția:
a) compl. direct, compl. circ. mod, compl. circ. mod, atribut, compl. circ. cauză;
b) subiect, atribut, compl. circ. mod, compl. circ. timp, compl. circ. cauză;
c) compl. direct, atribut, compl. circ. mod, atribut, compl. circ. cauză;
d) subiect, compl. circ. mod, compl. circ. mod, compl. circ. cauză, compl. circ. cauză.

80. Fie enunțurile:
*1. El poartă un costum **deschis** la culoare.*
*2. Magazinul este **deschis** și mâine.*
*3. Ea își exprimă **deschis** părerile*
*4. Cel **deschis** este mult mai frumos.*
Verbul subliniat are funcția sintactică de:
a) atr. adj., nume predicativ, compl. circ. mod, subiect;
b) atr. adj., compl. circ. mod, compl. circ. mod, nume predicativ;
c) atr. adj., nume predicativ, nume predicativ, nume predicativ;
d) atr.apoz., nume predicativ, atr. adv., subiect.

81. Se dă enunțul: *Lasă-**ți** paltonul în cuierul de la ușă.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. refl. în cazul D./ compl. indirect;
b) pron. pers. în cazul D./ compl. indirect;
c) pron. pers./ atr. pron.;
d) altă interpretare.

82. Fie enunțul: *Timid **cum** este, nu iese niciodată în evidență.*
Cuvântul subliniat este:
a) adv. rel. de mod/ nume predicativ;
b) adv. rel. cauzal/ compl. circ. de cauză;
c) conj. subord./ fără funcție sintactică;
d) altă interpretare.

83. Fie enunțul: ***Fiind admonestat** de mai multe ori, ministrul a demisionat.*
Cuvântul subliniat este:
a) verb la gerunziu + adj. în cazul N./ compl. circ. de cauză;
b) verb la gerunziu, diat. pasivă/ compl. circ. de cauză;
c) verb la gerunziu, pers. a III-a sg., diat. pasivă/ compl. circ. de cauză;
d) altă interpretare.

84. Fie enunțul: *Atitudinea ta **este de disprețuit** de către toți colegii.*
Cuvintele subliniate au funția de:
a) verb cop. + nume pred. (supin, diat. pasivă)/ predicat nominal;
b) verb la ind. prez., diat. pasivă/ pred. verbal;
c) verb cop. + nume pred. (adj. cu prep.)/ pred. nominal;
d) altă interpretare.

85. Fie enunțul: *Pardesiul albastru este al unei prietene **a** mele.*
Cuvântul subliniat este:
a) art. pos., fem. sg./ fără funcție sintactică;
b) art. nehot. în cazul G./ atr. adj.;
c) art. pos. masc. sg./ fără funcție sintactică;
d) altă interpretare.

86. Fie enunțul: *La începutul **lui** martie se vor căsători.*
Cuvântul subliniat este:
a) art. hot. proclitic/ fără funcție sintactică;
b) art. genitival/ fără funcție sintactică;
c) pron. pers. în cazul G./ atr. pron. gen.;
d) altă interpretare.

87. Fie enunțul: *M-am întâlnit ieri cu părinții **amândurora**.*
a) num. colectiv cu val. adj./ atr. adj.;
b) num. colectiv cu val. subst. în cazul G./ atr. subst. gen.;
c) num. colectiv cu val. subst. în cazul D./ atr. subst. datival;
d) altă interpretare.

88. Fie enunțul: *L-am văzut întâmplător pe Mihăiescu, **unul** din Călăraşi, care avea o infirmitate la picior.*
a) pron. nehot. în cazul N./ apoziție;
b) pron. nehot. în cazul Ac./ atr. subst. prep.;
c) pron. nehot. în cazul D./ atr. subst.
d) altă interpretare.

89. Fie enunțul: *Ramurile **copacilor** bătrâni sunt **primăvara** tăiate **de îngrijitorii** parcurilor.*
Cuvintele subliniate sunt, în ordine:
a) compl. indirect, nume pred., compl. indirect;
b) atr. subst. gen., compl. circ. de timp, compl. circ. de agent;
c) atr. subst.apoz., nume pred., compl. indirect;
d) altă interpretare.

90. Se dau enunțurile:
1. Nici de fotbal nu e bun.
2. Nu eu am întârziat la facultate.
3. Nimeni nu m-a căutat acasă.
4. Nu aşa vei proceda.
5. Nu acolo l-am văzut.

Acestea sunt:
a) propoziții afirmative în 1, 2 și 3;
b) propoziții negative în 4 și 5;
c) propoziții afirmative în 2, 4 și 5;
d) propoziții negative în 1 și 2.

91. Fie enunțul: *Iată-l acolo, pe banca de sub stejarul din dreapta aleii.*
Cuvântul subliniat este:
a) verb pred. pers. a II-a sg./ pred. verbal;
b) verb pred. imperativ, pers. a II-a sg./ pred. verbal;
c) interj. pred./ pred. verbal;
d) altă interpretare.

92. Fie enunțul: *Nu-ți stă bine cu papion.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. pers., f.neacc. în cazul D./ compl. indirect;
b) pron. pos., formă neacc. în cazul G./ atr. pron. gen.;
c) pron. pers., f.neacc.în cazul Ac./ compl. indirect.
d) altă interpretare.

93. Fie enunțul: *Uite că și-a dat seama de minciună!*
Cuvântul subliniat este:
a) verb pred. la imperativ, pers. a II-a sg./ pred. verbal;
b) interj.pred., pers. a II-a sg./ pred. verbal;
c) adv. pred., pers. a II-a sg./ pred. verbal;
d) altă interpretare.

94. Fie enunțul: *De aiurit ce este, era să întârzie la examen.*
Cuvântul subliniat este:
a) adv. rel./ nume predicativ;
b) pron. rel./ nume predicativ;
c) adv. rel./ subiect;
d) altă interpretare

95. Fie enunțul: *Tare mi-i dor să mă duc iar la mănăstirile din nordul Moldovei.*
Cuvântul subliniat este:
a) adj., sg., masc., cazul N./ nume predicativ;
b) adv. de mod în cazul Ac./ compl. circ. de mod;
c) subst. în cazul Ac./ compl. direct;
d) altă interpretare.

C. Marcați interpretarea corectă a structurii frazelor de mai jos. (Propozițiile sunt date în ordinea în care se succedă predicatele – exprimate sau subînțelese – în frază.)

---

96. *Cui nu-i convine, poate să schimbe canalul, că doar televiziunea nu-i numai cât se vede pe un singur post.*
a) compl. directă, principală, subiectivă, circ. cauzală, compl. directă;
b) subiectivă, principală, compl. directă, circ. cauzală, predicativă;
c) compl. indirectă, principală, compl. directă, circ. cauzală, subiectivă;
d) altă interpretare.

97. *Cine se duce acolo bea și mănâncă, iar pe la noi, cine are bani bea și mănâncă, iară cine nu, se uită și rabdă.*
a) subiectivă, principală, principală, subiectivă, principală, principală, subiectivă, principală, principală;
b) principală, principală, principală, predicativă, principală, principală, principală, principală;
c) subiectivă, subiectivă, principală, subiectivă, predicativă, principală, principală, principală;
d) principală, subiectivă, principală, predicativă, compl.directă, principală, principală, principală, principală.

98. *Se propti cu spatele de trunchiul încrestat al pomului şi, în vreme ce deasupra ei frunzele ruginite, moarte zuruiau legănate de vânt, dânsa, cu pleoapele închise, scăldate în lacrimi de durere, asculta cum rontăie vitele în grajd, cum vâjâie din când în când câte o suflare aspră prin frunzişul copacilor din grădină şi cum toate acestea se amestecă într-un zgomot ciudat, monoton, ce seamănă cu povestea unei vieţi triste.*
a) principală, principală, circ. temporală, subiectivă, subiectivă, compl. directă, compl. modală;
b) principală, circ.temporală, principală, compl.directă, compl. directă, compl. directă, atributivă;
c) principală, principală, circ. modală, circ. modală, compl. directă, compl. directă, atributivă;
d) altă interpretare.

99. *Nu-i plăcea nicidecum ce se vorbea despre tatăl său, dar, silit de conjuncturi, adică şi altfel spus neputându-se opune, se comporta ca şi cum n-ar fi auzit nimic.*
a) principală, subiectivă, principală, circ. de mod;
b) principală, subiectivă, circ.de cauză, compl. directă, principală, circ. de mod;
c) principală, subiectivă, independentă, compl. directă, principală, atributivă;
d) altă interpretare.

100. *Ca să fii sigur că-i vei convinge pe deputaţi, nu există altă cale decât aceea prin care să dai impresia că protejezi interesele acestui grup parlamentar.*
a) circ.finală, compl. indirectă, principală, compl. indirectă;
b) circ.finală, compl.indirectă, principală, atributivă, atributivă;
c) circ.finală, compl. indirectă, principală, atributivă, compl. directă;
d) altă interpretare.

RĂSPUNSURI
GRILA IV

A
1 - c
2 - a
3 - b
4 - b
5 - a
6 - c
7 - d
8 - a
9 - b
10 - a
11 - a
12 - a
13 - d
14 - c
15 - c
16 - b
17 - d
18 - b
19 - c
20 - b
21 - c
22 - b
23 - a
24 - a
25 - d
26 - c
27 – c
28 - a
29 - a
30 - a
31 - b
32 - c
33 - a
34 - a
35 - b
36 - d
37 - a
38 - b
39 - c
40 - b
41 - c
42 - a
43 - b
44 - d
45 - b
46 - b
47 - b
48 - c
49 - a
50 - b
B
51 - b
52 - b
53 - a
54 - b
55 - b
56 - a
57 - c
58 - a
59 - b
60 - a
61 - b
62 – a
63 - a
64 - b
65 - a
66 - d
67 - c
68 - a
69 - d
70 - a
71 - c
72 - d
73 - a
74 - b
75 - c
76 - a
77 - c
78 - c
79 - b
80 - a
81 - d
82 - a
83 - b
84 - d
85 - a
86 - a
87 - b
88 - a
89 - b
90 - c
91 - c
92 - a
93 - d
94 - a
95 - d
C
96 - b
97 - a
98 - b
99 - a
100 - b

GRILA V
(verificare)

A. Marcati varianta corectă de răspuns:

1. Cuvântul *aprehensiune* este în raport de antonimie cu:
a) temere;
b) timiditate;
c) aberatie;
d) abnegatie.

2. Cuvântul *deleter* este în raport de sinonimie cu:
a) delator;
b) corupt
c) nociv;
d) eliminat.

3. Se dau seriile de cuvinte:
1) aluziv/ iluziv; coliziune/ coluziune; hierurgie/ siderurgie; (a) exorta/ (a) exporta;
2) diferență/ deferență; acribie/ acrinie; detracta/ detraca; hrișcă/ frișcă;
3) bastard/ batard; jubeu/ jubileu; apogenie/ apogamie; delebil/ colebil;
4) exotic/ erotic; a expia/ a expira; comprehensiune/ aprehensiune;indemn /îndemn.
Avem paronime:
a) în 2 şi 3;
b) în 1, 2, 4;
c) în toate cele patru serii de mai sus;
d) numai în 4.

4. Se dau următoarele perechi de cuvinte:
1) ablațiune/ ablutiune;
2) hibridare/ hibridație;
3) albinism/ alpinism;
4) postulant/ postulat.
Sunt paronime:
a) toate perechile;
b) numai perechile 2 şi 3;
c) numai 1, 3, şi 4;
d) numai 1 şi 2.

5. Se dau următoarele expresii:
1) averse de ploaie;
2) tupeu obraznic;
3) astru ceresc;
4) alegeri electorale;
5) perioadă de timp;
Care dintre expresii constituie pleonasme?
a) numai 3 şi 5;
b) numai 1, 4 şi 5;
c) niciuna;
d) toate.

6. Sinonimul cuvântului *obielos* este:
a) sărman;
b) năpăstuit;
c) luxat;
d) umil.

7. Sinonimul cuvântului *pacientă* este:
a) agitație;
b) debilitate;
c) răbdare;
d) panică.

8. Cuvântul *mundan* este în raport de antonimie cu:
a) maculat;
b) murdar;
c) bisericesc;
d) mirean.

9. Sensul cuvântului *obsecvios* este:
a) excesiv de respectuos;
b) onctuos;
c) iscoditor;
d) obsesiv.

10. Sensul cuvântului *exiguu* este:
a) exigent;
b) echivoc;
c) exclusiv;
d) exagerat.

11. Sensul cuvântului *inavuabil* este:
a) inaccesibil;
b) inadecvat;
c) ruşinos;
d) îndrăzneţ.

12. Sensul cuvântului *grandilocvent* este:
a) emfatic;
b) măreţ;
c) convingător;
d) sobru.

13. Sensul cuvântului *iconic* este:
a) care aparţine bisericii;
b) care ţine de pictarea icoanelor;
c) care aparţine imaginii;
d) care ţine de viaţa rustică.

14. Fie următoarele expresii:
1. conducere managerială;
2. perioadă de timp;
3. vestigii ale trecutului;
4. oprobriu public;
5. greutate ponderală;
6. licitație publică;
Care dintre expresii constituie pleonasme?
a) toate;
b) numai 1, 2, 5 și 6;
c) numai 1, 3 și 4;
d) niciuna.

15. Se dau seriile:
1. tribunal arbitral; transcriere literală; expoziție de tapiserii;
2. primire glaciară; industrie minieră; maistru al dansului;
3. a călători pe spețele statului; a recuza un martor; a revela un secret;
4. transcriere literară; primire glacială; defect funcțional;
Care dintre serii conține numai paronime?
a) toate seriile;
b) numai seria 1;
c) seria 4;
d) seriile 1, 2 și 3;

16. Se dau seriile:
1. reflecția luminii; solitar cu ceilalți; reversul hainei;
2. reflexia luminii; solidar cu ceilalți; reversul hainei;
3. reflecția luminii; solitar cu ceilalți; reverul hainei;
4. reflexia luminii; solidar cu ceilalți; reverul hainei.
Care dintre serii conține numai paronime?
a) toate seriile;
b) numai seriile 1, 3 și 4;
c) seria 4;
d) seriile 1, 2 și 3;

17. Se dau seriile:
1. sandviş / sandvici; deseară/ diseară; despera/ dispera; maiou/ maieu;
2. mănăstire / mânăstire; vroia/ voia; adineaori/ adineauri; atât/ atâta;
3. ditai/ ditamai; coperți/ coperte; corijent/ corigent; topogan/ tobogan;
4. pieptăn/ pieptene; tumoare/ tumoră; adaos/ adaus; itinerar/ itinerariu.
Care serie conține variante libere acceptate de DOOM-2?
a) toate;
b) niciuna;
c. numai seriile 1 şi 4;
d) numai seria 3.

18. Cuvântul *grafem* înseamnă:
a) convorbire familială;
b) depresiune adâncă;
c) semnul scris al unui sunet;
d) unitate de măsură.

19. Fie cuvintele: *ciumeg(1), madam(2), martalog(3), o.k.(4), naşpa(5), weekend(6).*
Acestea sunt:
a) cuvinte de argou 1, 3, 5; cuvinte de jargon 2, 4, 6;
b) cuvinte de argou 2, 4,6; cuvinte populare 1, 3, 5;
c) cuvinte de jargon 1, 3, 5; neologisme 2, 4, 6;
d) barbarisme 1, 3, 4; cuvinte de jargon 2, 5; cuvinte de argou 6.

20. Sufixoidul „*-fobie*" înseamnă:
a) legat de o echipă;
b) teamă patologică de ceva;
c) lipsă de ceva;
d) excedent de ceva.

21. Din câmpul lexical al cuvântului *„scoală”*, face parte seria:
a) elev, tipăritură, profesor, carte, penar;
b) bancă, stilou, cartă, notă, catalog;
c) temă, lecție, manual, ghiozdan, învățătoare;
d) caiet, jantă, catedră, tablă, lector.

22. Respectă normele ortografice toate cuvintele din seria:
a) pur-sânge, deplin, altădată, ne-mai-pomenit, bun platnic, mama-mare;
b) bine-făcător, altă-dată, unt-de-lemn, iarăși, alaltăieri, est-european;
c) dacoromân, lungmetraj, triplusalt, rămas-bun, după-amiază, drept-credincios;
d) azi-noapte, trei-zeci-și-unu, bine-cuvântare, alb-argintiu, câine-lup, fără-de-lege.

23. Fie seriile de cuvinte:
1. Evul mediu, Ursa-Mare, Marte, primul război Mondial, Imperiul roman;
2. Catedra de biologie, Războiul de 100 de ani, Antichitatea, Editura Slova, Paște;
3. Administrația Prezidențială, Balul Absolvenților, al Doilea Război Mondial, Sanctitatea Sa, Imperiul Otoman;
4. Secția de Limba Română, Facultatea de Litere, Crăciunul, Balul bobocilor, Excelența Voastră.
Sunt corect scrise toate cuvintele din seria:
a) seria 1;
b) seria 2;
c) seria 3;
d) seria 4.

24. Cuvântul *„petulant”* este în raport de antonimie cu:
a) fricos;
b) energic;
c) dezordonat;
d) pedant.

25. Cuvântul *„a transgresa”* înseamnă:
a) a trece de partea cuiva;
b) a trece dincolo de limită;
c) a acoperi cu grăsime;
d) a curăța de grăsime.

26. Cuvântul *„recluziune”* este în raport de sinonimie cu:
a) pedeapsă cu închisoare;
b) revenire în forță;
c) refuzarea unei sentințe;
d) revenire la normal.

27. Sensul cuvântului *„sepulcru”* este:
a) mormânt;
b) sinucidere;
c) rocă vulanică;
d) toxicitate.

28. Fie enunțul: *În privința ouălelor de Paști, vânzătoarea i-a spus unei prietene ale mele că au coaja subțire și s-ar putea să crape la fiert.*
Acesta conține:
a) o greșeală;
b) două greșeli;
c) trei greșeli;
d) patru greșeli.

29. Fie enunțul: *În funcție de itinerariul stabilit, dragele mele colege vor încerca, ca și turiste, să viziteze încă odată muzeul după Bulevardul Nicolae Bălcescu.*
Acesta conține:
a) opt greșeli;
b) șapte greșeli;
c) șase greșeli;
d) trei greșeli.

30. Cuvintele „*plâns*” *(subst.neutru)* şi „*(am) plâns*” *(verb)* sunt:
a) omoforme (omofone morfologice);
b) omonime parţiale;
c) omonime totale;
d) omografe.

31. Expresia „*in rem*” înseamnă:
a) cu privire la radiaţii;
b) cu privire la faptă;
c) cu privire la o ecranizare nouă;
d) cu privire la magnetizare.

32. Fie enunţurile:
1. Era foarte veselă, pentru că şi-a cumpărat veselă nouă.
2. Mi-a transmis două bezele când a primit de la mine o farfurie cu bezele.
3. A-l ajuta pe om este o reacţie firească pentru al meu frate.
4. Umbrele copacilor nu pot apăra suficient, aşa că şi-au cumpărat umbrele de soare.
Conţin omografe:
a) enunţurile 1 şi 4;
b) enunţurile 2 şi 3;
c) enunţurile 2 şi 4;
d) enunţurile 1 şi 3.

33. Fie enunţurile:
1. Odată susţinea că nu merge la spectacole, dar s-a dus, totuşi, o dată la concert.
2. Şi-a cumpărat o geantă nouă, care a costat nouă zeci de lei.
3. S-a dus la piaţă împreună cu mătuşa sa.
4. De vreme ce-ţi place să dormi, sigur că nu te poţi trezi devreme.
Acestea conţin:
a) omofone în 1, 3 şi 4; omonime în 2;
b) omonime în 2 şi 3; omofone în 1 şi 4;
c) omonime în toate;
d) omofone în toate.

34. Cuvântul „*remake*" înseamnă:
a) remachetarea unei reviste vechi;
b) revenire bruscă a unui sportiv;
c) afirmarea unei anumite trăsături;
d) versiune nouă a unui film vechi.

35. Substantivul „*avânt*" este format prin:
a) derivare progresivă;
b) derivare regresivă;
c) compunere;
d) schimbarea valorii gramaticale.

36. Fie enunțul: *Dacă mă-nfuri, mai ales că eu mă înfuriu rar, nu cred că mai îți va place să faci lucruri atât de nelalocul lor.*
Acesta conține:
a) șase greșeli;
b) patru greșeli;
c) două greșeli;
d) nicio greșeală.

37. Fie enunțul: *Nu știu de ce naibii, în ceea ce privesc interesele noastre, nu sunteți de acord că nu se merită să punem în pericol afacerea datorită grabei care strică treaba.*
Acesta conține:
a) patru greșeli;
b) trei greșeli;
c) două greșeli;
d) o greșeală.

38. Fie enunțul: *La supermarket s-au anunțat reduceri la o mie și unu de articole(1)/ o mie unu articole(2), de aceea s-a stabilit orarul între 8,00 și 23,00(3)/ între 8,00 - 23,00(4), dar au venit numai câteva zeci(5)/ câțiva zeci(6) de oameni.*

Sunt corect folosite construcțiile:
a) 1, 3;
b) 2, 3, 5;
c) numai 4;
d) 1, 6.

39. Fie şirurile de cuvinte:
1. sufleor, itemi, antecameră, intinerar,
2. sufleur, itemuri, antecameră, itinerariu;
3. sufleor, iteme, anticameră, itinerar;
4. sufleur, itemi, anticameră, intinerariu.
Sunt corect folosite toate cuvintele din:
a) numai 1;
b) numai 2;
c) numai 3;
d) numai 4.

40. Fie perechile de cuvinte: *crenvurst(1)/ crenvurşt(2), creieri(3)/ creiere(4), delincvent(5)/ delicvent(6), corectură(7)/ corectare(8).*
Sunt corecte cuvintele:
a) toate, în afară de 2 şi 6;
b) toate, în afară de 1 şi 7;
c) toate, în afară de 3 şi 8;
d) toate, în afară de 4 şi 5.

41. Fie enunțul: *Copacului cel bătrân i s-au uscat ramurile, aşa că m-am urcat pe scară cu intenția de al curăța, dar eram să cad de acolo.*
Acesta conține:
a) o greşeală;
b) două greşeli;
c) trei greşeli;
4) nicio greşeală.

42. Cuvântul *„redempțiune”* este sinonim cu:
a) mântuire religioasă;
b) recunoașterea meritelor;
c) reacție promptă;
d) influență nefastă.

43. Se dau seriile de cuvinte:
1. ca-blu, peh-li-van, mai-stru, punc-ție, iert-fă, ab-stract;
2. somp-tu-os, pun-cta, linc-șii, în-ghi-ți, cons-truc-tor, abstract;
3. as-tru, lin-gvist, sculp-ta, sand-vici, arc-tic, ast-mul;
4. pust-nic, ob-raz-nic, ti-tlu, frec-ven-tă, ti-csit, a-ctiv.
Sunt corect despărțite în silabe toate cuvintele din:
a) seria 1;
b) seria 2;
c) seria 3;
d) seria 4.

44. Cuvântul *„butadă”* înseamnă:
a) putină de murături;
b) cristelniță;
c) vorbă de spirit;
d) poloboc.

B. Marcați varianta corectă de analiză gramaticală:

45. Se dă fraza: *Vrei, mănânci, nu, nu.*
Indiferent de ordine, fraza conține următoarele tipuri de propoziții:
a) 2 principale și 2 circ. condiționale;
b) 3 principale și 1 circ. condițională;
c) 4 principale;
d) 2 principale.

46. Marcați fraza care conține o propoziție circumstanțială de scop.
a) Întâi a fost frig și apoi s-au înroșit urechile.
b) L-am crezut că erau prieteni.
c) Ca să nu întârzie, a luat-o la fugă.
d) Ai plecat, să te tot duci.

47. Prin contragerea ultimei propoziții subordonate din fraza: *Au venit toți, adică cine merge în excursie,* rezultă:
a) subiect;
b) atribut;
c) apoziție;
d) complement direct.

48. Prin contragerea ultimei propoziții subordonate din fraza: *De la o vreme este din ce în ce mai preocupat de ideea că va muri.*, rezultă:
a) subiect;
b) atribut;
c) nume predicativ;
d) compl. circ. de cauză.

49. În fraza: *Îmi dau seama că nu mi-ar conveni să te văd din nou căutând serviciu, așa cum ți-i obiceiul.*, există:
a) patru subordonate;
b) trei subordonate;
c) două subordonate;
d) o subordonată.

50. Fie enunțul: *Nespunând adevărul, a stârnit opinii virulente.*
Cuvântul subliniat este:
a) verb nepredicativ;
b) verb nepersonal;
c) verb impersonal;
d) verb predicativ.

51. Fie enunțul: *Nu-i nicio **problemă**, domnule, dacă nu mai veniți mâine.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. în cazul N./ subiect;
b) subst. în cazul N./ nume predicativ;
c. subst. în cazul Ac./ compl. direct;
d) altă interpretare.

52. Fie enunțul: *Știi **cum** este regulamentul la cursurile de înot?*
Cuvântul subliniat este:
a) adv. rel. de mod/ nume predicativ;
b) adv. int. de mod/ nume predicativ;
c) adv. rel. de mod/ compl. circ. de mod;
d) altă interpretare.

53. Fie enunțul: *După o dietă drastică, ajunsese aproape ca **o fantomă**.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. fem. în Ac./ nume predicativ;
b) subst. fem. în Ac. cu prep./ compl. circ. de mod;
c) subst. fem. în Ac./ compl. indirect;
d) altă interpretare.

54. Se dă propoziția: *Nu-ți place înghețata de vanilie?*
Subiectul propoziției este:
a) subînțeles;
b) inclus;
c) pron. pers. „-ți";
d) subst. „înghețata".

55. Se dă enunțul: *Nu pune piciorul pe **treaptă** că-i șubredă.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. în cazul Ac. cu prep./ compl. direct;
b) subst. în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
c) subst. în cazul Ac./ compl. indirect;
d) altă interpretare.

56. Fie enunțul: ***Cum*** *rochia era cam subțire, i-a fost destul de frig.*
Cuvântul subliniat este:
a) adv. rel. de mod/ compl. circ. de mod;
b) adv. rel. de cauză / compl. circ. de cauză;
c) conj. subord. cauzală/ fără funcție sintactică;
d) adv. de mod/ nume predicativ.

57. Fie enunțul: **Mi**-i tare poftă de o savarină!
Cuvântul subliniat este:
a) pron. pers. în cazul D./ compl. indirect;
b) pron. pers. în cazul D./ nume predicativ;
c) pron. refl. în cazu D./ compl. indirect.
d) altă interpretare.

58. Fie enunțul: *Nu mi-i* ***drag*** *de pisoiul ei, pentru că năpârlește.*
Cuvântul subliniat este:
a) adj. sg. masc. în cazul N./ nume predicativ;
b) adv. de mod în cazul Ac./ compl. circ. de mod;
c) adj. sg. masc. în cazul Ac./ compl. direct;
d) adv. de mod/ nume predicativ.

59. Fie enunțul: *Mergem deseori la restaurantul „****Albatros****”, pentru că serviciul este impecabil.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. propriu. în cazul Ac./ compl. circ. de loc;
b) subst. propriu în cazul Ac. /atr. subst. apozițional;
c) subst. propriu în cazul N./ atr. subst. apozițional;
d) altă interpretare.

60. Fie enunțul: *Manualul din dreptu-****ți*** *este al ei?*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. pos. în cazul D. cu prep./ atr. pron. datival;
b) pron. pers. în cazul G. cu prep./ atr. pron. genitival;
c) pron. pers. în cazul D. cu prep./ compl. circ. de loc;
d) altă interpretare.

61. Fie enunțul: *Alergatul **seară de seară** este sănătos pentru organism.*
Cuvântul subliniat este:
a) loc. adv. de timp/ atr. adv.;
b) loc. adv. de timp/ compl. circ. de timp;
c) loc. subst. în cazul Ac./ compl. circ. de timp;
d) altă interpretare.

62. Fie enunțul: ***Poftim** haina și du-te mai repede!*
Cuvântul subliniat este:
a) interj. pred., modul imperativ, pers. a II-a sg./ pred. verbal interjecțional;
b) verb pred., modul imperativ/ pred. verbal;
c) interj. pred. impers., conj. a IV-a (a pofti)/ pred. verbal interjecțional;
d) altă interpretare.

63. Fie enunțul: ***Are** să plece dacă **va avea** cu ce.*
Verbele subliniate sunt, în ordine:
a) copulativ, auxiliar;
b) auxiliar, predicativ;
c) predicativ, copulativ;
d) predicativ, auxiliar.

64. Fie enunțul: ***Toate** problemele s-au rezolvat nesperat de bine.*
Cuvântul subliniat este:
a) atribut adjectival;
b) atribut pronominal genitival;
c) subiect;
d) altă interpretare.

65. Fie fraza: *V-a convenit să plecați în concediu.*
Propoziția subordonată este:
a) predicativă;
b) subiectivă;
c) completivă directă
d) altă interpretare

66. Fie fraza: *Este de dorit să promovezi examenul.*
Propoziția subordonată este:
a) predicativă;
b) subiectivă;
c) completivă directă;
d) altă interpretare.

67. Fie fraza: *Așteaptă-mă unde ne-am înțeles.*
Propoziția subordonată este:
a) predicativă;
b) subiectivă;
c) circ. de loc;
d) circ. de cauză.

68. Există o propoziție subordonată subiectivă în fraza:
a) A fost bine la pescuit, păcat că n-am prins decât doi pești.
b) Colegii sunt cum îi știi și așa o să rămână.
c) Cum e floarea de cireș era fata moșului.
d) Totul a fost extraordinar, așa că nu mai fi trist.

69. Fie enunțul: *Unui prieten **al nostru** i s-a furat portmoneul.*
Cuvântul subliniat este:
a) adj. pron. pos., sg., masc./ atr. adj. cazul D.;
b) adj. pron. pos., pl., masc./ atr. adj. cazul D.;
c) adj. pron. pos., sg., masc./ atr. adj. cazul G.;
d) altă interpretare.

70. Se dau enunțurile:
*1. Din nefericire, anul acesta **a rămas** fără serviciu.*
*2. Casa părintească **a rămas** cum o știi.*
*3. **Au** mai **rămas** doar câteva zile până la examen.*
*4. **Rămâne** de văzut dacă se va îndrepta, așa cum a promis.*

Verbul subliniat în enunțuri este:
a) predicativ în toate enunțurile;
b) copulativ în toate enunțurile;
c) predicativ în 3 și 4; copulativ în 1 și 2;
d) altă interpretare.

71. Fie enunțul: ***Date fiind*** *condițiile nefavorabile, nu mai plecăm la munte.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) verb la gerunziu, pers. a III-a, pl., diateza pasivă/ compl. circ. de cauză;
b) verb la gerunziu, diateza pasivă/ compl. circ. de cauză;
c) verb copulativ + nume predicativ în cazul N./ compl. circ. de cauză;
d) altă interpretare.

72. Fie enunțul: ***Dat fiind faptul*** *că timpul s-a scurs, puneți pixurile jos și predați lucrările!*
Cuvintele subliniate sunt:
a) verb la gerunziu, diateza pasivă, compl. circ. de cauză + subst. în cazul N., funcția de subiect + conj. subord.;
b) loc. subord. cauzală/ fără funcție sintactică;
c) adj. provenit din participiu + verb la gerunziu + subst. în cazul Ac./ atribut;
d) altă interpretare.

73. Fie enunțurile:
1. Îi ***trebuiește*** *să plece imediat.*
2. ***Eram*** *să cad pe scări.*
3. Va trebui ***să aibe*** *răbdare.*
4. ***Vroiam*** *să plec mai repede.*
*5. I-****ar place*** *o funcție de șef.*
*6. Mi-****ar părea*** *bine să ne mai întâlnim.*

Formele verbale subliniate sunt corect folosite:
a) toate;
b) niciuna;
c) numai 2 şi 4;
d) numai 6.

74. Se dă enunţul: *Mâncatul **pe apucate** provoacă neplăceri digestive.*
Cuvântul subliniat este:
a) vb. la participiu în cazul Ac. cu prepoziţie/ compl. circ.de mod;
b) adv. în cazul Ac. cu prepoziţie/ atr.adj;
c.) vb. la supin/ atr.verbal;
d) altă interpretare.

75. Se dă enunţul: *Mirele este mult mai **în vârstă** decât ea.*
Cuvântul subliniat este:
a) loc. adverbială în cazul Ac. cu prepoziţie/ compl. circ. de mod;
b) loc. adj. în cazul Ac. cu prepoziţie/ nume predicativ;
c) subst. cu prepoziţie în cazul N./ atr. substantival;
d) altă interpretare.

76. Se dă enunţul: *Mi-am uitat toate cărţile la şcoală.*
Cuvântul subliniat este:
a) pron. refl. în cazul D./ compl. indirect;
b) pron. refl. în cazul D./ atr. pron. în cazul D.;
c) pron. pos. în cazul G./ fără funcţie sintactică;
d) altă interpretare.

77. Se dau enunţurile:
1. Cât e kilogramul de mere?
*2. **Ai fost** la medic?*
3. Când e să te păcălească, te păcăleşte.
4. Mai e până la concediu.
5. Mai e mult până la metrou?
*6. **E** ceva gălăgie prin clase?*

În enunțurile de mai sus, verbul *„a fi”* este:
a) copulativ în toate enunțurile;
b) predicativ în toate enunțurile;
c) predicativ în 2,5,6 și copulativ în 1, 3, 4;
d) altă interpretare.

78. Fie enunțurile:
1. Tot una ca ea m-a înșelat anul trecut.
2. Chestia asta o știe tot omul.
3. Ai pierdut tot beneficiul?
4. Tot mai stai pe străzi?
Cuvântul subliniat este:
a) adj. pron. nehot. în 1, 2 și adv. în 3, 4;
b) adv. în 1, 4 și adj. pron. nehot. în 2 și 3;
c) pron. nehot. în toate enunțurile;
d) adj. pron. nehot. în 3, 4 și adv. în 1 și 2;

79. Fie enunțurile:
1. Ce mă tot întrebi același lucru, fetițo?
2. Ce se mai jucau copiii cu mingea!
3. Ce rău îmi pare că ai picat examenul.
4. A plâns ce-a plâns, apoi s-a liniștit.
Cuvântul subliniat este:
a) pronume relativ în toate enunțurile;
b) pronume în 1 și adverb în 2, 3, 4;
c) adverb în toate enunțurile;
d) pronume în 1, 4 și adverb în 2 și 4;

80. Se dau enunțurile:
1) Mai stai un minut, te rog!
2) Să cumperi mâine un kilogram de cireșe.
3) Mai câștig un singur joc de table și am deja trei partide.
4) A dat fiecărui participant câte un pliant publicitar.

În enunțurile de mai sus, cuvântul *„un”* este:
a) art. nehot. în toate enunțurile;
b) num. card. în toate enunțurile;
c) num. card. în 1, 3 și art. nehot. în 2, 4;
d) adj. pron. nehot. în 3, art. nehot. în 1, 2 și num. card. în 4;

81. Fie enunțurile:
1) Își dorea enorm ca să fie mireasă.
2. Nu-i plăcea ca să meargă pe jos.
3. Se antrenează mereu ca să participe la maraton.
4. Trebuia ca să învețe mai mult.
Secvența subliniată este corectă:
a) în toate enunțurile;
b) numai în 1 și 3;
c) numai în 3;
d) numai în 2 și 4.

82. Fie enunțurile:
1)Tot ce mi-ai spus despre ea știam deja.
2) De ce ești vesel?
3) Ai grijă ce faci la doctor!
4) Cu ce idei te-ai confruntat?
Cuvântul subliniat este:
a) pron. rel. în 1 și 3; adj. pron. int. în 4; pron. int. în 2;
b) pron. rel. în 3; adj. pron. rel. în 1; adj. pron. int. în 4; pron. int. în 2;
c) pron. rel. în 1 și 3; pron. int. în 2 și 4;
d) altă interpretare.

83. Fie enunțurile:
1. Iarna merg la schi.
2. Iarna aceasta n-am fost răcit.
3. Toată iarna a tușit îngrozitor.
4. La iarnă mă voi duce la bunici.

Cuvântul subliniat este:
a) adv. de timp în 1 şi 4; subst. în cazul Ac. în 2 şi 3;
b) adv. de timp în toate enunţurile;
c) subst. în Ac. în toate enunţurile;
d) altă interpretare.

84. Se dau enunţurile:
1) Nu l-ai zărit pe Mihai?
2) Nu poti conta pe Mihai.
3. S-a înşelat bizuindu-se pe Mihai.
4. Pe Mihai l-am întâlnit la Sinaia.
Cuvântul subliniat are funcţia de:
a) compl. direct în 1 şi 4; compl. indirect în 2 şi 3;
b) compl. direct în toate enunţurile;
c) compl direct în 1 şi 2; compl. indirect în 3 şi 4;
d) altă interpretare.

85. Se dau enunţurile:
1) În curtea care e plină de iarbă a venit o broască ţestoasă.
2) De câtva timp s-a lăsat de fumat, lucru care mă bucură nespus.
3) M-am întâlnit cu un fost student, care student a devenit om de afaceri.
4) Care roman ţi-a stârnit interesul?
În enunţurile de mai sus, cuvintele subliniate sunt:
a) pron. rel.în 1 şi 2; adj. pron. rel. în 3 şi adj. pron. int. în 4;
b) adj. pron. rel în toate enunţurile;
c) pron. rel. în toate enunţurile;
d) altă interpretare.

86. Fie enunţurile:
1. Soţia lui nu pare ce este.
2. De la o vreme, îmi pari cam supărat.
3. După cros, părea că s-a înviorat brusc.
4. Îmi pare că te-am mai văzut la sală.
5. Se pare că va ploua.
6. Ţi se pare cumva că glumesc cu tine?

Verbul subliniat este:
a) predicativ în toate enunțurile;
b) predicativ în 3, 4 şi 6; copulativ în 1, 2 şi 5;
c) copulativ în toate enunțurile;
d) copulativ în 1, 2 şi 4; predicativ în 3, 5 şi 6.

87. Fie enunțurile:
*1. **Iar** a venit soacră-mea!*
*2. Unii s-au dus cu trenul, **iar** ceilalți , cu microbuzul.*
*3. L-au prins **iar** cu minciuna, aşa că nu-l va mai crede nimeni niciodată.*
*4. Am observat că **iar** nu mă salută.*
Cuvintele subliniate sunt:
a) adv. în 1, 3 şi 4; conj. coord. în 2;
b) adv. în toate enunțurile;
c) conj. coord. în 1 şi 2; adv. în 3 şi 4
d) adv. în 1 şi 4; conj. coord. în 2 şi 3.

88. Se dă fraza: *Vrei, mănânci, nu, nu.*
Indiferent de ordine, fraza conține următoarele tipuri de propoziții:
a) 2 principale şi 2 circ. condiționale;
b) 3 principale şi 1 circ. condițională;
c) 4 principale;
d) 2 principale.

89. Se dă enunțul: *Fii, te rog, cu **băgare de seamă**.*
Construcția subliniată este:
a) subst. + prep. + subst.;
b) loc. substantivală;
c) loc. adverbială;
d) vb. inf. lung + prep. + subst.

90. Fie enunțul: *În interiorul clubului **„Colectiv”** a avut loc un incendiu devastator.*
Cuvântul subliniat este:
a) subst. propriu în cazul G./ atr. subst. gen.;
b) subst. propriu în cazul N./ atr. subst. apozițional;
c) subst. propriu în cazul Ac./ atr. subst.
d) subst. propriu în cazul G./ atr. subst. apozițional.

91. Fie enunțurile:
*1. Totul este **pentru sine**.*
*2. El **se** îmbracă elegant.*
*3. **Îşi** cumpără mereu fructe.*
*4. Cărțile polițiste le-a pus **lângă sine**.*
*5. **Şi**-a renovat casa de curând. atr.pron. dativul posesiv*
Funcțiile sintactice ale pronumelor reflexive sunt, în ordine:
a) nume pred., compl.dir., compl.ind., compl.circ.loc, atr.pron.(dativ posesiv);
b) subiect, compl. dir., subiect, compl.circ.loc, compl.ind.;
c) nume pred., subiect, compl.ind., compl.circ.loc, compl.ind.;
d) subiect, atr.pron., compl. dir., compl.circ.loc, compl.ind.

92. Fie enunțurile:
*1. Prietenul meu, **primul** dintre cei trei, este medic.*
*2. Această carte este **pentru al doilea** dintre premianți.*
*3. Regizorul a ajuns **odată cu primul** dintre actorii din teatru.*
*4. Aversiunea ta **împotriva celui de-al patrulea** este nejustificată.*
*5. Ea este **asemenea celei de-a doua** dintre surorile ei.*
Cazurile numeralului ordinal sunt, în ordine:
a) G., Ac., D, G., D.;
b) N., Ac., Ac., G., D.;
c) N., Ac., Ac., D., D.;
d) G., N., Ac., G., D.

93. Fie enunțul: *El este un specialist* ***din cale afară de competent.***
Adjectivul subliniat este la gradul:
a) superlativ relativ;
b) superlativ absolut;
c) pozitiv;
d) comparativ de superioritate.

94. Se dau enunțurile:
1. Copacul din stânga este ***foarte înalt.***
2. ***Din albastru****, s-a făcut verde.*
3. Plângea ***de flămând****.*
4. Îl cunoșteam ***de mic****.*
Funcțiile sintactice ale adjectivelor subliniate sunt, în ordine:
a) nume pred., compl. ind., compl. circ. cauză, compl. circ. timp;
b) compl.modal, compl. ind., compl. modal, compl. dir.;
c) nume pred., compl. modal, compl. modal, compl.circ.timp;
d) atr. apozițional, compl. ind., compl. circ. cond., compl. circ. modal.

95. Se dau enunțurile:
1. Actele depuse la dosar sunt ***în original****.*
2. Participanții ***au căzut de acord*** *cu propunerile prezentate.*
3. Reporterii au ajuns odată cu ***purtătorul de cuvânt*** *al Guvernului.*
4. S-a învârtit ***de jur-împrejurul*** *casei înainte de a pleca.*
5. ***Pe motiv că*** *întârzie, a plecat cu mașina.*
6. De ce ai plecat, ***păcatele mele****, să lucrezi în Franța?*
Marchează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate, în ordine:
a) loc.adv., verb+adv., subst.+subst., loc. prep., subst. cu prep., subst.+pron.;
b) loc.adj., loc.verbală, subst.+subst.cu prep., loc. adv., subst. cu prep., subst.+adj.pron.;
c) loc.adj., loc.verbală, loc.subst., loc.prep., loc.conj., loc.interjecț.;
d) loc.adv., loc.subst., loc.subst., loc.adv., loc.subst., loc.interjecț.

C. Marcați interpretarea corectă a structurii frazelor de mai jos.
(În frază, propozițiile sunt numerotate în ordinea succesiunii predicatelor exprimate sau subînțelese.)

96. *Mă încântă grozav s-o aud lăudându-se că-i studentă și încă de zece.*
a) principală + subiectivă + compl. directă;
b) principală + subiectivă + compl. indirectă + compl. indirectă;
c) principală + subiectivă + compl. directă + atributivă;
d) altă interpretare.

97. *Gândul că s-ar putea să nu obțină acordul de concediu, fapt care, credea el, i se cuvenea, l-a făcut să devină ce n-a crezut vreodată.*
a) atributivă + compl. indirectă + principală + atributivă + compl. directă + predicativă;
b) atributivă + subiectivă + principală +atributivă + principală + compl. indirectă + predicativă;
c) atributivă + subiectivă + principală + atributivă apozițională + principală +compl. indirectă + subiectivă;
d) altă interpretare.

98. *A rămas cum o știi, măcar că cele întâmplate luna trecută ar fi trebuit s-o îngrijoreze.*
a) principală + predicativă + circ. concesivă + subiectivă;
b) principală + circ. de mod + circ. concesivă + compl. directă;
c) principală + compl. directă + circ. concesivă + predicativă;
d) altă interpretare.

99. *De câte ori am discutat, te-am informat că nu mă interesează anul acesta să-mi depun candidatura pentru postul de director.*
a) circ. de mod + principală + compl. indirectă + subiectivă;
b) circ. de timp + principală + compl. directă + subiectivă;
c) circ. de timp + principală + compl. indirectă + compl. directă;
d) altă interpretare.

100. *Nu m-am lămurit de ce, dar parcă mă neliniștește ce i-ai mărturisit ieri.*

a) principală + compl. indirectă + principală + subiectivă;
b) principală + principală + subiectivă;
c) principală + compl. directă + principală + compl. directă;
d) altă interpretare.

RĂSPUNSURI GRILA V

A.
1 – a
2 – c
3 – c
4 – c
5 – d
6 – a
7 – c
8 – c
9 – a
10 – a
11 – c
12 – a
13 – c
14 – a
15 – b
16 – c
17 – d
18 – c
19 – a
20 – b
21 – c
22. – c
23 – c
24 – a
25 – b
26 – a
27 – a
28 – c
29 – b
30 – a
31 – b
32 – a
33 – a
34 – d
35 – b
36 – b
37 – a
38 – b
39 – c
40 – a
41 – c
42 – a
43 – c
44 – c
B.
45 – b
46 – c
47 – c
48 – b
49 – b
50 – d
51 – a
52 – a
53 – a
54 – d
55 – b
56 – c
57 – a
58 – d
59 – c
60 – d
61 – a
62 – d
63 – b
64 – a
65 – b
66 – b
67 – c
68 – a
69 – a
70 – c
71 – b
72 – a
73 – d
74 – d
75 – d
76 – b
77 – b
78 – b
79 – b
80 – b
81 – c
82 – a
83 – d
84 – a
85 – a
86 – d
87 – a
88 – b
89 – b
90 – b
91 – a
92 – b
93 – b
94 – a
95 – c
C.
96 – b
97 – b
98 – a
99 – d
100 - d

TESTE COMPLEXE

TESTUL NR.1

SUBIECTUL 1

Se dă textul:

„Cine vrea să afle munca înceată şi tenace a omului, de care face haz fără duh humoristica hebdomadară, şi cine doreşte să-i fie ruşine de magnifica lui trândăvie, să pofteaască pe potecile cu căpşuni şi usturoi. Până la Dunăre, mahalagiul şi săteanul stau plecaţi pe zece metri pătraţi, paisprezece ore... fără să ceară nimănui nimic."

(Tudor Arghezi)

Cerinţe:

a) dacă există în text propoziţii subiective, extrage-le, indicând şi termenul regent;

b) găseşte câte un sinonim contextual pentru fiecare cuvânt subliniat;

c) alcătuieşte un enunţ în care adjectivul *tenace* să determine un substantiv masculin, plural;

SUBIECTUL 2

Explică modul de formare a următoarelor cuvinte: *humoristic, doreşte, trândăvie, mahalagiu, săteanu, potecile, usturoi, paisprezece.*

SUBIECTUL 3

Rescrie corect următorul enunț, indiferent de natura greșelilor:

Eu continuu să-mi închipuiesc că unei prietene ale mele, care absolvește facultatea, i se va oferii o funție care să o bucure și care și-a dorit-o, mai ales că i-ar displace să facă naveta pe tren.

SUBIECTUL 4

Explică, prin definiții (nu prin sinonime), sensul următoarelor cuvinte: *infailibil, inexorabil, infam, ingenuu, ingenios, ingrat, incult, intolerant, intransigent, intrepid, intrigant, introvertit, insolent, impetuos;*

SUBIECTUL 5

Scrie câte două sensuri pentru fiecare dintre următoarele omonime: *lac, nouă, poartă, masă, bancă, doc, freză, cală, morgă, banc;*

SUBIECTUL 6

Alcătuiește câte un enunț cu fiecare dintre paronimele: *apropiere - apropriere; arbitral - arbitrar; carbonier - carbonifer; complement - compliment; deferență - diferență; dependență - dependință; emigrație - imigrație; eminent - iminent;(a) enerva - (a) inerva; familial - familiar*

TESTUL NR.2

SUBIECTUL 1

Se dă textul:

„Dacă împrejurările nu m-ar fi silit să devin scriitor profesionist, poate că tot ceea ce am scris ar fi stat în sertar şi ar fi suferit atâtea modificări şi transformări de teme de la o carte la alta, încât, până la urmă, nu s-ar fi înţeles nimic şi m-aş fi trezit la cincizeci de ani fără să fi avut ceva gata."

(Marin Preda)

Cerinţe:

a) dacă există în text subordonate circumstanţiale consecutive, extrage-le;

b) extrage, din text, subiectele exprimate prin pronume, precizând felul acestora;

c) scrie câte două sensuri pentru fiecare dintre următoarele omonime: *stat, urma, avut;*

SUBIECTUL 2

Construieşte enunţuri cu fiecare paronim din perechile: *publicistic-publicitar; colectare-corectare; insolubil-insolvabil; (a) colabora-(a) corobora; concesie-concesiune; comunicare-comunicaţie; solitar-solidar; numeral-numerar.*

SUBIECTUL 3

Scrie corect următoarele anglicisme notate aici aşa cum se pronunţă: *bauling, biznis, chemping, cheş, ciuingam, copirait, cauboi, dilăr, dizain, giob, chici, autsaider, scoci, trilăr, tocşou, stendbai, uichend, sprai, pleiboi, consulting, hobi, checeap, geoghing, năuhau, ochitochi, spici, hailaif, hepiend.*

SUBIECTUL 4

Găseşte câte un sinonim pentru fiecare dintre expresiile: *a-şi pierde capul; a da cu piciorul; a face din ţânţar armăsar; om cu două feţe; a-şi lua viaţa; a lua la rost; a da o mână de ajutor; cu nasul pe sus; a o lua la sănătoasa; (a fi) mână spartă.*

SUBIECTUL 5

Rescrie cuvântul corect din următoarele perechi:

juristconsult/ jurisconsult; propietate/ proprietate; preşedenţie/ preşedinţie; primului ministru/prim-ministrului; motto/moto; itinerar/itinerariu, (a) traversa/(a) transversa; să aibă/să aibe; bună-credinţă/bunăcredinţă; bună-voinţă/ bunăvoinţă; (a) transcede/(a) transcende; promptitudine/ promtitudine; delicvent/delincvent; aversiune/adversiune; vindicativ/vindecativ; (a) excorta/(a) escorta.

SUBIECTUL 6

Rescrie corect următorul enunţ, indiferent de natura greşelilor:

În ceea ce privesc aversele de ploaie din ultimile zile, aş dori să întreb dacă cade şi zăpada până la sfârşitul lunii, întrucât trebuieşte să plec în escursie.

TESTUL NR.3

SUBIECTUL 1

Se dă textul:

„Evident că era destul să mă gândesc serios, ca să mă liniştesc, deşi chiar simplă, apropierea lui şi tot jignea. Era peste putinţă ca să fie ceva între ei, oricât de mare ar fi fost aşa de invocata perversitate."

(Camil Petrescu)

Cerinţe:

a) dacă există în text propoziţii subiective, extrage-le, indicând şi termenul regent;

b) extrage din text adverbele şi precizează funcţia sintactică;

c) scrie câte un sinonim pentru fiecare dintre cuvintele: a jigni, perversitate;

SUBIECTUL 2

Scrie câte un sinonim neologic pentru fiecare dintre următoarele arhaisme: *bir, buche, cinovnic, iereu, (a) mazili, mălcomie, (a) mozaviri; pedestrime, postulaţie, pustnic, sfetnic, slobozenie, surghiun, tarapana, vătaf, ucenie.*

SUBIECTUL 3

Rescrie cuvintele corecte, ţinând seama că există şi situaţia ca ambele variante să fie admise: *anticameră/antecameră; caramea/caramelă; corigent/corijent; exaustiv/exhaustiv; excortă/escortă; coperte/coperţi; maieu/maiou; manager/meneger sanda/sandală; sarma/sarmală; ştres/stres; trăznet/trăsnet.*

SUBIECTUL 4

Explică sensul următoarelor expresii şi alcătuieşte cu fiecare câte un enunţ: *de jure, de facto, in extremis, sine die, mea culpa, ad calendas graecas, ad-interim, curriculum vitae, ad litteram, alter ego, in memoriam, centrum mundi.*

SUBIECTUL 5

Rescrie varianta corectă a fiecărui enunţ:

Şi-a amintit de/despre mine. Se ocupă de/despre copii. Vorbeşte mereu numai de/despre şcoală. Nu se interesează de/despre nimic. Te-ai convins de/despre răutatea oamenilor? Nu ştii nimic de/despre sora ta? L-a informat de/despre condiţiile examenului de admitere.

SUBIECTUL 6

Scrie câte un antonim pentru fiecare dintre cuvintele: *altruist, benefic, cacofonie, creditor, introvertit, microcosm, hipotensiune.*

TESTUL NR. 4

SUBIECTUL 1

Se dă textul:

„Este aşadar principial absurd să ne închipuim că Eminescu a putut să privească cu antipatie şi silă pe singurul om care l-a înţeles că putea să-l înţeleagă de la început, pe unul din puţinii oameni cu care putea avea un dialog pe toată întinderea vieţii sale spirituale şi de aceea credem că Eminescu, om cu deosebire superior, va fi fost în stare de porniri de iritaţie şi ură împotriva criticului său, de dispreţ însă niciodată."

(George Călinescu)

Cerinţe:

a) Transcrie o propoziţie subiectivă, indicând şi termenul regent;

b) Contrage propoziţia subiectivă în parte de propoziţie corespunzătoare;

c) Explică sensul următoarelor cuvinte: *absurd, dialog;*

SUBIECTUL 2

Notează, printr-un singur cuvânt, sensul definiţiilor:

care este expus pe scurt;
care s-a cojit;
care respinge focul;
care deranjează;
care se exprimă în puţine cuvinte;
care are influenţă nefastă;
care a fost prescurtat;
care se sparge uşor;
care se trezeşte de dimineaţă;
care a pierdut apa.

SUBIECTUL 3

Scrie denumirea locuitorului din următoarele oraşe: *Baia Mare, Călăraşi, Târgu Mureş, Făgăraş, Giurgiu, Iaşi, Vatra Dornei, Tulcea, Craiova, Oradea, Buzău, Satu Mare, Turnu-Severin, Câmpulung.*

SUBIECTUL 4

Motivează pleonasmele, explicând sensul cuvintelor: *caligrafie frumoasă, concluzie finală, hemoragie de sânge, cobai de experienţă, mijloace mass-media, contrabandă ilegală, averse de ploaie, procent de 5% , scurtă alocuţiune.*

SUBIECTUL 5

Scrie la plural următoarele sintagme: *crimă atroce; copil precoce, profesor tenace, decizie eficace, forţă motrice, judecător perspicace, vultur vorace.*

SUBIECTUL 6

Corectează greşelile, indiferent de natura lor, prin rescrierea enunţurilor:

**Încercăm printr-alt procedeu, pentru ca să rezolvăm măcar una din problemele de la geometrie.*

**Privită dintr-alt punct de vedere, chestiunea trebuieşte rezolvată prin o metodă nouă şi inedită.*

**Mi-ar displace o relaţie dintre Mihai şi prietena mea, dar abea atunci s-ar convinge despre spusele mele.*

**A provocat un accident neprevăzut, că mergea cu 130 kilometri la oră.*

**S-a concentrat pe principala problemă, dorind să aibe un succes reuşit prin ajutorul prietenilor.*

**Cheltuie mai mult de cât câştigă şi de aceia este suspect în ceea ce privesc veniturile.*

**În ceea ce privesc participanţii care au rostit scurte alocuţiuni, s-a decis ca ei să revină din nou pentru a fi premianţi.*

**Mi-ar place să fie averse de ploaie ca să iau umbrela care am primit-o cadou de la dragele mele colege, cu ocazia aniversării zilei mele de naştere.*

TESTUL NR.5

SUBIECTUL 1

„Fără să-şi dea seama dacă se înşală sau nu, vecinul lui Moromete avu totuşi bănuiala că Moromete se gândeşte la el, la Bălosu, cum s-ar gândi Bălosu la nimic, adică aşa, ca şi când Bălosu nici n-ar fi. Se hotărî să-l întrebe totuşi despre loc şi îşi spuse că dacă şi acuma va glumi - şi gândind astfel Bălosu simţi deodată că îl urăşte pe acest om - dacă deci nici acum Moromete nu va sta cinstit de vorbă, niciodată nu-i va mai da el cel dintâi bună ziua, cum se întâmplase până azi şi niciodată n-o să-i mai treacă cu vederea glumele lui tâmpite şi felul lui de a fi care totdeauna l-au zgândărit".

(Marin Preda)

Cerinţe:

a) Dacă există în text trei subordonate necircumstanţiale, extrage-le;

b) Transcrie din text o locuţiune verbală, un pronume negativ şi un adverb de mod;.

c) Analizează sintactic şi morfologic cuvintele subliniate;

SUBIECTUL 2

Rescrie cuvântul corect din următoarele perechi: *decrepitudine/decreptitudine; oprobiu/oprobriu; repercusiune/ repercursiune; bleumarin/bleumaren; divident/dividend; percept/precept; a corabora/a corobora; excavator/escavator; muschetar/mușchetar; frustrat/frustat; pancardă/pancartă; faximil/facsimil; opțiune/obțiune; frecvent/fregvent*

SUBIECTUL 3

Alcătuieşte câte un enunţ cu fiecare dintre perechile flexionare ale verbelor, fără să schimbi forma acestora:

** concură - concurează;*

** manifestă - manifestează;*

** reflectă - reflectează;*

** se îndoaie - se îndoieşte;*

**relevă-revelează*

SUBIECTUL 4

Rescrie corect următoarele enunţuri, indiferent de natura greşelilor:

**Le-ar place ca tu să fi binevoitor cu ei şi să îi consideri ca pe proprii prieteni, chiar dacă nu vă cunoaşteţi demult timp.*

**Cursurile de înnot nu sunt agreiate de niciunul din adolescenţii înscrişi.*

**Aceiaşi persoană, asupra căruia s-au găsit acte false, spunea că preţul ouălelor s-a mărit în ultimile zile.*

**Fiecare din noi avem obligativitatea de a respecta normele de circulaţie pe drumurile rutiere.*

**Filmul care l-am văzut se adresează exclusiv numai tinerilor iminenţi.*

**Cartea conţine în cuprins doisprezece opere inedite, ceea ce fac să fie foarte căutată de biblofili.*

**Eu contimuu să mă întreb ce-s cu florile astea ofilite care le-ai adus de mult.*

**Tatăl lui Maria a învestit o sumă mare de bani şi a avut un beneficiu de 10 procente la sută.*

SUBIECTUL 5

Alcătuieşte câte un enunţ cu fiecare dintre dubletele lexicale:

niciunde/nici unde; nicicând/nici când; niciun/nici un; nicicum/nici cum; niciodată/nici o dată/ nici odată; nicidecum/nici de cum.

TESTUL NR. 6

SUBIECTUL 1

Transcrie adverbele/locuțiunile adverbiale și precizează-le funcția sintactică:

a) Plânge ce plânge și se liniștește.
b) O ține una și bună!
c) Ce frumos curge Dunărea!
d) A și plecat, pentru că se grăbea.
e) Nici să nu te gândești că voi veni.
f) L-a luat încetul cu încetul și a mărturisit.
g) Cu siguranță că ne va evita.
h) De două zile, iar vine la serviciu.
i) Nu știm sigur dacă vom pleca.
j) E posibil să fi aflat.

SUBIECTUL 2

Rescrie adjectivul pronominal și precizează cazul în care se află:

a) Copiii mei sunt foarte inteligenți.
b) Din cauza greșelilor noastre suferă alții.
c) Părinților mei le place ordinea.

SUBIECTUL 3

Transcrie forma corectă din perechile de cuvinte:

crenvuști/crenvurști; dezinterie/dizenterie; escroc/excroc; a extompa/a estompa; a excalada/a escalada; filigran/filigram; grepfrut/grefuit; paliativ/paleativ; rugbi/rugby; fratricid/fraticid; chiftea/cheftea; genuflexiuni/genoflexiuni; vehicul/vehicol; repaus/repaos; prerie/preerie.

SUBIECTUL 4

Explică sensul următoarelor expresii latinești utilizate în limba română actuală:

ab origine; ab ovo; ad hoc; ad libidum; coincidentia oppositorum.

SUBIECTUL 5

Găsește un sinonim neologic adecvat pentru fiecare dintre definițiile:

a) vorbărie în exces;

b) uciderea propriului copil;

c) succesiunea faptelor, intriga unei opere literare;

d) rudă prin alianță;

e) defăimarea celor sfinte;

f) dezastru care lovește o colectivitate;

g) afirmație neadevărată și tendențioasă;

h) încărunțirea părului;

i) ușor de înțeles;

j) înclinat către plăceri senzuale;

k) a ascunde adevărata față a lucrurilor;

l) fel de exprimare a ideilor, a gândurilor;

m) stare de frică bolnăvicioasă, obsedantă și nemotivată;

n) publicație săptămânală;

o) stare de nerăbdare, de neliniște;

p) care nu poate fi cucerit, de neînvins;

r) situație foarte încurcată, imposibil de lămurit;

s) fapt care nu încetează, etern;

t) joc de cuvinte răutăcios, glumă insipidă, de prost gust;

u) care manifestă simpatie exagerată pentru tot ce este străin,

SUBIECTUL 6

Explică sensul de plural al următoarelor omonime parțiale (numai la singular):

accident: - *accidente*
- *accidenți*

leafă: - *lefuri*
- *lefi*

termen: - *termene*
- *termeni*

lână: - *lâni*
- *lânuri*

copil: - *copii*
- *copili*

corp: - *corpuri*
- *corpi*

TESTUL NR. 7

Se dă textul:

„De te-ating, să feri în lături,
De hulesc, să taci din gură;
Ce mai vrei cu-a tale sfaturi,
Dacă știi a lor măsură;
Zică toți ce vor să zică
Treacă-n lume cine-o trece
Ca să nu-ndrăgești nimică,
Tu rămâi la toate rece."
(Mihai Eminescu, „Glossă")

Se cere:

1. Transcrie, din lista de mai jos, acele cuvinte care fac parte din familia lexicală a substantivului *sfat*: *sfătos, (a) sfătui, sfătșitură, (a/se) sfătoși, sfăt, sfătoșenie, sfătuială, sfătuire, sfătuit, sfătos, sfat, sfătuitor, șfebelă, sfătuitoare, sfătoșie, sfadnic, a sfănțui, sfădălie, șfarcă.*

2. Scrie câte un sinonim pentru fiecare dintre sensurile din text ale cuvintelor: *a huli, a zice, a îndrăgi, a rămâne, în lături, sfat, lume, rece.*

3. Alcătuiește enunțuri în care verbul *a trece* să fie pus la toate modurile nepersonale și să aibă minimum trei funcții sintactice diferite.

4. Extrage din text următoarele subordonate: o subiectivă, o condițională, o cauzală și o completivă directă.

5. Analizează exclusiv morfologic pronumele din textul dat.

6. Analizează sintactic și morfologic toate cuvintele din ultimul vers.

TESTUL NR. 8

Se dă textul:

„Dacă aş fi fost prevăzător, spunea Maxim, şi dacă noi care ne învârtim pe la regiune şi pe la raion l-am fi sfătuit la timp ce trebuie să facă şi cum e bine să-şi organizeze munca, ar fi putut ocoli încurcătura asta, fără prea multă bătaie de cap."

(Ion Lăncrănjan, „Cordovanii")

Se cere:

1. Dacă există în text **propoziţii subiective şi completive directe** extrageţi-le şi indicaţi, pentru fiecare propoziţie, felul şi raporturile sintactice în care intră. (Nu se cere caracterizarea după structură şi scopul comunicării).

2. Analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele care compun **propoziţia incidentă** din fraza dată.

3. Alcătuiţi 10 expresii/locuţiuni care să aibă ca suport cuvântul *cap*.

4. Rescrieţi următoarele enunţuri corectând greşelile, indiferent de natura lor:

a) Nici unul din cei prezenţi nu ştiau topografia locului, aşa că conducătorul grupului a hotărât să renunţe la excapadă şi să înopteze peste noapte în locaţia cea mai apropiată.

b) La preşedenţie a avut loc o conferinţă la care mai mulţi membrii ai Asociaţiei au reiterat din nou propunerea ca eu să continuu organizarea acţiunilor de prevestire a delicvenţei juvenire.

5. Indicaţi **sinonime din fondul vechi al limbii** pentru sensurile din text ale următoarelor cuvinte: ***prevăzător, a sfătui, încurcătură, a ocoli.***

6. **Rescrie cuvântul corect din perechile:** ***adaos/ adaus; deconspira/ desconspira; repercursiune/ repercusiune; deszăpezi/ dezăpezi; faximil/ facsimil; filigran/ filigram; fratricid/ fraticid; frecvent/ fregvent; genuflexiuni/ genoflexiuni; opţiune/ obţiune;***

TESTUL NR. 9

Se dă textul:

„În concepția noastră, dicționarul urmărește să prezinte - alături de orientările tradiționale - o imagine a ceea ce înseamnă lingvistica modernă astăzi, în evoluția ei de la structuralismul saussurian, teoria glosematică și descriptivismul american la formalismul chomskyan din teoria guvernării și a legării, de la formalismul Școlii de la Praga la funcționalismul american contemporan, de la înțelegerea limbii ca sistem autonom la conceperea ei ca proces cu multiple condiționări.

[...] D.S.L. se adresează unui public în parte avizat în legătură cu problemele lingvisticii. Pentru profesorii de limba română sau de limbi moderne, ca și pentru tinerii cercetători, dicționarul va putea fi o sursă de completare și de actualizare a informației în variate domenii; studenții sau elevii din ultimele clase liceale vor găsi în DSL o posibilitate de a-și clarifica anumite concepte, de a le fixa și de a stabili relații între termenii aferenți unei anumite discipline."

(*Prefață la „Dicționar de științe ale limbii"*)

1. Precizați cărui stil funcțional îi aparține textul dat și enumerați trăsăturile pe baza cărora susțineți această încadrare (argumentarea să se încadreze în maximum 10 rânduri).

2. Identificați referentul și scopul comunicării (maximum 10 rânduri).

3. Construiți enunțuri potrivite pentru fiecare cuvânt din perechile lexicale de mai jos:

maxim - maximum; predictiv - predicativ; absorbit - absolvit; oficial - oficios; complicație - compilație; virtuos - virtuoz; succesiv - succesor; progresist - progresiv; acordă - acordează; speculă - speculație.

4. Rescrie din dubletele lexicale de mai jos pe cele acceptate de DOOM-2:

analoagă/ analogă;
omoloagă/ omologă
filosofie/ filozofie
ultimile/ ultimele
anticameră/antecameră
găluşte/ găluşti
pedagogă/ pedagoagă
coperţi/ coperte
serviciu/ servici
corijent/ corigent
muschetar/ muşchetar
dragile/ dragele
perchiziţie/ percheziţie
foarfece/ foarfeci
pieptăn/ pieptene
alaltăieri/ alalteeieri
concluziv/ conclusiv
tăieţei/ tăiţei
tobogan/ topogan

5. Indicaţi care sunt procedeele lingvistice folosite cu efect de persuasiune în următoarele sloganuri publicitare:

a) Achiziţionează o casă pe Pământ cu bani pe Lună. (slaganul publicitar al unei bănci)

b) Noi îl înălţăm în grad pe Celsius. (sloganul publicitar al unei firme de instalaţii termice)

TESTUL NR. 10

Se dau următoarele două fraze:

a) *„Ş-apoi nu ştii că este o vorbă: dacă-i copil, să se joace; dacă-i cal, să tragă, şi, dacă-i popă, să citească."*

(Ion Creangă)

b) *„Să nu uiţi niciodată, Vlase, că cinstea de a sta în locul pe care a stat Mircea este fără pereche pe lumea asta şi că datoria ta este să fii vrednic de asemenea strămoş."*

(C. Ignătescu)

Cerinţe:

1. Extrageţi din textul a) prima şi ultima subordonată condiţională, fără alte detalii de analiză.

2. Dacă există în textul b) propoziţii predicative, completive directe şi completive indirecte extrageţi-le, indicând pentru fiecare felul propoziţiei şi care sunt relaţiile sintactice în care intră (fără caracterizarea după structură şi scopul comunicării).

3. Analizaţi sintactic şi morfologic cuvintele subliniate în textul b).

4. Formulaţi cinci fraze în care conjuncţia subordonatoare *dacă* să introducă: o predicativă, o atributivă, o completivă directă, o completivă indirectă şi o concesivă.

TESTUL NR. 11

Se dă textul:

„Am voit să fac această onoare boierilor; dar, după o gândire serioasă, mi-am schimbat hotărârea, căci, deşi într-această clasă s-au strecurat mulţi venetici corupţi şi cu toate loviturile şi tentaţiunile străinilor la care servă de ţintă de un secol şi jumătate, tot se găsesc printre dânşii bărbaţi cu simţăminte nobile şi cu inimă de adevăraţi români, care au făcut, fac şi sunt convins că vor face mult bine patriei lor."

(Nicolae Filimon)

Cerinţe:

1. Există în fragmentul dat subordonate subiective, completive indirecte, completive directe, circumstanţiale de cauză şi circumstanţiale de loc? Dacă există, extrageţi-le, indicaţi felul lor şi stabiliţi, pentru fiecare, termenul regent. (Nu este necesară calificarea propoziţiilor după scopul comunicării şi după structură).

2. Extrageţi din text un complement circumstanţial de timp, un element predicativ suplimentar şi un atribut pronominal genitival şi analizaţi-le din punct de vedere morfologic.

3. Alcătuiţi enunţuri cu fiecare dintre cuvintele: *niciodată, nici o dată, niciun, nici un, niciunde, nici unde, nicicând, nici când, niciunul, nici unul, numaidecât, numai de cât, oarecare, oare care, desigur, de sigur, decât, de cât, nicidecum, nici de cum.*

TESTUL NR. 12

Se dă textul:

a) Pentru cei mai mulți oameni misteriosul devine natural nu fiindcă ajung să-l înțeleagă, ci fiindcă se obișnuiesc cu el.

b) Privește în jur: cele mai multe capete sunt niște muzee de idei fosile...

c) Atâția pomi pe care vânturi năpraznice nu-i pot frânge se rup sub greutatea propriului lor rod.

(Lucian Blaga - „Pietre pentru templul meu")

Cerințe:

1. Prezintă elementele și funcțiile situației de comunicare în textele date.

2. Dacă există în primul aforism subordonate subiective și predicative extrageți-le, indicați felul lor și stabiliți, pentru fiecare, termenul regent. (Nu este necesară calificarea propozițiilor după scopul comunicării și după structură).

3. Extrageți o sintagmă cu sens figurat și un cuvânt format prin schimbarea valorii gramaticale.

TESTE COMPLEXE

BAREME DE CORECTARE

TESTUL NR.1
- 100 p -

1/a) *Cine vrea/* - termenul regent: *să poftească; şi cine doreşte/* - termen regent: *să poftească*,- **4p**

1/b) - tenace = perseverentă, stăruitoare, îndârjită; duh = spirit; hebdomadară = săptămânală; trândăvie = lene; **-4p**

1/c) Sunt de admirat acei tineri tenaci în pregătirea profesională. - **2p**

2/ humoristic = *humor*+suf.*-istic*, doreşte = *dor*+desinenţa *-eşte*, trândăvie = *trândav*+suf.*-ie*, mahalagiu = *mahala*+suf.*-giu*, sătean = *sat*+suf. *-ean*, potecile = *poteci*+art.hot.*-le*, usturoi = *(a)ustura*+suf.*-oi*, paisprezece = *pa*(tru)+voc.*i*+ *spre*+*zece*; - **16 p**

3/ Eu continui să-mi închipui că unei prietene a mele, care absolvă facultatea, i se va oferi o funcţie care să o bucure şi pe care şi-a dorit-o, mai ales că i-ar displăcea să facă naveta cu trenul - **10 p**

4/ infailibil = care nu poate greşi, care nu se poate înşela; **inexorabil** = care nu poate fi înduplecat, care nu poate fi convins; **infam** = care merită disprețul societății, care trebuie înfierat; **ingenuu** = care vădeşte simplitate, naturaleţe, împletită cu sinceritate şi cu naivitate; **ingenios** = care are mult spirit inventiv, agerime de minte deosebită; **ingrat** = care nu-şi manifestă recunoştinţa pentru serviciile şi avantajele primite; **incult** = care are o lipsă de cultură elementară; **intolerant** = care nu este îngăduitor (tolerant); **intransigent** = care nu se abate de la un principiu adoptat, care nu acceptă compromisuri; **intrepid** = care nu se dă înapoi din faţa greutăţilor şi înfruntă cu eroism pericolele; **intrigant** = care ţese intrigi şi produce astfel

conflicte între oameni; **introvertit** = care este concentrat sau obsedat de propriile trăiri interioare; **insolent** = care este obraznic peste măsură, care manifestă neruşinare; **impetuos** = care nu se poate stăpâni, care este năvalnic; - **14 p**

5/ lac = baltă, lac = ojă; nouă = pronume, nouă = adjectiv; poartă = verb, poartă = substantiv; masă = obiect de mobilier, masă = mulţime de oameni; bancă = obiect pentru a şedea, bancă = instituţie financiară; doc = material textil, doc = loc unde staţionează vapoarele; freză = unealtă, freză = pieptănătură bărbătească; cală = floare, cală = magazia vaporului; morgă = atitudine sfidătoare, morgă = institut medico-legal; banc = ridicătură de nisip, grup de peşti, banc = glumă, anecdotă;- **20 p**

6/ apropiere (acţiunea de a se apropia) - **apropriere** (acţiunea de a-şi însuşi un lucru străin); **arbitral** (hotărât de arbitru) - **arbitrar** (după bunul plac); **carbonier** (care se referă la cărbune) - **carbonifer** (ramură industrială care se ocupă cu extracţia şi prelucrarea cărbunelui); **complement** (parte secundară de propoziţie) - **compliment** (laudă, măgulire); **deferenţă** (respect, consideraţie) - **diferenţă** (deosebire); **dependenţă** (faptul de a fi dependent de ceva) - **dependinţă** (încăpere auxiliară: baie, bucătărie, cămară); **emigraţie** (expatriere) - **imigraţie** (a se stabili într-o ţară străină); **eminent** (remarcabil, excepţional) - **iminent** (care nu poate fi oprit); **(a) enerva** (a înfuria, a indispune) - **(a) inerva** (în biologie, despre terminaţiile nervoase ale unui organ sau ale unui ţesut); **familial** (privitor la familie, destinat familiei) - **familiar** (intim, apropiat, cunoscut); - **20 p**

(conform DEX, 2012 şi DOOM, 2005, editate de Academia Română - n.n.)

Se acordă 10 puncte din oficiu

TESTUL NR.2
- 100 p -

1/a) *încât, până la urmă, nu s-ar fi înțeles nimic/ și m-aș fi trezit la cincizeci de ani/* -subordonate circumstanțiale consecutive; termen regent: *ar fi*: - **4p.**

1/b) *nimic* = pronume negativ; *tot* = pronume nehotărât; - **4p**

1/c) stat = țară/ tabel cu drepturi bănești, urma = a însoți/ semn vizibil pe o suprafață; avut = bogăție/ participiul verbului „a avea". - **6p**

2. *(răspunsurile corecte se autoevaluează conform DEX, 2012 și DOOM, 2005, editate de Academia Română - n.n.)* **-16 p**

3/ bowling, business, camping, cash, chewing-gum, copyright, cow-boy, dealer, design, job, kitsch, outsider, scotch, thriller, talk-show, stand-by; weekend; spray; play boy; consulting; hobby; ketchup; jogging, know-how; walkie-talkie; speech; high-life; happy-end - **28 p**

4/ a se zăpăci; a rata; a exagera; perfid; a se sinucide; a certa; a ajuta; infatuat; a fugi; a irosi - **10 p**

5/ jurisconsult; proprietate; președinție; prim-ministrului; motto; itinerar; (a) traversa; să aibă; bună-credință; bunăvoință; (a) transcende; promptitudine; delincvent; aversiune; vindicativ; (a) escorta - **16 p**

6/ În ceea ce privește aversele din ultimele zile, aș dori să întreb dacă va ninge până la sfârșitul lunii, întrucât trebuie să plec în excursie. - **6 p**

Se acordă 10 puncte din oficiu

TEXTUL NR. 3
- 100 p -

1/a) *că era destul/* - termen regent: *evident; să mă gândesc serios/* - termen regent: *era destul.* - **4 p**

1/b) evident = predicat verbal; serios = complement circumstanțial de mod; - **4 p**

1/c) a jigni = a ofensa, a insulta; perversitate = imoralitate, depravare; - **2 p**

2/ bir = impozit; buche = literă; cinovnic = funcționar; iereu = preot; (a) mazili = a revoca, a destitui; mălcomie = liniște, odihnă; a mozaviri = a defăima, a calomnia; pedestrime = infanterie; postulație = solicitare; pustnic = ascet; sfetnic = consilier; slobozenie = libertate; surghiun = exil; tarapana = monetărie; vătaf = conducător; ucenic = învățătură; **-16 p**

(În conformitate cu „Dicționarul de arhaisme și regionalisme", de Gh.Bulgăr și Gh.Constantinescu, 2000)

3/ anticameră, caramelă, corigent/corijent, exhaustiv, escortă, coperte/coperți, maiou, manager, sanda, sarma, stres, trăsnet; **-12 p**

4/ de jure = de drept; de facto = de fapt; in extremis = în ultimul moment; sine die = fără dată precisă, la nesfârșit; mea culpa = e vina mea; ad calendas graecas = la calendele grecești, niciodată;
ad-interim = provizoriu, interimar; curriculum vitae = biografie; ad litteram = literă cu literă; alter ego = un alt eu; in memoriam = în memoria unei persoane, eveniment; centrum mundi = centrul lumii. **-12p**

******Pentru corectitudinea enunțurilor* **-12 p**

5/ Și-a amintit de mine. Se ocupă de copii. Vorbește mereu numai despre școală. Nu se interesează de nimic. Te-ai convins de răutatea oamenilor? Nu știi nimic despre sora ta? L-a informat despre condițiile examenului de admitere. - **14 p**

6/ egoist, malefic, eufonie, debitor, extravertit, macrocosm, hipertensiune **-14 p**

Se acordă 10 puncte din oficiu

TESTUL NR.4
- 100 p -

1/a) *să ne închipuim/* - termenul regent: *este absurd* - **4 p**

1/b) a ne închipui - **4 p**

1/c) absurd = care e împotriva logicii; dialog = convorbire între două sau mai multe persoane; **-2 p**

2/ succint, decorticat, ignifug, incomod, concis, malefic, abreviat, casabil, matinal, deshidratat **-20 p**

3/ băimărean, călărăşean, târgmureşean, făgărăşean, giurgiuvean, ieşean, dornean, tulcean, craiovean, orădean, buzoian, sătmărean, severinean, câmpulungean **-14 p**

4/ caligrafic = scriere frumoasă; concluzie = ultima parte a unei expuneri; hemoragie = scurgere de sânge cobai = animale folosite în experienţe de laborator; mass-media = mijloace de comunicare în masă; contrabandă = pe ascuns, ilegal; averse = ploi abundente; procent = a suta parte dintr-un întreg; alocuţiune = scurtă cuvântare; **-16 p**

5/ crime atroce; copii precoce, profesori tenaci, decizii eficace, forţe motrice, judecători perspicace, vulturi voraci **-14 p**

6/ Încercăm prin alt procedeu să rezolvăm măcar una dintre problemele de geometrie. **-2 p**

Privită din alt punct de vedere, chestiunea trebuie rezolvată printr-o metodă nouă. **-2 p**

Mi-ar displăcea o relaţie între Mihai şi prietena mea, dar abia atunci s-ar convinge de spusele mele.**-2p**

A provocat un accident, pentru că mergea cu 130 de kilometri pe oră. **-2 p**

S-a concentrat asupra principalei probleme, dorind să aibă succes cu ajutorul prietenilor. **-2 p**

Cheltuie mai mult decât câştigă şi de aceea este suspect în ceea ce priveşte veniturile.**-2 p**

În ceea ce priveşte participanţii care au rostit alocuţiuni, s-a decis ca ei să revină pentru a fi premiaţi.**-2 p**

Mi-ar plăcea să fie averse, ca să iau umbrela pe care am primit-o cadou de la dragile mele colege, cu ocazia aniversării mele. **-2p**

Se acordă 10 puncte din oficiu

TESTUL NR.5
- 100 p -

1/a) *dacă se înşală/; sau nu/; să-l întrebe totuşi despre loc/* - propoziţii completive indirecte **-4 p**

1/b) fără să-şi dea seama (să treacă cu vederea); nimic; cum; **-4 p**

1/c) felul = c.d. exprimat prin subst.comun, neutru, sg., Ac., art.hot.; care = subiect, exprim.prin pron.relativ, caz N.**-8 p**

2/ decrepitudine; oprobriu; repercusiune; bleumarin; dividend; precept; a corobora; excavator; muschetar; frustrat; pancartă; facsimil; opţiune; frecvent - **14 p**

3/ * concură (a concura = a tinde spre) - concurează (a concura = a participa la un concurs);**-4 p**

* manifestă (a manifesta = a arăta un sentiment, a exprima o tendinţă) - manifestează (a participa la o manifestaţie); **-4 p**

* reflectă (a reflecta = a răsfrânge, a oglindi) - reflectează (a reflecta = a gândi);**-4 p**

* se îndoaie (a împături, a încovoia) - se îndoieşte (a se îndoi = a ezita, a manifesta neîncredere); **-4 p**

*releva (a releva = a evidenţia) - revelează (a revela = a dezvălui, a developa); - **4 p**

(Exemplu: Toţi factorii concură spre rezolvarea grevei din învăţământ).

(Conform DEX, 2012 şi DOOM, 2005, editate de Academia Română - n.n.)

4/ *Le-ar plăcea ca tu să fii binevoitor cu ei şi să îi consideri ca pe propriii prieteni, chiar dacă nu vă cunoaşteţi de mult timp. **-2 p**

*Cursurile de înot nu sunt agreate de niciunul dintre adolescenţii înscrişi. **-2 p**

*Aceeaşi persoană, asupra căreia s-au găsit acte false, spunea că preţul ouălor s-a mărit în ultimele zile. **-2 p**

*Fiecare dintre noi avem obligaţia de a respecta normele de circulaţie pe drumurile publice. **-2 p**

*Filmul pe care l-am văzut se adresează exclusiv tinerilor eminenți. - **2 p**

*Cartea conține douăsprezece opere inedite, ceea ce face să fie foarte căutată de bibliofili. **-2 p**

*Eu continui să mă întreb ce-i cu florile astea ofilite, pe care le-ai adus de mult. **-2 p**

*Tatăl Mariei a investit o sumă mare și a avut un beneficiu de 10 procente. **-2 p**

5/N-a plecat *niciunde* (nicăieri)./ Nici n-a venit și nu s-a dus *nici unde* a promis. **-2 p**

N-am fost *nicicând* (niciodată) la Paris./ N-a spus bună ziua *nici când* a venit. **-2 p**

N-a lipsit *niciun* elev astăzi./Nu e prea înalt, dar nu e *nici un* om scund./N-am *nici un* câine, nici mai mulți. **-9 p**

Nu și-a exprimat *nicicum* (deloc) opinia./ Până la urmă nu s-a întâmplat *nici cum* am spus eu, *nici cum* ai crezut tu. **-3 p**

Niciodată (în nici un moment) n-a fost mai frumoasă./ *Nici o dată* n-a cântat azi, nici de mai multe ori/ Nu l-am văzut *nici odată* (nici cândva), astăzi cu atât mai puțin. - **6 p**

Nu-i place *nicidecum* (deloc) geografia./ N-a spun nimic nici de fratele lui, *nici de cum* l-a primit. **-2 p**

(În conformitate cu „Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române”, editat de Academia Română în anul 2005)

Se acordă 10 puncte din oficiu

TESTUL NR. 6
- 100 p -

1/a) ce - ccm; b) **una şi bună**- ccm; c) **ce frumos** - ccm; d) **şi** - cct; e) **nici** - ccm; f) **începutul cu începutul** - ccm; g) **cu siguranţă** - predicat; h) **iar** - cct; i) **sigur** - ccm; j) **posibil** - nume predicativ;

2/a) mei - N.; b) **noastre** - G.; **mei** - D.

**Fiecare răspuns corect de la subiectul 1 valorează*

- 2 px13 = 26 p

3/crenvurşti, dizenterie, escroc, a estompa, a escalada, filigran, grepfrut, paliativ, rugbi, fratricid, chiftea, genuflexiuni, vehicul, repaus, prerie **-15 p**

4/ de la origine; de la începutul începuturilor; anume pentru acest scop; după plac, oricum, în orice mod; armonizarea contrariilor; **-5 p**

(În conformitate cu „Dicţionarul ortografic, ortoepic şi morfologic al limbii române", editat de Academia Română în anul 2005)

5/ a) locvacitate;
b) infanticid;
c) afabulaţie;
d) afin;
e) blasfemie;
f) calamitate;
g) calomnie;
h) canităie;
i) comprehensibil;
j)concupiscent;
k) a disimula;
l) elocuţiune;
m) fobie;
n) hebdomadar;
o) impacienţă;

p) inexpugnabil,
r) inextricabil;
s) inextingibil;
t) quolibet *(se pronunță „cvolibet")*;
u) xenofil;
Fiecare răspuns corect de la subiectul 5 valorează
- 1px20 = 20 p

6/* accident,e = eveniment neprevăzut care are urmări neplăcute;
accident, accidenți = alterație (în muzică), modificarea înălțimii sunetelor;
*leafă, lefuri = salariu, retribuție, remunerație;
leafă, lefi = partea scobită a unei linguri; tăișul securii;
lopățică pentru a tăpși (netezi) mămăliga după ce a fost mestecată;
*termen- termene = dată fixă, interval de timp;
termen-termeni = cuvânt, monom;
*lână,lâni = lâna oilor;
lână, lânuri = varietăți de lână;
*copil/copii - s.m. = persoană aflată în primii ani de viață;
copil/copili - s.m. = lăstar de plantă; instrument;
*corp, corpuri- s.m. = organism considerat ca un întreg anatomic și funcțional, trup;
corp, corpi - s.n. = element ce face parte din altă substanță de natură diferită decât cea în care este
încorporat;
Fiecare răspuns corect de la subiectul 6 valorează
- 2 px12 = 24 p
Se acordă 10 puncte din oficiu

TESTUL NR. 7
- 100 p -

1. Fac parte din familia lexicală a substantivului sfat următoarele cuvinte: ***sfătos, a sfătui, sfătoşenie, sfătuială, sfătuire, sfătos, sfat, sfătuitor, sfătuitoare, sfătoşie, a sfeti.***

- 2px10 = 20 p.

[sfârşitură = capăt, final, sfârşit; *a se sfătoşi* = a se fuduli, a se împăuna; *sfat* = paracliser, târcovnic; *sfătuit* = angajament, promisiune, legământ; *şfebelă* = chibrit; *sfadnic* = arţăgos, certăreţ, scandalagiu; *a sfânţui* = a mitui, a şperţui; *sfadălie* = conflict, dezacord, ceartă; *şfarcă* = tobă; *a sfeti* = a amesteca, a apărea*]*

2. a huli = a calomnia, a cleveti, a blasfema; **a zice** = a spune, a vorbi; **a îndrăgi** = a iubi, a plăcea; **a rămâne** = a continua să stea, a sta, a se menţine; **în lături** = la o parte, într-o parte; **sfat** = îndemn, povaţă; **lume** = omenire, univers, mapamond; **rece** = distant, impasibil, indiferent.

-2px8 = 16 p.

3. modurile nepersonale: 4x2p = 8 p.; funcţii sintactice:

- 2px3 = 6 p.

subiect: **- 14 p.**

E dificil <u>a trece</u> de la o stare la alta. - *infinitiv*

<u>De trecut</u> strada este uşor. - *supin*

<u>Un trecut</u> istoric victorios aparţine poporului român.

- *participiu*

nume predicativ:

Bucuria mea este de <u>a trece</u> prin Oradea. - *infinitiv*

Plăcerea lui este <u>trecută</u> de extaz. - *participiu*

atribut:

Am satisfacţia de <u>a trece</u> încă un obstacol al vieţii.

- *infinitiv*

Necazul trecut îmi dă fiori şi astăzi. - *participiu*
Agăţarea de trecut nu este deloc indicată în această situaţie. - *supin*

complement:
Trecând pe stradă, şi-a amintit de noi. - *gerunziu*
Trecând zilnic, ar deveni mai liniştit. - *gerunziu*
Chiar trecând zilnic, tot n-ar fi mai fericit - *gerunziu*
Este prea târziu pentru a trece pe la noi. - *infinitiv*

4. Subordonate: **4px4 = 16 p.**
- **subiectivă:** cine-o trece;
- **condiţională:** de te-ating; de hulesc;
- **cauzală:** dacă ştii a lor măsură;
- **completivă directă:** ce vor; să zică

5. Analiza pronumelor: **2px7 = 14 p.**

te = pronume personal, forma neaccentuată, persoana a II-a singular, acuzativ *(„te-ating")*;

ce = pronume interogativ, invariabil, acuzativ *(„ce mai vrei")*;

a lor = pronume personal, persoana a III-a plural, genitiv, precedat de articolul posesiv-genitival *a*;

ce = pronume relativ, invariabil, acuzativ *(„ce [vor]/să zică")*;

cine = pronume relativ, singular, nominativ *(„cine-o trece")*;

nimică = pronume negativ, formă regională acuzativ *(„ca să nu-ndrăgeşti nimică")*;

tu = pronume personal, persoana a II-a singular, nominativ *(„tu rămâi")*.

6. **5px4 = 20 p.**

tu = subiect, exprimat prin pronume personal, persoana a II-a singular, nominativ *(„tu rămâi")*.

rămâi rece = predicat nominal alcătuit din verbul copulativ *rămâi*, conjugarea a III-a, diateza activă, intranzitiv, modul imperativ, forma afirmativă, persoana a II-a singular şi numele predicativ *rece*, exprimat prin adjectiv propriu-zis, variabil cu o singură terminaţie, cazul nominativ.

la toate = complement indirect, exprimat prin adjectiv substantivizat, variabil cu două terminații, genul feminin (cu valoare neutră), numărul plural, cazul acuzativ, precedat de prepoziția la; în alte interpretări poate fi considerat și prenume nehotărât simplu.

TESTUL NR. 8
- 100 p -

1. Fraza: „Dacă aș fi fost prevăzător[1(CT)]/, spunea Maxim,[2(INCID)]/ și dacă noi3/ care ne învârtim pe la regiune și pe la raion[4(A)]/ l-am fi sfătuit la timp[3(CT)]/ ce trebuie[5(CD)]/ să facă[6(SH)]/ și cum e bine[7(CD)]/ să-și organizeze munca[8(SB)]/, ar fi putut ocoli încurcătura asta, fără prea multă bătaie de cap[9(P)]/.

(Ion Lăncrănjan, „Cordovanii")

- *ce trebuie* (5)- completivă directă, introdusă prin pronumele relativ *ce*, aflată în raport de subordonare față de propoziția condițională (3) și de coordonare copulativă cu propoziția completivă directă (7); - **10 p.**

- *să facă* (6)- subiectivă cerută de verbul impersonal și unipersonal *trebuie*; elementul de relație este conjuncția subordonatoare simplă, nespecifică, *să*; se află în raport de subordonare față de propoziția 5; - **10 p.**

- *și cum e bine* (7)- completivă directă în raport de subordonare față de propoziția 3 și de coordonare copulativă, prin conjuncția coordonatoare *și*, cu propoziția 5 regentă pentru propoziția 8; - **10 p.**

- *să-și organizeze munca* - subiectivă cerută de verbul impersonal și unipersonal *trebuie*; elementul de relație este conjuncția subordonatoare simplă, nespecifică, *să*; se află în raport de subordonare față de propoziția 7; - **10 p.**

2. Propoziția incidentă: *spunea Maxim*: - **20 p.**

- *spunea* - predicat verbal exprimat prin verb predicativ, tranzitiv, persoana a III-a singular, mod indicativ, timpul imperfect;

- *Maxim* - subiect exprimat prin substantiv propriu, gen masculin, cazul nominativ.

3. 10 expresii/locuțiuni: cu capul gol; din cap până-n picioare; a acționa cu cap; cu noaptea-n cap; cu capul plecat; bătut în cap; a umbla cu capul în traistă; a-și lua lumea-n cap; a cădea pe capul cuiva; a-și face de cap; (a-și aprinde paie-n cap; a-și face de cap; a fi greu de cap; a umbla cu capul în nori; cu scaun la cap; a plăti cu capul; o dată cu capul; fără cap; a-l duce capul; a pune cap la cap; cap ai, minte ce-ți mai trebuie;) **-10 p.**

4. Rescrierea corectă a enunțurilor:

a) Niciunul dintre cei prezenți nu *știa topografia*, astfel *încât* conducătorul grupului a hotărât să renunțe la *escapadă* și să *înnopteze* în *localitatea* cea mai apropiată. **- 8 p.**

b) La Președinție a avut loc o conferință la care mai mulți *membri* ai Asociației *au reiterat* propunerea ca eu *să continui* organizarea acțiunilor de *prevenire a delincventei juvenile*. **- 8 p.**

5. prevăzător = grijnic, privighetor; a sfătui = a năstăvi, a drege, a mijî; încurcătură = zăminteală, zămintitură; a ocoli = a împrejura, a se îndupleca; **- 4 p.**

6. Cuvântul corect: *adaos, deconspira, repercusiune, deszăpezi, facsimil, filigran, fratricid, frecvent, genuflexiuni, opțiune*. **- 10 p.**

TESTUL NR. 9
- 100 p -

1. Textul se încadrează în ***stilul științific***. **- 20 p.**

Argumente lexicale:

- terminologie de specialitate din domeniul lingvisticii: „structuralismul saussurian", „teoria glosematică", „descriptivismul american", „formalismul chomkyan";
- neologisme din lexicul general al limbii literare: „concepție", „orientăriler tradiționale", „autonom", „condiționări";

- claritatea şi precizia textului se motivează prin monosemantismul termenilor de specialitate;

- cuvintele au sens denotativ, fiind excluse sensurile conotative, eventuale figuri de stil;

Argumente morfologice:

- obiectivitatea textului justificată prin prezenţa persoanei a III-a;

- verbele sunt, cu predilecţie, la modul indicativ (cu valoare de certitudine) sau conjunctiv (ca expresie a probabilităţii);

- timpul verbal utilizat este prezentul gnomic (atemporal);

- adjectivele nu au grade de comparaţie: „tradiţionale", „modernă", „autonom";

Argumente sintactice:

- frazele sunt ample, propoziţiile subordonate sau incidente neafectând claritatea textului;

- construcţii cu caracter explicativ şi concluziv, tipice pentru stilul ştiinţific;

- conectorii sunt argumentativi şi au rol persuasiv: „în concepţia noastră", „alături de", „ceea ce înseamnă", „în legătură cu";

- lipsesc cu desăvârşire caracteristicile oralităţii şi nuanţele afective ale construcţiilor.

2. Referentul şi scopul comunicării: - **20 p.**

*Referentul textului este reprezentat de structura „Dicţionarului de ştiinţe ale limbii" care conţine noi orientări în evoluţia lingvisticii moderne, teoriile menţionate, alături de cele tradiţionale, întregind cunoaşterea aprofundată a acestei ştiinţe.

* Scopul comunicării îl constituie informarea publicului interesat de problemele lingvisticii, în special a profesorilor de limba română şi de limbi moderne, a tinerilor cercetători şi chiar a studenţilor şi elevilor din ultimii ani de liceu, care se pot conecta astfel la noutăţile aduse de „Dicţionar", având prilejul să-şi clarifice anumite concepte, să le fixeze şi să stabilească relaţii între termenii aferenţi unei anumite discipline.

3. Enunțuri cu fiecare cuvânt din perechile lexicale: - **1p**x20 = **20 p.**

*Are nervii întinși la *maxim*./ Subiectul trebuie tratat în *maximum* 20 de rânduri.

*Sondajul electoral are un rol *predictiv* pentru politicieni./ Trebuie să recapitulezi pentru examen elementul *predicativ* suplimentar.

*Este *absorbit* în totalitate de subiectul filmului./ A *absolvit* facultatea cu „Diplomă de excelență".

* „Monitorul *oficial*" este o publicație legislativă./ Ziarul „X" este considerat un *oficios* al puterii actuale.

* După operație a făcut o *complicație* la plămâni./ Aurel Georgescu a fost acuzat de *compilație* pentru studiul istoric apărut recent.

* Trebuie prețuiți toți oamenii care au un comportament *virtuos*./ Un *virtuoz* violoncelist italian a avut concert la Ateneul Român.

* Întâmplările trebuie relatate *succesiv* pentru a se înțelege subiectul în esența lui./ În calitate de *succesor* al mătușii Florentina a moștenit o casă și două mașini.

* Revoluția de la 1848 a avut un caracter *progresist*./ Impozitul *progresiv* se stabilește în cote crescânde, pe măsura creșterii averii fiecăruia.

* Se *acordă* numeroase premii la concursul televizat „Șansa ta"./ Înaintea fiecărui concert, pianul se *acordează* de către un specialist.

* Vânzătorul de la butic face *speculă* cu blugi originali./ Zvonurile despre vinovăția lui sunt simple *speculații*.

4. Dublete admise de DOOM²: - **1p**x20 = **20 p**

analoagă/ analogă;
omoloagă/ omologă
filosofic/ filozofic
găluște/ găluști
coperți/ coperte
corijent/ corigent
perchiziție/ percheziție
pieptăn/ pieptene
tăieței/ tăiței
tobogan/ topogan

5. Procedeele lingvistice folosite cu efect de persuasiune sloganurile publicitare:

a) Achiziționează o casă pe Pământ cu bani pe Lună. (sloganul publicitar al unei bănci) ——- 10 p.

- verbul „a achiziționa" la *imperativ* exprimă îndemnul de a-ți procura o casă, ceea ce constituie o tentație pentru orice om;

- *polisemia* cuvintelor Pământ și Lună; există un joc de cuvinte între sensul „sol", pe care să fie amplasată casa și sensul „planetă" care sugerează că poți să-ți cumperi o casă oriunde în lume; sensul „pe lună" exprimă pe de o parte rata lunară, iar în altă semnificație este metaforică, banii plătiți pentru achiziționarea casei fiind o sumă mică, nesemnificativă pentru viața reală, ci contravaloarea este similară cu cea de pe Lună, adică nici nu o simți.

b) Noi îl înălțăm în grad pe Celsius. (sloganul publicitar al unei firme de instalații termice) - 10 p.

- *polisemia* verbului a înălța: jocul de cuvinte între sensul vechi al verbului , „a ridica în grad, a avansa" și sensul actual, „a face să crească în intensitate";

- *ambiguitatea* substativului „celsius": denumirea mărimii care măsoară gradul de căldură, temperatura și numele propriu, cu trimitere către o persoană avansată în grad datorită unor merite deosebite.

TESTUL NR.10
- 100 p -

1. Propoziții subordonate în textul a):

„dacă-i copil"; „dacă-i popă"; - **5p**x2 = **10 p.**

2. Propoziții subordonate în textul b):

- „să fii vrednic de asemenea strămoș" - propoziție predicativă, nume predicativ pentru predicatul nominal incomplet „este", element introductiv conjuncția subordonatoare simplă, nespecializată *să*; - **10 p.**

- „că cinstea de a sta în locul este fără pereche pe lumea asta" - completivă directă, are ca regent verbul tranz. *să nu uiți*, element introductiv conjuncția subordonatoare simplă *că*; - **10 p.**

- „că datoria ta este" - completivă directă, are ca regent verbul tranz. *să nu uiți*, element introductiv conjuncția subordonatoare simplă *că*, în raport de coordonare cu propoziția completivă directă de mai sus, prin conjuncția simplă coordonatoare *și*; - **10 p.**

- nu există în text nicio propoziție completivă indirectă; - **10 p.**

3. Analiza sintactică și morfologică a cuvintelor subliniate:

- **5p**x4 = 20 p.

- *de a sta* - atribut verbal, verb intranzitiv, diateza activă, conjugarea I, infinitiv, prezent, precedat de prepoziția *pe*;

- *este fără pereche* - predicat nominal format din: **este* - verb, intranzitiv, diateza activă, conjugarea a IV-a, indicativ, prezent, persoana a III-a singular; **fără pereche* - nume predicativ exprimat prin locuțiune adjectivală (fără pereche = unic, incomparabil);

- *asta* - atribut adjectival exprimat prin adjectiv demonstrativ de apropiere; genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ;

- *asemenea* - atribut adjectival exprimat prin adjectiv invariabil, genul masculin, numărul singular, cazul acuzativ.

4. Alcătuirea propozițiilor introduse cu *„dacă"*: - **6p**x5 = **30 p.**

Predicativă: Problema este dacă va mărturisi greșeala.

Atributivă: S-a pus întrebarea dacă a procedat corect.

Completivă directă: Profesoara nu a știut dacă am fost atent la oră.

Completivă indirectă: Nimeni nu și-a dat seama dacă am copiat la teză.

Concesivă: Dacă i-ai oferi luna de pe cer, tot nu ar fi mulțumită.

TESTUL NR. 11
- 100 p -

1. În textul dat nu există nicio subiectivă şi nicio circumstanţială de loc, însă există o completivă directă, o circumstanţială de cauză şi o completivă indirectă:

CD - „să fac această onoare boierilor" - are ca regent predicatul verbal „am voit" şi este introdusă prin conjuncţia simplă nespecifică „să"; - **10 p.**

CZ - „căci (...) şi cu toate loviturile şi tentaţiunile străinilor (...) tot se găsesc printre dânşii bărbaţi cu simţăminte nobile şi cu inimă de adevăraţi români" - are ca regent predicatul verbal „am schimbat" şi este introdusă prin conjuncţia „căci"; - **10 p.**

CI - „că vor face mult bine patriei lor" - are ca regent predicatul nominal „sunt convins" şi este introdusă prin conjuncţia simplă „că". - **10 p.**

2. Analiza cuvintelor cu funcţii sintactice:

după o gândire = complement circumstanţial de timp, exprimat prin substantiv comun, simplu, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, precedat de prepoziţia simplă *după*, articulat cu articolul nehotărât proclitic *o*; - **10 p.**

de ţintă = element predicativ suplimentar, exprimat prin substantiv comun, simplu, genul feminin, numărul singular, cazul acuzativ, precedat de prepoziţia simplă *de*, nearticulat; - **10 p.**

lor = atribut pronominal genitival, exprimat prin pronume personal, persoana a III-a, genul masculin, numărul plural, cazul genitiv; - **10 p.**

3. Alcătuirea enunţurilor: - **40 p.**

Niciodată n-a fost mai elegant. Nu a stabilit **nici o dată** cartă pentru întâlnire. **Niciun** elev n-a fost azi la şcoală. Mihai nu e **nici un** om mincinos, **nici un** om perfid. N-am mai plecat **niciunde** în concediu. Nu mi-a spus **nici unde** pleacă, nici de ce. Nu i-a plăcut **nicicând** să meargă la munte. Nu l-am întâlnit **nici când** a venit, nici când a plecat. **Niciunul** dintre băieţi nu

s-a enervat azi. **Nici unul,** nici altul n-a venit la întâlnire. Trebuie să sosească **numaidecât**. Este interesat **numai de cât** costă maşina. Un student **oarecare** m-a anunţat despre examen. **Oare care** o fi răspunsul corect? **Desigur** că mergem împreună la mare. Cât **de sigur** eşti că nu te-a minţit? Mai bine achit imediat, **decât** să mă coste dublu. Sunt preocupat **de cât** va costa excursia. Nu vreau **nicidecum** să mă întâlnesc cu el. Nu este mulţumit **nici de cum** a răspuns la examen, **nici de cum** a fost privit de colegi.

TESTUL NR. 12
- 100 p -

1. Elementele şi funcţiile situaţiei de comunicare:

* emiţătorul - autorul Lucian Blaga, funcţia emotivă; - **10 p.**

* receptorul - cititorul fictiv, funcţia conativă (persuasivă); - **10 p.**

* mesajul - cele trei aforisme, funcţia poetică; - **10 p.**

* codul - limba română, funcţia metalingvistică; - **10 p.**

* canalul - scris, funcţia fatică; - **10 p.**

* referentul - învăţături despre natura umană, funcţia referenţială; - **10 p.**

2. Propoziţie subordonată predicativă: „să-l înţeleagă", regent este verbul „ajung"; în primul aforism nu există nicio subordonată subiectivă. - **20 p.**

3. sintagma cu sens figurat: „muzee de idei fosile"; - **10 p.**

schimbarea categoriei gramaticale: „misteriosul" - substativ provenit din adjectiv (adjectiv substantivizat). - **10 p.**

PROBLEME DE SEMANTICĂ

SEMANTICA este ramura lingvisticii care studiază **sensurile cuvintelor**.

I. CUVINTE MONOSEMANTICE

CUVINTELE MONOSEMANTICE (UNISEMANTICE) au **un singur sens**, adesea numind neologisme livreşti. În general, cuvintele monosemantice fac parte din **domeniul ştiinţific sau tehnic**.

Exemple: ***axiomă, aselenizare, biolog, bisturiu, calciu, carburator, catetă, centrifug, cernoziom, dializă, electrocardiogramă galvanizare, infarct, ipotenuză, mânătarcă, neon, a operaţionaliza, periscop, radio, soliloc (monolog), spital, televizor, teoremă, vacuum*** etc.

Toate derivatele formate cu prefixe sunt monosemantice.

Cuvintele monosemantice fac parte din diverse categorii morfologice:

***substantive**: zilele săptămânii şi lunile anului: *luni, marţi, miercuri, joi, vineri, sâmbătă, duminică, ianuarie, februarie, martie* etc.;

***adjective:** *neabătut, inacceptabil, inadmisibil, descoperit* etc.

***pronumele personale**: *eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele*;

***verbe**: *a se văicări, a cina, a aseleniza, a fractura, a dializa, a dejuna*;

***adverbe**: *afară, desigur, dimineaţa, seara, dinadins, aşadar*;

***numerale**: *doi, trei, patru* etc. (fără numeralul „unu”);

***prepoziţii**: *lângă, printre, dintre, împotriva*;

***conjuncţii**: *or, ci, însă*;

***interjecţii**: *brr, zbrr, pst, bum, tulai, ţuşti*;

Numărul cuvintelor monosemantice în vocabularul limbii române nu este prea mare şi nici nu este stabil. Adesca, pe măsură ce un termen de specialitate se foloseşte cu o frecvenţă mai mare în limbă, el poate căpăta şi sensuri noi, deci poate deveni polisemantic.

II. CUVINTE POLISEMANTICE

POLISEMIA este calitatea unui cuvânt de a avea **mai multe înţelesuri** (sensuri). **Substantivul „baie"** are următoarele sensuri:

- ***încăperea*** în care se află grupul sanitar complet:

Faianţa din **baie este verde.*

- ***cada:***

A stat o oră în **baie, cu apa până la gât.*

- ***procesul spălării:***

Face **baie de două ori pe zi.*

- ***scăldatul:***

În vacanţă am făcut **baie în râul Olt.*

Polisemia **verbului „a ieşi"** se manifestă în funcţie de contextul comunicării:

- ***a răsări:***

A ieşit un ghiocel.*

- ***a se imprima:***

Am scris atât de apăsat, încât mi-a ieşit** şi pe partea cealaltă a foii.*

- ***a se desfăşura:***

Spectacolul **a ieşit bine.*

- ***a realiza:***

Irinei i-a ieşit** o compunere frumoasă.*

- ***a scăpa:***

** Mi-a ieşit pantoful din picior.*

- a părăsi:

**El a ieşit din casă.*

- a pleca:

**Maria a ieşit în oraş.*

III. SINONIME

SINONIMELE sunt cuvintele cu **înţeles identic** (sinonime totale) sau **cu înţeles apropiat** (sinonime parţiale), dar cu **formă diferită**.

❑Un cuvânt poate avea mai multe sinonime, constituindu-se astfel o ***serie sinonimică:***

- adevărat = ***autentic, cert, incontestabil, real, veridic, veritabil***.

- inteligent = ***deştept, ager, isteţ;***

- viclenie = ***făţărnicie, ipocrizie, perfidie, prefăcătorie;***

Relaţia de sinonimie poate fi şi **între un cuvânt şi o expresie**:

- a fugi = ***a o lua la sănătoasa, a-şi lua picioarele la spinare, a o lua la goană***;

Se poate stabili o sinonimie şi **între două expresii**:

- a fi pe picior de ducă = ***a fi gata de plecare***

NOTĂ

Pot fi sinonime **numai** cuvintele care sunt **aceeaşi parte de vorbire**:

❑Există **mai multe tipuri** de sinonime:

a) Sinonimele totale sunt puţine la număr şi se stabilesc între cuvinte vechi/ regionalisme şi cuvinte literare; între denumirile populare şi termenii tehnico-ştiinţifici:

inimă = cord;

zăpadă = nea, omăt;
cupru = aramă;
timp = vreme;
repede = iute;
curechi = varză;
porumb = cucuruz, păpuşoi
dalac = antrax;
oftică = tuberculoză

b) Sinonimele parţiale - sunt cele mai frecvente şi se realizează, de obicei, între cuvinte vechi şi cuvinte mai noi:

bun = preţios, valoros, blând, gustos;
cuvânt = discurs, cuvântare, vorbă etc.

În cazul acestor sinonime *nu se concretizează o identitate* a termenilor seriei sinonimice şi se optează pentru unul dintre ele, în funcţie de particularităţile contextului.

❑**Un cuvânt cu mai multe sensuri are sinonime pentru fiecare formă**: arbore, copac, pom.

copac: Bradul e un copac mereu verde.
*arbore: Stejarul este un **arbore** falnic.*
*pom: Mărul e un **pom** fructifer.*

MIC DICŢIONAR DE SINONIME şi EXPRESII SINONIMICE

A. Sinonime

abilitate = destoinicie, dexteritate, dibăcie, ingeniozitate, iscusinţă, isteţime, îndemânare, pricepere, ştiinţă, talent, uşurinţă, (pop.) meşteşug,meşteric, (reg.) apucătură, (înv.) maravet, practică;

absolut = adânc, complet, deplin, desăvârşit, perfect, profund,

total, integral, suprem;

a (se) afirma = a declara, a mărturisi, a relata, a spune, a zice, a se evidenția, a se remarca, (pop.) a cuvânta.

a ajuta = a sări în ajutor, a sprijini;

a anula = a abroga, a desființa, a infirma, a invalida, a suprima, a rezilia, a revoca, a desființa;

asemenea = aidoma, întocmai, identic, deopotrivă;

bagatelă = fleac, mărunțiș;

bleg = mototol, nătăfleț, nătărău, prostănac, tont;

bravură = bărbăție, curaj, eroism, neînfricare, vitejie, cutezanță, îndrăzneală, neînfricare, temeritate, (pop.) voinicie;

burlac = celibatar, necăsătorit, flăcău, holtei;

capriciu = chef, fandoseală, fantezie, fason, fiță, maimuțăreală, moft, naz, poftă, sclifoseală, toană, (pop.) scălâmbăială, (reg.) năbădaie;

a călători = a colinda, a cutreiera, a umbla, a voiaja, a peregrina;

chemare = apel, (fig.) aptitudine;

(om) citit = cult, cultivat, educat, instruit, învățat, erudit, (pop.) pricopsit, știutor;

cuviincios = decent, politicos, respectuos, reverențios, binecrescut;

desăvârșire = perfecționare, plenitudine, perfecțiune;

distins = ales, deosebit, rar, superior, remarcabil, eminent, ilustru, select, stilat, manierat, politicos, aristocrat, elegant, (fam.) șic;

dur = rezistent, solid, tare, tenace, agresiv, bătăios, brutal, nestăpânit, violent;

efemer = temporar, schimbător, pieritor, trecător, vremelnic;

(a) emoționa = a impresiona, a înduioșa, a mișca, a tulbura, a sensibiliza;

falsitate = inexactitate, neadevăr, duplicitate, fățărnicie, ipocrizie, minciună, perfidie, prefăcătorie, viclenie;

a găzdui = a adăposti, a primi, (pop.) a pripăși, a sălășlui;

a guverna = a cârmui, a conduce, a dirigui, a domni, a stăpâni, (pop.) a oblădui, (arh.) a ocârmui;

harnic = activ, muncitor, neobosit, neostenit, silitor, sârguincios, vrednic, zelos, (livr.) laborios.

imaginare = concepere, creare, elaborare, inventare, născocire, plăsmuire, scornire;

inteligent = deştept, ager la minte, (despre cineva: cu cap/ are cap);

împrejurare - circumstanţă, conjunctură, context.

joc = joacă, zbenguială, zbânţuială, zburdălnicie, (sport) dispută, întrecere, meci, partidă;

limbaj = limbă, vorbire, grai, exprimare, stil;

mediocru = comun, mijlociu, potrivit, obscur, modest, redus, scăzut;

motivaţie = îndreptăţire, justificare, motivare, raţiune, temei, argument, (pop.) noimă;

nociv = dăunător, negativ, păgubitor, periculos, prejudiciabil, primejdios, stricător, vătămător, contraindicat, (livr.) pernicios;

a se obrăznici, vb. = a-şi lua nasul la purtare, a fi insolent;

obrăznicie = insolenţă, impertinenţă, necuviinţă, neobrăzare, neruşinare, aroganţă, sfruntare, trufie, tupeu;

ozonat = oxigenat, proaspăt, purificat, salubru, bun, curat, nealterat, nestricat, nevătămător;

patetic = duios, emoţionant, impresionant, înduioşător, mişcător, răscolitor, tulburător, vibrant, (arh.) simţitor;

petiţie = cerere, memoriu (arh.) jalbă;

precept = învăţătură, normă, principiu, regulă, povaţă;

(a) raţiona = a chibzui, a cugeta, a gândi, a judeca, a medita, a reflecta;

revoltă = răscoală, răzmeriţă, rebeliune, tevatură, revoluţie, (arh.) zaveră;

satisfacţie = bucurie, desfătare, mângâiere, mulţumire plăcere;

sfios = ruşinos, sfiicios, timid;
succes = izbândă, reuşită, ispravă, victorie;
(a) suliga = a căţăra, a ridica, a sui, a urca
şuetar = bancher
(a) tinde = a aspira, a dori, a jindui, a năzui, a pretinde, a râvni, a ţinti, a visa;
umil, adj. = plin de smerenie, cu capul plecat, supus;
vigoare = dinamism, energie, forţă, putere, robusteţe, tărie, vitalitate, vlagă, impetuozitate.

***

B. Expresii sinonimice

a arde gazul de pomană = a pierde timpul
a bate apa în piuă = a trăncăni fără rost
a-şi bate gura = a vorbi degeaba
a bate toba = a duce vorba
ce-am avut şi ce-am pierdut = puţin îmi pasă
ce-o fi o fi! = întâmplă-se orice!
cu noaptea-n cap = în creierii zilei
a-i da apă la moară = a-i da în bună
a-şi da arama pe faţă = a-şi arăta adevărata fire
a da bir cu fugiţii = a fugi de răspundere
a da rasol = a lucra de mântuială
a se da de-a dura = a se da de-a rostogolul;
a se da peste cap = a face efort deosebit
a i se urca la cap = a se crede mare şi tare
gură-cască = pierde-vreme
a ajunge bine = a avea succes
a-şi lua inima în dinţi = a-şi face curaj
a-şi lua nasul la purtare = a deveni obraznic
în dorul lelii = la întâmplare, într-o doară

a sări calul = a depăşi limita
a trage sforile = a pune la cale, a unelti, a conspira
a umbla creanga = a hoinări, a umbla fără rost
a vinde gogoşi = a spune minciuni
a vorbi în deşert = a vorbi în zadar

IV. OMONIME

● ***OMONIMELE*** sunt cuvintele cu **formă identică**, dar cu **înţeles diferit**.

De exemplu, cuvântul **„nouă"** poate avea mai multe sensuri şi mai multe valori morfologice:

- **nouă** – ***pronume personal, pers.I pl.***: *Nouă ne place tenisul de câmp.*
- **nouă** – ***adjectiv***. *Şi-a cumpărat o rochie **nouă**.*
- **nouă** – ***numeral***. *Am luat nota **nouă** la test.*

● ***OMOGRAFELE*** sunt **omonimele cu pronunţie diferită** cauzată de **accent**.

De exemplu, cuvântul „haină" înseamnă „obiect de îmbrăcăminte", iar „haină" este adjectiv şi înseamnă „fără milă, rea".

● ***OMOFONELE*** sunt **omonimele care se pronunţă la fel, dar se scriu diferit**.

De exemplu, cuvintele „neam" (rudă) şi „ne-am" (pronume + verb).

- **acces**, s.n. (posibilitatea de a pătrunde într-un loc, intrare) – **acces**, s.n. (tulburări ale sistemului nervos)
- **a acorda**, v. (a regla tonalitatea unui instrument) – **a acorda**, v. (a atribui, a da)
- **afecțiune**, s.n. (simpatie față de cineva) – **afecțiune**, s.f. (boală, stare patologică a unui organ)
- **ascendent**, adj. (suitor, urcător) – **ascendent**, s.m.f. (rudă în linie directă din generația anterioară)
- **a aspira**, vb. (a trage aer în plămâni) – **a aspira**, vb. (a năzui, a tinde)– **a aspira**, vb. (a absorbi praful cu un aparat)
- **banc**, s.n. (depunere de nisip, de pești) – **banc**, s.n. (glumă) – **banc**, s.n. (masă de atelier)
- **bancă**, s.f. (scaun lung) – **bancă**, s.f. (instituție financiară)
- **barem**, adv. (măcar, cel puțin) – **barem**, s.n. (normă, criteriu de evaluare)
- **birou**, s.n. (masă de scris dotată cu sertare) – **birou**, s.n. (încăpere unde lucrează cineva)
- **broască**, s.f. (animal de apă) – **broască**, s.f. (încuietoare la ușă) – **broască**, s.f. (plantă decorativă exotică)
- **broșă**, s.f. (bijuterie) – **broșă**, s.f. (unealtă de așchiere, cu mai multe tăișuri)
- **bursă**, s.f. (alocație bănească acordată de stat elevilor/ studenților) – **bursă** (unitate specifică economiei de piață unde se încheie tranzacții în diverse domenii)
- **carieră**, s.f. (exploatare minieră) – **carieră**, s.f. (profesie, ocupație)
- **coroană**, s.f. (podoabă regală) – **coroană**, s.f. (totalitatea ramurilor unui pom)
- **cupă**, s.f. (pahar cu picior) – **cupă**, s.f. (trofeu sportiv) – cupă, s.f. (culoare sub formă de inimă la cărțile de joc)
- **cursă**, s.f. (distanță parcursă de un vehicul) – **cursă**, s.f. (dispozitiv pentru prinderea unor animale)
- **dispoziție**, s.f. (normă, prevedere) – **dispoziție**, s.f. (așezare într-o anumită ordine) – **dispoziție**, s.f. (stare sufletească)
- **doc**, s.n. (țesătură de bumbac) – **doc**, s.n. (loc portuar unde se descarcă sau încarcă vapoare)
- **duce**, verb (a duce; pers.III sg.) – **duce**, s.m. (titlu nobiliar)
- **elan**, s.m. (animal sălbatic asemănător cerbului) – **elan**, s.n. (entuziasm, avânt)

- **exemplar**, s.n. (fiecare obiect dintr-o serie multiplicată de acele obiecte) – **exemplar**, adj. (care poate servi ca exemplu)
- **factor**, s.m. (condiție/ element determinant într-un fenomen) – **factor**, s.m. (fiecare dintre termenii înmulțirii)
- **facultate**, s.f. (aptitudine fizică, psihică sau intelectuală a cuiva) – **facultate**, s.f. (instituție de învățământ superior)
- **fin**, s.m. (persoană botezată/ cununată de naşi) – **fin**, adj. (delicat, gingaş)
- **freză**, s.f. (pieptănătură bărbătească) – **freză**, s.f. (unealtă pentru prelucrarea materialelor)
- **galerie**, s.f. (canal de legătură) – **galerie**, s.f. (sala unui muzeu de artă) – **galerie**, s.f. (publicul zgomotos de la meci)
- **general**, s.m. (grad superior în armată) – **general**, adj. (comun tuturor, care priveşte în ansamblu)
- **ghiveci**, s.n. (vas de lut) – **ghiveci**, s.n. (mâncare preparată din mai multe legume)
- **gol**, s.n. (marcare în diferite sporturi) – **gol**, adj. (nud, fără nimic)
- **golf**, s.n. (joc sportiv) – **golf**, s.n. (denumire geografică)
- **hiperbolă**, s.f. (figură de stil) – **hiperbolă**, s.f. (curbă geometrică)
- **iris**, s.n. (stânjenel) – **iris**, s.m. (membrana colorată a ochilor)
- **lac**, s.n. (apă stătătoare) – **lac**, s.n. (soluție de răşină) – **lac**, s.n. (piele lucioasă)
- **leu**, s.m. (animal) – **leu**, s.m. (unitate monetară)
- **liliac**, s.m. (plantă decorativă) – **liliac**, s.m. (mamifer insectivor nocturn)
- **lin**, s.m. (peşte); **lin**, s.n. (vas în care se storc strugurii); **lin**, adj. (domol, liniştit)
- **manual**, s.n. (carte şcolară); **manual**, adj. (făcut cu mâna)
- **mare**, adj. (dimensiune) – **mare**, s.f. (apă întinsă)
- **milă**, s.f. (sentiment de compasiune) – **milă**, s.f. (unitate de măsură pentru distanță)
- **noi**, pron. (pers.I pl.) – **noi**, adj. pl.
- **nouă**, pron. (pers.I pl.) – **nouă**, numeral
- **rachetă**, s.f. (paletă de tenis) – **rachetă**, s.f. (vehicul spațial)
- **râs**, s.n. (reacție de bucurie) – **râs**, s.m. (animal)
- **a (se) recrea**, vb. (a se destinde, a se relaxa) – **a recrea**, vb. (a crea din nou)
- **rom**, s.n. (băutură alcoolică) – **rom**, s.m. (cetățean de etnie romă)
- **sare**, verb (a sări: pers.III sg.) – **sare**, s.f. (clorură de sodiu)

- **sol**, s.n. (pământ) – **sol**, m.invar. (notă muzicală) – **sol**, s.m. (emisar, mesager)
- **somn**, s.n. (dormit) – **somn**, s.m. (peşte)
- **tablă**, s.f. (foaie metalică) – **tablă**, s.f. (panou şcolar) – **tablă**, s.f. (joc de noroc)
- **temporal**, s.n. (os la tâmplă) – **temporal**, adj. (referitor la timp, efemer)
- **toc**, interj. – **toc**, s.n. (instrument de scris) – **toc**, s.n. (la uşă) – **toc**, s.n. (etui) – **toc**, s.n. (la pantof)

MIC DICŢIONAR DE OMOGRAFE

- acele, s.n. (pl. de la ac) – acele, adj./pron. demonstr. (pl. de la acea)
- boli, s.f. (pl. de la boală) – boli, vb. (a zăcea bolnav)
- a caria, vb. (despre dinţi) – caria, s.f.art. (leziune a dinţilor)
- deşi, conj. (cu toate că, măcar că) – deşi, adj.pl. (elemente apropiate)
- echipa, s.f.art. (grup de oameni) – (a) echipa, vb. (a dota, a înzestra)
- file, s.f.neart. (de la filă) – file, s.n. (carne de bună calitate)
- gara, s.f.art. (gară) – (a) gara, vb. (a pune în garaj un vehicul)
- haiduci, s.m.pl. (de la haiduc) – (a) haiduci (a duce viaţă de haiduc)
- imobil, s.n. (clădire) – imobil, adj. (care nu se mişcă)
- lumina, s.f.art. – (a) lumina, vb.
- modul, s.n. (în matematică = valoare absolută) – modul, s.n.art. (de la mod)
- nebunii, s.m.art. (de la nebun) – nebunii, s.f. (de la nebunie)
- ochi, s.m.neart. (organ al văzului) – (a) ochi, vb. (a ţinti)
- pilota, s.f.art. (de la pilotă, plapumă) – (a) pilota, vb. (a conduce un avion)
- reclama, s.f.art. (de la reclamă, spot publicitar) – (a) reclama (a revendica/a pârî)
- scumpi, adj.pl. (de la scump) – (a) scumpi, vb. (a mări preţul)

- tempera, s.f. (vopsea) – (a) tempera, vb. (a calma, a modera)
- umbrele, s.f.neart. (de la umbrelă) – umbrele, s.f.art. (de la umbră)
- veselă, adj. (stare sufletească) – veselă, s.f. (totalitatea vaselor folosite la masă)
- zări, s.f.pl. (de la zare) – (a) zări (a vedea)

MIC DICȚIONAR DE OMOFONE

- **a abate**, v. (a se depărta de la ceva) – **abate**, s.m. (preot catolic)
- **ca să**, conj. – **casă**, subst.
- **ce-ai**, pron.interog.+ vb. (a avea) – **ceai**, subst. (băutură)
- **de cât**, prep.+ adv. – **decât**, adv.
- **de mers**, vb. (a merge la supin) – **demers**, subst. (intervenție pe lângă cineva)
- **de scris**, vb. (a scrie) – **descris**, vb. (a descrie)
- **de vreme**, prep.+ subst. – **devreme**, adv.de timp
- **e vită**, vb.+ subst. – **evită**, vb. (a evita, a feri)
- **i-au**, pron. + vb.aux. (a avea) – **iau**, vb., pers.I sg. (a lua)
- **l-aș**, pron. + vb.aux. (a avea) – **laș**, adj. (fricos)
- **mai că**, adv.+conj. – **maică**, subst.
- **mi-au**, pron. + vb.aux. (a avea) – **miau**, interj. (pisica)
- **n-ai**, adv.de negație + vb. – **nai**, subst. (instrument muzical)
- **n-aș**, negație + vb.aux. „a avea" – **naș**, s.m.
- **nici de cum**, conj.+ prep.+adv. – **nicidecum**, adv. de negație
- **o dor**, pron.+vb. (a durea) – **odor**, subst.
- **o poziție**, art.nehot. + subst.f. – **opoziție**, s.f. (opunere, împotrivire)
- **ori când**, conj.disj.+adv.rel. – **oricând**, adv.nehot.
- **pe trecerea**, prep. + subst.f. – **petrecerea**, s.f.art. (distracție)
- **a plecat**, vb. (a pleca) – **aplecat**, adv. (poziția corpului)
- **a prins**, vb. (a prinde) – **aprins**, adj. (înflăcărat)
- **sar**, vb. (a sări) – **s-ar**, pron.refl.+vb.aux. (a avea)
- **săi**, pron.posesiv – **să-i**, conj.+pron.pers.
- **să pun**, vb.la conj.pers.I sg. (de la vb. „a pune") – **săpun**, s.n. (folosit la spălat)
- **totodată**, adv. – **tot o dată**, adv.+art.nehot.+subst.
- **ținte**, subst.pl.neart. (țintă) – **țin-te**, vb.imperativ (a ține)+pron.refl.
- **v-ar**, pron. + vb.aux. (a avea) – **var**, s.n. (material de zugrăvit pereții)
- **voi**, pron.pers.II pl. – **v-oi**, pron.pers.+vb.aux. (a voi)

ATENȚIE! ***Se fac, adesea, confuzii de scriere ale următoarelor omofone morfologice:***

***altădată**, adv. (odinioară) (*Altădată veneai mai des pe la mine.*) – **altă dată,** loc.adv. (în altă împrejurare) (*Vom merge altă dată la film.*)

***desigur,** adv. (bineînțeles, fără îndoială) (*Desigur că ajung la timp.*) – **de sigur**, prep.+ adj/ adv. (este sigur) (*Cât este de sigur mersul cu rolele?*)

***decât**, adv. (*Nu s-au prezentat decât trei.*) – **decât**, conj. (*Mai mult vorbește decât muncește*) – **decât**, prep. (*Aici e mai bine decât acolo.*) – **de cât**, prep.+pr./adj.pr. (*De cât timp are nevoie ca să rezolve testul?*)

***niciunde,** adv. (nicăieri) (*Nu i-a plăcut niciunde.*) – **nici unde**, adv.+ adv. (*Nu a fost nici unde a promis.*)

***nicicând,** adv. (niciodată) (*Nu voi mai vorbi nicicând cu el.*) – **nici când**, adv.+adv. (*Nici când ne-am întâlnit n-a zis nimic.*)

***nicidecum**, adv. (deloc) (*N-am vorbit nicidecum cu el.*) – **nici de cum**, adv.+prep.+adv. (*N-a pomenit nimic nici de cum a călătorit.*)

***niciodată**, adv. (în niciun moment) (*N-am fost niciodată la Predeal.*) – **nici o dată**, conj.+num. (*N-a fost la mine nici o dată, nici de două ori*) – **nici odată,** conj.+adv. (nici cândva, nici odinioară) (*Nu l-am agreat nici odată, nu-l agreez nici acum.*)

***numai,** adv. (doar) (*S-a dus numai până la colț.*) – **nu mai,** adv.+adv. (*Nu mai vorbi neîntrebat.*)

***numaidecât**, adv. (imediat) (*Vin numaidecât.*) – **numai de cât**, adv.+prep.+adv. (*A vorbit numai de cât a cheltuit.*)

***oarecare**, adj.pr.invar. (un individ oarecare) (*E un tip oarecare.*) – **oare care**, adv.+pr. (*Oare care dintre ei a mințit?*)

***oarecum**, adv. (cumva) (*Oarecum s-a supărat pe noi.*) – **oare cum**, adv.+adv. (*Oare cum o fi ajuns?*)

V. ANTONIME

ANTONIMELE sunt cuvinte cu **formă diferită** şi **sens total opus**. Antonimele pot avea diverse valori morfologice.

De exemplu:

*adjective: **bun # rău**

*substantive: **sănătate # boală**

*verbe: **a merge # a sta**

*adverbe: **dinadins # întâmplător**

Există **cuvinte care nu pot avea antonime**, cum ar fi, de pildă, **substantivele** care denumesc obiecte **concrete** ca: ***stilou, pahar, fereastră, televizor*** etc. De asemenea, există **adjective** care nu pot avea antonime: ***sticlos, dictatorial, pulmonar, studenţesc, şcolăresc, mincinos*** etc.

MIC DICŢIONAR DE ANTONIME

absent # prezent
a accelera # a frâna
a accepta # a refuza
activ # inactiv
actual # învechit
acum # atunci
adesea # rareori
adevăr # minciună
admiraţie # dispreţ
a afirma # a nega
baftă # ghinion
banal # original, sublim
batjocură # respect, apreciere
bătrân # tânăr

belşug # sărăcie
bine # rău"
binefăcător # răufăcător
biruinţă # înfrângere
blând # aspru, necruţător
bleg # ager, iute, descurcăreţ
bogat # sărac
brav # laş
a (se) bucura # a (se) întrista, a se supăra
cacofonie # eufonie
a cădea # a se ridica
cald # rece
capabil # incapabil
captiv # liber
a câştiga # a pierde
cinste # necinste
clar # confuz
coborî # a urca
colorat # incolor
da # a lua
darnic # zgârcit
deasupra # dedesubt
debandadă # ordine
decepţie # speranţă
a decola # a ateriza
demn # nedemn
deosebit # asemănător, obişnuit
a deschide # a închide
echilibru # dezechilibru
a economisi # a irosi, a risipi
efemer # veşnic
egal # inegal
eşec # succes
a exclude # a include
exigent # indulgent

explicabil # inexplicabil
facil # dificil
facultativ # obligatoriu
faimos # necunoscut
favorabil # nefavorabil, nefast
fericire # nefericire
frecvent # rareori
fricos # curajos
frumos #urât
fruntaș # codaș
furios # calm
gălăgie # liniște, tăcere
glumeț # grav, serios
gras # slab
greșit # corect
greu # ușor
hain # milos, bun
harnic # leneș
hotărât # nehotărât
ieftin # scump
a ierta # a pedepsi
ignorant # erudit, învățat
iluzie # deziluzie
imens # mic, mărunt
impertinent # politicos
a inspira # a expira
interes # dezinteres
interior # exterior
laș # curajos
lizibil # ilizibil
lumină # întuneric
mâhnit # vesel
mare # mic
moral # imoral
modern #învechit, vetust

modest # arogant, infatuat
mulţumit # nemulţumit
muritor # nemuritor
natural # artificial
neglijenţă # acurateţe
neologism # arhaism
normal # anormal
obiectiv # subiectiv
obraznic # respectuos
obscen # decent
obscur # clar, limpede
omogen # eterogen
onoare # dezonoare
ordonat # dezordonat
orgolios # umil, smerit, modest
pasiv # activ
permanent # temporar
petulant # molatic
a pierde # a găsi
a plăcea # a detesta
plin # gol
a ponegri # a lăuda
posibil # imposibil
precis # vag, imprecis
răbdare # nerăbdare
a răsări # a apune
real # ireal
repede # încet
sârguincios # trândav, leneş
satisfacţie # neplăcere, insatisfacţie
scund # înalt
sincer # făţarnic, mincinos
stabil # instabil
statornic # nestatornic, inconsecvent
stimă # dispreţ

talentat # netalentat
temerar # laș, fricos
a termina # a începe
totdeauna # niciodată
tragic # comic
trecut # viitor
trist # bucuros
trufaș # smerit
a umple # a goli
urât # frumos
a urî # a iubi
util # inutil
util # inutil, nefolositor
a veni # a pleca
veridic # fals, eronat
viață # moarte
vindicativ # nerăzbunător
vinovat # nevinovat
visător # realist, pragmatic
viteaz # laș
vizibil # invizibil
a zice # a tăcea
a zidi # a dărâma

VI. PARONIME

PARONIMELE sunt cuvinte foarte **asemănătoare ca formă**, dar **diferite ca sens şi ca origine**.

De exemplu, cuvântul **complement** numeşte o funcţie sintactică, iar **compliment** înseamnă laudă adresată cuiva pentru a-i face plăcere.

MIC DICŢIONAR DE PARONIME

abil (priceput) – **agil** (vioi, sprinten)
a adapta (a acomoda) – **a adopta** (a înfia/ a-şi însuşi)
alarmă (alertă) – **alamă** (aliaj de cupru şi zinc)
a altera (a se strica) – **a alterna** (a se schimba succesiv)
a anima (a da viaţă, a însufleţi) – **a anina** (a agăţa, a atârna)
antren (însufleţire, vioiciune) – **antreu** (vestibul, hol)
arbitrar (după bunul plac, abuziv) – **arbitral** (hotărât de arbitri, de cei în drept)
blând (bun la suflet, blajin) – **blond** (păr/ ten de culoare deschisă)
blog (jurnal pe internet) – **bloc** (clădire cu mai multe etaje)
brutar (persoană care face pâine) – **brutal** (violent)
catran (smoală) – **catren** (strofă de patru versuri)
coliziune (ciocnire violentă) – **coluziune** (înţelegere secretă)
complement (funcţie sintactică) – **compliment** (laudă, măgulire)
a declama (a recita) – **a declara** (a spune, a face cunoscut ceva)

declin (decădere, regres) – **deplin** (întreg)
a decupa (a tăia după model) – **a decupla** (a întrerupe funcționarea unui sistem tehnic)
diferență (deosebire) – **deferență** (stimă, respect)
eclipsă (fenomen cosmic) – **elipsă** (curbă geometrică)
eminent (remarcabil) – **iminent** (inevitabil)
(a) enerva (a înfuria) – **(a) inerva** (termen biologic)
fad (fără gust) – **fag** (arbore)
fantomă (nălucă) – **fantoșă** (marionetă)
factură (document contabil) – **fractură** (ruptura unui os sau cartilaj)
familial (aparține familiei) – **familiar** (intim, apropiat)
floral (care ține de floare) – **florar** (persoană care cultivă sau vinde flori)
funcțional (care funcționează) – **funcționar** (persoană cu funcție administrativă)
geantă (servietă, mapă) – **jantă** (la roata mașinii)
gel (substanță gelatinoasă) – **ger** (fenomen al naturii)
glacial (rece, distant, neprietenos) – **glaciar** (perioadă geologică a glaciației, adică plină de ghețari)
hidrofon (aparat fonic pentru semnalizare sub apă) – **hidrofor** (instalație de presiune a apei în locuințe)
impasibil (nepăsător) – **imposibil** (nerealizabil)
impus (obligatoriu) – **impas** (dificultate, încurcătură)
imun (rezistent la boli) – **imund** (foarte murdar, dezgustător)
a investi (a plasa o sumă de bani într-o afacere) – **a învesti** (a numi într-o funcție oficială)
a îmbia (a ademeni) – **a îmbăia** (a face baie)
a se închina (a face semnul crucii) – **a se înclina** (a se apleca)
lignit (cărbune) – **lihnit** (flămând)
literal (literă cu literă) – **literar** (referitor la literatură)

maestru (persoană performantă într-un domeniu artistic) – **maistru** (muncitor cu o calificare superioară)
marmotă (animal) – **marotă** (idee fixă)
mimă (expresia feței) – **mină** (subteran pentru a extrage minerale)
monah (călugăr) – **monarh** (rege, suveran)
național (referitor la națiune) – **rațional** (logic)
numeral (parte de vorbire) – **numerar** (bani lichizi)
oral (transmis prin viu grai) – **orar** (program pe ore) – **olar** (profesie)
ordinal (indică ordinea obiectelor) – **ordinar** (obișnuit, vulgar)
originar (privitor la origine) – **original** (neobișnuit, propriu unei persoane)
paronim (cuvânt asemănător altui cuvânt) – **patronim** (nume de familie)
petrolier (referitor la petrol, vas care transportă petrol) – **petrolifer** (zăcământ, bogat în petrol)
pedală (pârghie la bicicletă) – **petală** (frunzuliță din corola florii)
principal (esențial, important) – **principial** (conform unui principiu)
rasă (soi, specie) – **rază** (fascicul luminos)
a recuza (a respinge un judecător sau un martor) – **a refuza** (a nu accepta, a nu primi ceva)
reflecție (cugetare, meditație) – **reflexie** (răsfrângerea luminii)
regres (decădere, declin) – **regret** (părere de rău)
a releva (a evidenția, a reliefa) – **a revela** (a dezvălui, a destăinui)
rever (guler la haină) – **revers** (dosul unei monede/ medalii)
romanesc (caracter de roman) – **românesc** (aparține României)

sadea (autentic, adevărat) – **sardea** (specie de peşte)
a simula (a se preface) – **a stimula** (a încuraja)
slavă (glorie, faimă) – **slovă** (literă)
solidar (unit, înfrăţit) – **solitar** (singuratic)
sordid (murdar, dezgustător) – **sortit** (ursit, predestinat)
speze (cheltuieli pentru un anumit scop) – **speţe** (cazuri în justiţie)
statuat (referitor la statut) – **statuar** (referitor la statui)
stimat (respectat) – **stigmat** (cicatrice)
şort (pantalon scurt) – **şorţ** (obiect protector la bucătărie)
tapiserie (obiect decorativ, artistic) – **tapiţerie** (atelier de confecţionat canapele)
temporal (referitor la timp) – **temporar** (provizoriu)
tom (volum, carte) – **ton** (specie de peşte)
transparent (prin care se poate vedea) – **transperant** (stor, jaluzea)
urmă (semn lăsat de cineva) – **urnă** (cutie în care se pun voturile)
vedetă (personalitate renumită) – **vendetă** (răzbunare sângeroasă)
vers (un rând dintr-o poezie) – **viers** (cântec, glas)
versant (panta muntelui) – **versat** (priceput, competent)
violet (culoare) – **violent** (agresiv)
virtuos (persoană cu virtuţi, cinstit) – **virtuoz** (interpret performant la un instrument)
zăbală (căpăstru pentru cal) – **zăbavă** (întârziere)
a zbura (a pluti prin aer) – **a zburda** (a se zbengui, a se juca sărind şi alergând)

NEOLOGISMELE sunt cuvintele nou apărute în limbă (începând cu secolul al XIX-lea), având același sens cu altele deja consolidate în vocabularul limbii române. Neologismele pot fi cuvinte împrumutate din alte limbi sau pot fi o creație internă a limbii române.

Termenul **neologism** vine din grecescul **„neos"** care înseamnă **„nou"** și **„logos"**, care înseamnă **„cuvânt"**.

De exemplu: ***nerecunoștință*** – **ingratitudine**, ***a dezvălui*** – **a revela**, ***singuratic*** – **solitar.**

MIC DICȚIONAR DE NEOLOGISME

(a) abandona = a părăsi
abil = dibaci, iscusit
abilitate = pricepere, dexteritate
abis = prăpastie
aborigen = băștinaș
(a) accelera = a grăbi
accidental = întâmplător
(a) achita = a plăti
agil = sprinten, vioi
acuzare = învinuire
agreabil = plăcut
aleatoriu = accidental, întâmplător
amuzant = hazliu
(a) anula = a desființa, a suprima
(a) anticipa = a prevesti
aplogie = laudă exagerată, panegiric
(a) aprecia = a prețui
(a) asasina = a ucide
autentic = adevărat, neîndoielnic

bonomie = bunătate
cadou = dar
calin = tandru, mângâictor
calm = domol
capabil = destoinic
capodoperă = operă desăvârşită, perfectă
ceremonios = protocolar, solemn
(a) clarifica = a lămuri
comerţ = negoţ
(a) compătimi = a căina
conciliabul = consfătuire secretă
(a) condamna = a osândi
continenţă = abstinenţă, cumpătare, reţinere
contingent = leat
corolar = concluzie care derivă nemijlocit dintr-o teorie
cuvertură = macat
(a) decima = a ucide, a masacra
deferent = respectuos, condescendent
(a) denunţa = a pârî
deprimant = jalnic
detaliu = amănunt
discipol = ucenic
dolent = plângăreţ, trist, jalnic
efemer = trecător
(a) elimina = a înlătura
(a se) enerva = a se înfuria, a se mânia
eroare = greşeală
eşec = nereuşită
eterogen = amestecat, variat, felurit
(a) exacerba = a intensifica, a accentua, a exagera
exacţiune = spoliere, jefuire, încasare de impozite abuzivă
exaurient = care slăbeşte, epuizează, exhaustiv
excedent = surplus

excelsior (adv.) = mai sus
excluziune = interdicție, excludere
excogitație = efort de gândire
exegeză = interpretarea unui text literar, juridic, religios
exempt(jur.) = liber de obligații
exhaustiv = complet *(epuizează un subiect)*
exhibiționist = expunere ostentativă în public
(a) exige = a cere imperios
exil = surghiun, deportare
(a) exonera = a se elibera, a se achita de o obligație, de o datorie
exorație = rugă, implorare
exorbitant = excesiv, care întrece cu mult limita normală *(a prețului, a pretențiilor cuiva etc.)*
(a) exorta = a înflăcăra, a îndemna o persoană sau o colectivitate *(prin cuvinte, discursuri etc.)*
exoteric = accesibil, public
(a) expia = a ispăși o greșeală, o vină
expletiv = lipsit de sens, care nu este necesar *(despre un cuvânt, o expresie)*
(a) expurga = a elimina dintr-o carte pasaje incompatibile cu anumite principii, idei morale, politice etc.
extant (jur.) = care există în natură
ezitare = nehotărâre
ezoteric = care poate fi înțeles numai de cei inițiați, tainic, ascuns
(a) evita = a ocoli
(a) frustra = a lipsi pe cineva e un bun, a păgubi
gatism = ramolisment
grotă = peșteră
hagiografie = scriere despre viețile sfinților
iminent = inevitabil
imobil = casă
impasibil = nepăsător
importun = agasant, nepotrivit
imprevizibil = neprevăzut
inaccesibil = de neînțeles, neaccesibil

inamic = dușman
incert = nesigur
indolent = leneș, apatic, delăsător
indulgent = iertător
individ = ins
inefabil = inexprimabil
infatuat, iactant = înfumurat
inflicțiune = pedepsire
ingrat = nerecunoscător
(a) inița = a începe
insipid = searbăd
insolent = obraznic, necuviincios
intransigent = neînduplecat
intrepid = curajos
(a) inventa = a născoci
invidie = pizmă
ipocrit = fățarnic, prefăcut
iterativ = repetat de mai multe ori
itinerar = rută, traseu
intrepid = curajos
lacună = spațiu gol, lipsă
lapidar = de piatră, săpat în piatră, concis, laconic
lizibil = citeț
livresc (despre cuvinte și expresii) = limbaj cult, savant
locvace = vorbăreț, limbut
luxuriant = abundent
macabru = funebru
(a) se mânia = a se înfuria
(a) media = a mijloci
maladie = boală
megaloman = încrezut, infatuat, fudul
melancolie = tristețe
nociv = dăunător
ocurent = (lingv.) care se întâlnește într-un text
oneros = costisitor, împovărător, ilegal, ilicit

opus = potrivnic
origine = obârşie
ostil = duşmănos
peremptoriu = evident, neîndoielnic, de netăgăduit
pepetulant = vioi, zburdalnic, tumultuos
plafon = tavan
pondere = greutate
prezumţios = arogant, înfumurat
prodigios = uluitor, fecund, productiv, prolific
proximitate = vecinătate
pueril (infantil) = copilăresc
rabat = micşorare
redundant = care conţine informaţii identice, (despre stil): plin de emfază, sforăitor
(a) reflecta = a gândi, a oglindi
reflecţie = cugetare
(a) reitera = a repeta
remuneraţie, retribuţie = leafă
rentabil = bănos
(a) releva = a scoate în evidenţă
(a) revela = a dezvălui
(a se) revolta = a se răzvrăti
salină = ocnă
salutar = salvator, binevenit
(a) sancţiona = a pedepsi
sediţios = răzvrătit, agitator, instigator
(a) selecţiona = a alege
servil = slugarnic
(a) sista = a opri
(a) solicita = a cere
solitar = singuratic
speranţă = nădejde
stipendiu = subvenţie, leafă
stocastic = întâmplător, aleatoriu
(a) suspecta = a bănui pe cineva

şansă = noroc
(a) şicana = a sâcâi
tabac = tutun
temerar = îndrăzneţ, cutezător
tenuitate = ordonare, subtilitate
terebraţie = perforaţie, găurire
(a) transpira = a năduşi
tripoteur = falsificator, speculant
turpitudine = mârşăvie, faptă nerușinată
ubertate = fertilitate, fecunditate, abundenţă
uman = omenesc
umanitate = omenire
umoare = fire, temperament,
util = folositor
(a) utiliza = a folosi
vacuum = vid, gol
vagant = rătăcitor, poet medieval
vegan = vegetarian
veloce = sprinten, vioi, iute
vernal = primăvăratic
vetust, caduc = învechit
viciu = năravv
vitros = sticlos
vindicativ = răzbunător

CÂTEVA NEOLOGISME CARE ÎNCEP CU LITERA I

- **idealist**- care este lipsit de simţul realităţii, de spirit practic, care năzuieşte spre perfecţiune într-o activitate creatoare;
- **imbecil, idiot** – care are capacităţi mintale foarte reduse, prost, tâmpit.
- **impertinent, insolent** - care manifestă nerozie, capacităţi mintale reduse, care este obraznic peste

măsură, care manifestă neruşinare;
- **impetuos** - care nu se poate stăpâni, care este năvalnic, tumultuos;
- **impostor** - care caută să înşele, profitând de buna-credinţă a oamenilor, care se substituie altei persoane pentru a profita în numele acesteia;
- **impulsiv** - care acţionează sub influenţa primei reacţii, fără a se putea stăpâni;
- **inamovibil** – care nu poate fi destituit, înlocuit;
- **integru, incoruptibil** - care nu se abate de la o anumită linie adoptată, care nu acceptă concilieri sau compromisuri.
- **incult** - care are o lipsă de cultură elementară;
- **infailibil** - care nu poate greşi, care nu se poate înşela;
- **inflexibil, inexorabil, implacabil** - care nu poate fi înduplecat, care nu poate fi convins; neînduplecat;
- **infam** - care merită dispreţul societăţii, care trebuie înfierat, ticălos;
- **ingenuu** - care vădeşte simplitate, naturaleţe, împletită cu sinceritate şi cu naivitate;
- **ingenios** - care are mult spirit inventiv, agerime de minte deosebită;
- **ingrat** - care nu-şi manifestă recunoştinţa pentru serviciile şi avantajele primite, nerecunoscător;
- **inimiciţie** – duşmănie;
- **intolerant** - care nu este îngăduitor sau tolerant;
- **intransigent** - care nu se abate de la un principiu adoptat, care nu acceptă compromisuri, neînduplecat;
- **intrepid** - care nu se dă înapoi din faţa greutăţilor şi înfruntă cu eroism pericolele, curajos;
- **intrigant** - care ţese intrigi şi produce astfel conflicte între oameni;

- **introvertit** - care este concentrat sau obsedat de propriile trăiri interioare;
- **invincibil** - care nu poate fi învins ori biruit, neînvins;
- **invulnerabil** - care nu poate fi atacat sau învinuit, de care nu te poți atinge;
- **ipocrit** - care manifestă fățărnicie, prefăcătorie, care se arată altfel decât este, prefăcut;
- **irascibil** - care se supără, se înfurie cu ușurință, care este iute la mânie;
- **irațional** - care nu se conduce după gândirea logică ori care nu are judecată;
- **irefutabil** – care nu poate fi respins, convingător;
- **irefragabil** – care nu poate fi contrazis, indiscutabil;
- **iremisibil** – de neiertat;
- **irenic** – pacific, inspirator de pace;
- **ireprehensibil** – căruia nu i se poate imputa nimic, corect;
- **ireproșabil** – impecabil, fără cusur;

VIII. CUVINTE LIVREŞTI

CUVINTELE LIVREŞTI se folosesc mai ales în cărţi şi în limbajul oamenilor culţi, într-o exprimare inteletualizată. Sinonime pentru „livresc" sunt: *cărturăresc, cult, savant*. (*fr. livre = carte*).

MIC DICŢIONAR DE CUVINTE LIVREŞTI

aprehensiune = teamă vagă, nedesluşită *(cauzată de un posibil pericol)*
arcane = taină, mister
complezenţă = serviabilitate, amabilitate
cozerie = convorbire familiară, fără pretenţii
delebil = care poate fi şters
deleter = nociv, vătămător
(a) dezavua = a dezaproba
(a) edulcora = a atenua, a îndulci o băutură
(a) eluda = a evita intenţionat
exiguu = exigent, nesemnificativ, insuficient
exoraţie = rugă, implorare
(a) exorta = a înflăcăra o persoană sau o colectivitate (prin cuvinte/discursuri)
(a) expia = a ispăşi o vină
fastidios = plicticos, neinteresant, anost
fortuit = neprevăzut, imprevizibil
genuin = natural, pur,
grafem = semnul scris al unui sunet
inavuabil = care nu poate fi mărturisit, ruşinos
inefabil = inexprimabil
laborios = harnic
lax = lejer, destins
liminar = introductiv, iniţial
ludic = referitor la joc

marasm = stare de epuizare fizică, de decădere morală
mundan = lumesc
munificent = generos, mărinimos
nubil = ajuns la vârsta la care se poate căsători
obsecvios = excesiv de respectuos, servil, umil
patibular = demn de spânzurătoare
pernicios = nociv
petulanță = vivacitate impetuoasă, zburdălnicie, exuberanță
prolix = lipsit d concizie, prea complicat, care se exprimă cu prea multe cuvinte
propensiune = har, talent, vocație, înclinație naturală către ceva
recluziune = izolare, solitudine; (jur.) pedeapsă privativă de libertate prevăzută pentru anumite infracțiuni calificate drept crime
recurent = care revine
sagace = pătrunzător, ager la minte
sepulcru = loc unde este înmormântat corpul unui decedat, mormânt
solilocviu = convorbire cu sine însuși, monolog (dialogat)
subterfugiu = mijloc șiret, abil de a ieși dintr-o situație dificilă, viclenie
a transgresa = a face să treacă dincolo de o limită;a încălca o lege, un regulament
ubicuu = care se află în același timp în două sau mai multe locuri
vetust = învechit, demodat
(a) vitupera = a blama, a denigra, a defăima

IX. ARHAISME

ARHAISMELE sunt cuvintele vechi care au dispărut din vorbirea curentă sau care şi-au modificat complet înţelesurile. În funcţie de specificul manifestat, arhaismele pot fi:

- *arhaismele lexicale* ţin de vocabular şi denumesc cuvinte ieşite din limbă din cauza dispariţiei obiectului, meseriei, obiceiului etc.: *grămătic, pârcălab, copist, stolnic;*

- *arhaismele fonetice* se referă la pronunţia veche a cuvintelor, deşi ele nu au dispărut din limbă: *a îmbla (a umbla), a împle (a umple), a rumpe (a rupe), samă (seamă);*

- *arhaismele morfologice* se referă la forma veche a părţilor de vorbire, la flexiunea acestora: *inime (inimi), greşeale (greşeli), aripe (aripi), ruinuri (ruine)*;

- *arhaismele semantice* cuprind acele sensuri care au dispărut din limbajul curent, deşi cuvintele ca atare continuă să existe cu alte înţelesuri: *prost = om simplu; nemernic = străin, pribeag; rost = gură; cuvânt = motiv.*

MIC DICŢIONAR DE ARHAISME

afif = lefter, sărac
agă = ofiţer de poliţie
agiac = lut, argilă
alurghidă = manta de purpură
amira = împărat, guvernator
anafora = proclamaţie a domnitorului
arendaş = persoană care ia în arendă un bun
ahotnic = lacom
avgiu = vânător în garda domnească
barbută = monedă veche
barnee = pradă, jaf

birtaş = hangiu, cârciumar
bogasier = negustor de stofe
butnar = dogar, vânzător de butii
caftangiu = slujbaş al Curţii domneşti
cadiu = judecător musulman
caimacam = locţiitor al unui demnitar sau al domnitorului
camlot = stofă de lână sau de păr de capră
cărturărie = învăţătură, ştiinţă
ceaslov = abecedar
chestură = poliţie
cumpănaş = tovarăş, asociat
cupar = boiernaş
dajdie = bir, impozit
direse = acte de la cancelaria domnească
dulamă = haină domnească sau boierească de gală
durdă = puşcă model vechi, flintă
duvalm = argat la cai, grăjdar
ecpaia = suita domnească
farfurier = negustor de obiecte de porţelan
făinar = negustor de făină
fumărit = taxă pe fiecare coş de fum, adică pe fiecare casă (sec. al XVII-lea)
galion = corabie mare de război
giubea = manta lungă, îmblănită purtată de boieri
globnic = perceptor, strângător de amenzi
gripsor = pajură/ monedă cu pajură
halaliu = stofă subţire de mătase şi bumbac
hangă = pribegie
herţog = voievod
icram = cinstire, bună primire
ienicer = soldat turc din garda Sultanului
ipingea = manta de postav cu glugă
ispravnic = logofăt, vornic, hatman

ispan = nobil, jupân
împărțitor = factor poștal, poștaș
a jăcui = a jefui
jelanie = dorință aprinsă
jude = judecător
letopiseț = scriere istorică, cronică
levent = mercenar
livră = jumătate de kg
logograf = prozator, autor de discursuri
malacof = rochie înfoiată, crinolină
meserciu = măcelar
mundir = tunică, uniformă militară
a nemoti = a se înrudi
nepriință = dușmănie, ostilitate, persecuție
olofir = haină de purpură
ogrădaș = argat la o curte boierească
olac = curier călare, sol, mesager
ornic = ceas, orologiu, pendulă
paharnic = persoană care avea grijă de băutura domnitorului
paic = soldat în garda domnitorului
para = monedă turcească
paraponiseală = nemulțumire, ciudă, supărare
pehlivan = personaj comic, saltimbanc
pocal = pahar, cupă, potir
pol = monedă veche, valorând 20 de lei
preparandie = școală pentru pregătirea învățătorilor, liceu pedagogic
răzeș = țăran liber, moșnean, vecin
săcuitor = jefuitor, prădător
spătar = înalt demnitar la curtea domnească (în Evul Mediu)
speculator = călău, gâde
staroste = conducătorul unui ținut, cetate sau oraș

şozenic = piesă de teatru
telăliţă = femeie care făcea comerţ ambulant
triamv = biruinţă, triumf
turbincă = sac soldăţesc pentru merinde
ţimiraş = curier poştal având coif cu blazon
urbariu = registru funciar
uricar = angajat la cancelariile domneşti
uzură = camătă, dobândă
vătaf = căpetenie, supraveghetor de argaţi
vinicer = luna septembrie
zgalţ = cravată
zlătar = meşter ţigan
zurbavă = ceartă, gâlceavă

X. CUVINTE POPULARE

sau

LIMBAJUL POPULAR

• *Termenii populari* sunt cuvinte utilizate frecvent în limba curentă, la nivelul întregii ţări, deosebindu-se de regionalisme, care se folosesc, exclusiv şi specific, în anumite zone geografice.

De exemplu: **a fărâma** *(a strica)*, **forfârlică** *(intrigă)*, **ici** *(aici)*, **ăia, aia** *(aceia, aceea)*, **odraslă** *(urmaş)*, **porneală** *(pornire)*, **mânzat** *(viţel)*, **scapăt** *(asfinţit)*, **a sudui** *(a ocărî, a insulta)*.

Unele ***neologisme*** capătă, adesea, ***etimologie populară*** şi sunt folosite deformat, prin receptare fonetică greşită: **lăcrămaţie** *(reclamaţie)*, **renumeraţie** *(remuneraţie)*, **scrofulos** *(scrupulos)*.

MIC DICȚIONAR DE CUVINTE
și
EXPRESII POPULARE

acolea = prin apropiere
adicătelea = adică
a face ochi = a se trezi
a-și face inimă rea = a se necăji
alișveriș = afacere, negoț
apă chioară = fără gust,
arăpilă = persoană brunetă
asta, ăsta = aceasta, acesta
auială = zgomot, vuiet
ăla = acela
ălălalt, ailaltă = celălalt, cealaltă
babac = tată
a bate apa-n piuă = a flecări, a munci în van
a bate câmpii = a divaga, a se abate
bădie = bade, nene
bâiguială = vorbire fără șir, bâlbâială
bătător la ochi = evident, neîndoielnic
a bețeli = a ocărî, a mustra
bocciu = urât, grosolan
boțit = șifonat, mototolit
a brodi = a nimeri, a potrivi
bun de gură = limbut
bundiță = pieptar, vestă
ca nuca-n perete = nepotrivit, caraghios
ca vai de el = amărât, sărac
căprar = caporal (grad militar)
cergă = cuvertură, pătură
chindie = către apusul soarelui

a se ciorovăi = a se certa
coate-goale = sărac
cu capul în nori = aiurit, visător
cu capul pe umeri = rațional, realist
cu mintea trează = atent, inteligent
cu nasul pe sus = încrezut, îngâmfat
cu noaptea-n cap = foarte devreme, dis-de-dimineață
cu scaun la cap = înțelept
cu susul în jos = nefiresc, anormal
cu tot dinadinsul = intenționat,
a da cu piciorul = a rata
a da din gură = a pălăvrăgi
a da gata (ceva) = a termina
a da o mână de ajutor = a ajuta
de ispravă = cumsecade, de încredere
desagă = traistă
a deschilini = a deosebi, a despărți
din topor = grosolan, necioplit
dreavă = vergea, prăjină
a face haz de necaz = a simula voia bună
a se fâstâci = a se intimida, a se zăpăci
a face din țânțar armăsar = a exagera
fâță = pește mic
a fi mână spartă = a fi risipitor, cheltuitor
flușturatic = neserios, ușuratic
fudul de urechi = surd
gălbejit = palid, tras la față
goangă = insectă
gogoși = minciuni gogonate
hahaleră = pramatie, pușlama
a hăitui = a prigoni, a urmări
a huli = a calomnia, a defăima, a batjocori
a-i lăsa gura apă = a pofti (la ceva)

a lua la rost = a certa
a o lua la sănătoasa = a fugi
a-şi lua viaţa = a se sinucide
ici = aici
a-i ieşi din cap = a uita
a-şi ieşi din minţi = a se enerva, a-şi pierde cumpătul
împuşcă-n lună = tânăr bezmetic, dezmăţat
întors pe dos = bulversat, necăjit
într-o ureche = nebun, sonat
a se înţoli = a se îmbrăca frumos
janghinos = murdar, ticăloşit
lăsat de izbelişte = lăsat la voia întâmplării, părăsit de toţi
leoarcă = foarte ud
lucru de căpetenie = esenţial
maţe-fripte = om sărac
mămăligar = om moale, lipsit de voinţă
a măslui = a falsifica, a înşela
merinde = hrană rece pentru drum
a molfăi = a plescăi, a clefăi
a mustăci = a se strâmba, a face nazuri
nevricos = nervos
nimica toată = neînsemnat, fleac
numai piele şi os = foarte slab
nurliu = atrăgător, seducător
oareşicare = oarecare
obârşie = origine
a obliji = a îngriji, a înfofoli
om cu două feţe = făţarnic, ipocrit
orătanie = pasăre de curte
osanale = aclamaţii, ovaţii
otova = inform, lipsit de formă, neted
a se oţărî = a se supăra, a se înfuria
Păresimi = Postul Paştelui

pepelea = om isteț, glumeț
pesemne = se vede că, se pare că, probabil
a-și pierde capul = a se zăpăci
a se pierde cu firea = a-și pierde calmul
a picoti = a dormita, a moțăi
plaivaz = creion
pleașcă = noroc neașteptat, chilipir
polologhie = poliloghie, vorbărie
a pune la cale = a plănui
a râde mânzește = a râde silit, nenatural
a strânge cu ușa = a sili, a constrânge
a tăia firu-n patru = a analiza în amănunt
târâș-grăpiș = cu mare greutate
tobă de carte = instruit, învățat
a trage de timp = a zăbovi,
a trage pe sfoară = a păcăli, a înșela
a-i trece os prin os = a obosi
a-l ține curelele = a rezista
a ține seama = a lua în considerație
a-și vârî coada = a se amesteca, a interveni
a-și vedea de treabă = a nu se amesteca
a visa cu ochii deschiși = a-și imagina
a-i zbura creierii = a ucide

XI. CUVINTE DE ARGOU

ARGOUL este **limbajul convenţional**, folosit mai ales de vagabonzi, răufăcători, delincvenţi sau de membri ai găştilor, pentru a nu fi înţeleşi de restul societăţii. Cuvintele argotice au, aşadar, un circuit restrâns de manifestare şi sunt folosite şi înţelese de oamenii aflaţi la periferia societăţii.

MIC DICŢIONAR DE CUVINTE ARGOTICE

babac = părinte
baştan = persoană importantă
băi = interj.
beton = rezistent, frumos, simpatic
bicicletă = ochelari
bilă = cap
biştari = bani
bulangiu/ ţepar = escroc
a (se) bunghi = a înţelege, a-ţi da seama de ceva, a te prinde
ciripitor = denunţător
a ciordi = a fura
ciumeg = bătăuş
curcan/ gabor/ garcea = poliţist
felinar = ochi
frate = apelativ cu sensul „prietene"
gaşcă = clică, bandă
e ghenă = mizerabil
a hali = a mânca
hard = creier
marafeţi/ lovele/ parai = bani
margă = valoros, grozav

martalog = nesimțit, prost
mălai = salariu
meserie = lucru bine făcut
merțan = Mercedes
mititica / întristare = închisoare, arest
mufă = gură
nasol = urât
naşpa = oribil
naşparliu = antipatic, nesuferit
a păli (pe cineva) = a lovi
şase = atenție!
super = grozav, extraordinar
un tip bazat = profesionist, sigur pe sine, priceput
(a fi) varză = a nu fi în stare de nimic, incapabil, neatent

CÂTEVA GREŞELI DE EXPRIMARE

■ DEZACORDUL

- **dezacordul** dintre *substantivul feminin şi adjectivul său în cazul genitiv*: „Tema **unei** opere **apărute** recent este interesantă. (**nu**: *Tema unei opere apărută recent*). Manualul elevei **venite** de curând este de la altă editură. (**nu:** Manualul elevei *venită* de curând)

- **dezacordul** dintre *numeralul compus cu valoare adjectivală şi substantivul* determinat: **„douăzeci şi una de prefecturi"** (**nu:** *douăzeci şi unu de prefecturi*); **„douăsprezece mii de euro"** (**nu:** *doisprezece mii de euro*); **„clasa a douăsprezecea"** (**nu**: *clasa a doisprezecea*);

- **dezacordul** dintre ***substantiv şi adjectivul pronominal demonstrativ în cazul dativ:*** **„Omului acestuia i s-a ascuns adevărul."** (**nu:** *Omului acesta i s-a ascuns adevărul*).

■ **CACOFONIA** (*gr.„kakos" = rău, urât; „phone" = sunet*) este sonoritatea supărătoare a unor silabe alăturate, adesea cu nuanță vulgară: **la/la, sa/sa, ca/co, cu/co, ca/ca, ca/că, că/ca, ca/ci, ca/ce, pu/la, cu/ru, că/cu, că/când** etc.

Așezarea conjuncției **„și", precum și** notarea sau spunerea virgulei între silabele cacofonice **nu sunt admise, fiind considerate la fel de greșite.** Evitarea cacofoniei se poate face prin folosirea unor conjucții, adverbe, locuțiuni etc. sau prin reformularea enunțului.

De asemenea, folosirea **locuțiunii „ca și"** acolo unde nu se exprimă o comparație sau nu există nicio cacofonie este de-a dreptul penibilă (Greșit: A fost învestit ca și ministru.).

De exemplu:

Ora de chimie se face astăzi **la laborator**./ *Ora de chimie se face astăzi* **în laborator**.

Sunt invitat de domnul Victor Banu **la lansarea** *cărții sale./ Are loc* **lansarea** *cărții domnului Victor Banu, care m-a invitat și pe mine.*

Merg **cu colegii** *mei la cinema./ Merg* **cu ai mei colegi** *la cinema.*

Politica care *se face azi este dăunătoare omului./* **Politica** *din zilele noastre este dăunătoare omului.*

Țara se află într-o situație **economică care** *ne îngrijorează pe toți./ Țara se află într-o situație* **economică îngrijorătoare** *pentru toți.*

Îmi **comunică că** *pleacă în vacanță./ Îmi comunică* **faptul că pleacă** *în vacanță.*

Tipul acesta *mă enervează îngrozitor./* **Acest tip** *mă enervează îngrozitor.*

În **timpul acela** *s-a petrecut evenimentul./ În* **acel timp** *s-a petrecut evenimentul.*

Întoarce **capul la** *dreapta!/ Întoarce* **capul spre** *dreapta.*

Vă mulțumim pentru **timpul acordat**.

A venit **cu rugămintea** *să mergem împreună la munte./* **M-a rugat** *să mergem împreună la munte.*

Cu regret, *te anunț că nu mai pot veni./* **Regret**, *dar nu mai pot veni.*

Este necesar **ca cineva** *să spună adevărul./ E necesar să spună* **cineva** *adevărul.*

Trebuie **ca cetățenii** *să vină la vot.* **Cetățenii** *trebuie să vină la vot.*

Nu pune cartea pe colțul mesei, pentru **că cade**./ *Nu pune cartea pe colțul mesei,* **întrucât cade (pentru că va cădea).**

XII. PLEONASMUL

■ **PLEONASMUL** este construcția în care aceeași idee este exprimată încă o dată, în mod inutil, prin alte cuvinte sau prin folosirea paralelă a unor cuvinte sau expresii identice ori apropiate ca sens. În pleonasm, se subînțelege sensul cuvântului și nu mai este nevoie de altă precizare: *„babă bătrână"* (nu poate fi altfel „baba" decât „bătrână"); *„coboară jos"* (nu se poate „coborî în sus" ori „lateral"); *„averse de ploaie"* ori *„scurte averse de ploaie"* (aversă = ploaie abundentă de scurtă durată).

De exemplu:

Protagonistul principal *din basm este Prâslea. (protagonist = personaj* **principal**):

Nu am recunoscut deloc **topografia locului**. *(topos =* **loc**)

Cine știe, **să ridice** *mâna* **sus**. *(a ridica = a duce în* **sus**)

■ **TAUTOLOGIA** (gr. „tautologhia" = care spune același lucru) este greșeala de a repeta în mod inutil același cuvânt, ducând la o exprimare neglijentă a vorbitorului din

cauza sărăciei de vocabular sau de intelect. Poate fi considerată un alt fel de pleonasm, numai că, spre deosebire de acesta, tautologia repetă aceleaşi cuvinte, pe când pleonasmul subînţelege sensul:

Exemple:

Invităm *în platou următorul* **invitat**. *(corect:* **Intră** *în platou* **următorul invitat**.*)*

Am **să vă arăt** *cum* **arată** *un portofoliu bine realizat. (corect:* **Aşa trebuie să arate** *un portofoliu bine realizat.)*

Urmează *să vă prezentăm* **următorul** *material filmat la faţa locului. (corect:* **Urmează să vă prezentăm** *materialul filmat la faţa locului.)*

Însă, există şi situaţii în care, ***pentru a accentua o noţiune, o idee, un concept, se repetă cuvântul respectiv, în special în cadrul proverbelor şi maximelor*** bine consolidate în limba română. În acest caz, chiar dacă sunt tautologii, expresiile **nu** sunt considerate greşeli de exprimare.

Exemple:

Omul să fie **om**.

Legea e **lege**.

Copilul e **copil**.

De **frumoasă**, e **frumoasă,** nimic de zis.

Dacă **ştiu, ştiu**.

MIC DICŢIONAR DE PLEONASME

accident neprevăzut/ neplăcut (accident = eveniment neprevăzut şi neplăcut)

adunare festivă consacrată sărbătoririi (festiv = sărbătoresc)

anexa alăturată (anexă = material adăugat)

aniversarea împlinirii a x ani (a aniversa = a sărbători împlinirea unui număr de ani)

atac agresiv (atac = acţiune agresivă împotriva cuiva)

a avansa înainte (a avansa = a înainta)
averse de ploaie (aversă = ploaie rapidă)
babă bătrână/ moş bătrân (babă/ moş = persoană bătrână, de vârstă înaintată)
caligrafie frumoasă (caligrafie = scriere frumoasă)
cel mai celebru (celebru = foarte vestit)
cobai pentru experienţă (cobai = animale folosite în experienţe de laborator);
a coborî jos (a coborî = a se îndrepta în jos)
a colabora împreună (a colabora = a lucra împreună)
a conlucra împreună (a conlucra = a lucra împreună)
conducere managerială (managerial = referitor la conducere)
contrabandă ilegală (contrabandă = marfă transportată ilegal)
a conviețui împreună (a conviețui = a trăi împreună)
(a) cronometra timpul (a cronometra = a măsura durata)
dar însă (dar = însă)
deschiderea vernisajului (vernisaj = deschidere oficială a unei expoziții de artă)
a dăinui permanent (a dăinui = a persista, a se permanentiza)
exemple ilustrative (a ilustra = a clarifica prin exemple)
florilegiu antologic (florilegiu = antologie)
foarte excelent (excelent = cel mai bun, excepțional)
glicemie în sânge (glicemic = glucoză în sânge)
greutate ponderală (ponderal = referitor la greutate
hemoragie de sânge (hemoragie = scurgere de sânge)
incident nefericit (incident = întâmplare neașteptată și nefericită)
înfățișare cu aspect cochet (înfățișare = aspect)
a îngheța de frig (a îngheța = a amorți de frig)
jurnal cotidian (jurnal = publicație cotidiană)
licitație publică (licitație = vânzare/ cumpărare publică)
manuscris de mână (manuscris = scriere de mână)
mijloace mass-media (mass-media = mijloace de comunicare în masă)
cel mai optim (optim = cel mai bun, excelent)

oprobriu public (oprobriu = dezaprobare publică)
platfus la picior (platfus = malformație la picior)
a prefera mai bine (a prefera = a alege ce este mai bine)
poate fi posibil (posibil = care poate exista, care poate fi realizat)
prin prisma punctului de vedere (prin prisma = din punct de vedere)
procent la sută (procent = a suta parte dintr-un întreg)
perioadă de timp (perioadă = interval de timp)
pubelă de gunoi (pubelă = recipient pentru gunoi)
puteri plenipotențiar (plenipotențiar = cu puteri depline)
a urca sus (a urca = a se deplasa în sus, a sui)
a urma în continuare (a urma = a desfășura în continuare, a continua)

NOTA

DOOM-2005 normează limba română din punct de vedere **ortografic** (=scriere corectă), **ortoepic** (=pronunțare corectă) și **morfologic** (=formele corecte ale cuvintelor variabile în cursul flexiunii) *(orto- = adevărat, corect; - grafie = scriere; -epie = pronunțare, rostire)*. Cele aproximativ **3500 de cuvinte** care au suferit modificări au în față **semnul !** (semnul exclamării), iar cele aproximativ **2500 de cuvinte** nou-introduse sunt precedate de * (asterisc).

NORME LINGVISTICE

prevăzute de

DOOM (2005)

editat de Academia Română,
Institutul de Lingvistică "Iorgu Iordan - Al. Rosetti"

PRONUME, ADJECTIVE, ADVERBE, NUMERALE, CONJUNCȚII ȘI LOCUȚIUNI

- selectiv -

baroc adj.m., pl.*baroci*; f.**barocă**, pl. *baroce*;
brusc adj.m., pl. *bruști*; f. *bruscă*, pl. *bruște*;
carevasăzică (fam.) adv., conj.
concluziv adj.m., pl. *concluzivi*; f. *concluzivă*, pl. *concluzive*;
de-a curmezișul loc.adv., loc.prep.;
de-adevăratelea/ de-adevărat (pop., fam.) loc.adv.;
de-a dreapta loc.adv., loc.prep.;
de ajuns (tempo lent) **de-ajuns** (tempo rapid) loc.adv.;
de-a latul loc.adv., loc.prep.;
de altfel (de altminteri) loc.adv.;
de alt fel (de alt soi) prep.+adj.pr.+s.n.;
de altminteri (tempo lent)/**de-altminteri** (tempo rapid) loc.adv.;

de-a lungul loc.adv., loc.prep.;
de-a-ndăratelea (pop.) loc.adv.;
de-a-ndoaselea loc.adv.;
de-a-n picioarelea (pop.) loc.adv.;
de-a puia-gaia loc.adv.;
demult (odinioară) (pop) adv. (răspunde la întrebarea când?-ex. „demult venea des pe la noi");
de mult (de vreme îndelungată) loc.adv. (răspunde la întrebarea de când?- ex."n-a mai venit de mult");
deoparte (la oarecare depărtare, izolat) [deo pronunţat de-o (tempo lent)/dĕo (tempo rapid)], adv.;
deopotrivă [deo pronunţat de-o (tempo lent)/dĕo (tempo rapid)], de-o-po-tri-vă, adv.;
desigur adv.;
de sigur prep.+adj/adv. („de sigur, e sigur");
destui pr.m.pl.; ex. „destui gândesc aşa"; f. *destule* (şi cu valoare de neutru: „a îndurat destule"), g-d pl.m.şi f. *destulora*/ac.m. *a(la)destui*, f. *a (la) destule*; ex. „voturile destulora/a destui"; „s-a adresat destulora/la destui";
dintr-o prep.+adj /art./num.;
dintr-odată loc. adv.; (cu o singură mişcare; pe neaşteptate; brusc, deodată);
echivoc adj.m., pl.*echivoci*; f. **echivocă**, pl.*echivoce*;
gratis adj.invar., adv.;
grizonant (despre păr: sur, încărunţit) adj.m., pl. *grizonanţi*; f. *grizonantă*, pl. *grizonante*;
întâi num.m.; ex. „premiul întâi", art. *întâiul* - ex. „întâiul premiu", pl. *întâi*, art *întâii*; num. f. **întâi/ întâia**; ex.: **„clasa/ clasei întâi" şi „clasa/ clasei întâia"**, art. *întâia*; ex. „întâia clasă", g.-d. *întâii;* ex. „întâii clase", pl. *întâi*, art. *întâile*, g-d. pl.m. şi f. *întâilor*;
într-una (în una)- prep.+ num./pr.; ex. „într-una din zile";
întruna (mereu) - adv.; ex. „vorbeşte întruna";
nicio adj.pr.f., g-d. *niciunei/ niciunei*; ex. „nu e nicio problemă"; „n-a rezistat niciunei presiuni";
nici o - adv.+art.; ex.: „nu e proastă şi nu e nici o persoană incultă";
nici o - conjcţ.+num.; ex.: „n-am nici o soră, nici mai multe";

niciodată (în niciun moment), adv.; ex.: „niciodată n-a cântat mai bine";
nici odată (nici cândva) conjcț.+ adv.; ex. „nu l-am crezut nici odată, nu-l cred nici astăzi";
nici o dată conjcț.+ num.; ex. „nu a mâncat azi nici o dată, nici de mai multe ori";
niciodinioară (niciodată) (înv.) adv.;
nici odinioară conjcț.+adv.; ex. „nu m-a ascultat nici odinioară, nu mă ascultă nici astăzi";
niciun adj.pr.m., g-d. *niciunui/ niciunui*;
nici un adv.+art.; ex. „nu e prost și nu e nici un om incult";
nici un conjcț.+num.; ex. „n-am nici un frate, nici mai mulți";
niciuna pr.f., g-d. *niciuneia*, pl.*niciunele*; g-d pl.*niciunora*;
nici una conjcț.+num.; ex. „nici una, nici mai multe";
nici una conjcț.+pr.; ex. „nici una, nici alta";
niciunde (nicăieri) (pop.) adv.; ex. „n-a fost plecat niciunde";
nici unde adv.+adv.; ex. „nu s-a dus nici unde a promis";
nici unu conjcț.+num.; ex. „nici unu, nici mai mulți";
niciunul pr.m., g-d.*niciunuia*, pl. *niciunii*, g-d.pl.*niciunora*;
nici unul conjcț.+pr.; ex. „nici unul, nici altul";
numai că adv.+conjcț.; ex.: „a spus numai că acolo plouă";
numai că (dar) loc.conjcț.; ex.: „aș veni, numai că plouă";
numai ce adv.+pr.; ex.: „face numai ce vrea el";
numai ce (acum) (pop.) loc.adv.; ex.: „numai ce a intrat pe ușă";
numai ce (imediat ce) (pop) loc.conjcț.; ex.: „numai ce a intrat pe ușă, și s-a și apucat de lucru;
numaidecât (imediat) adv.; ex.: „a răspuns imediat";
numai de cât adv.+prep.+adv.; ex.: „a vorbit numai de cât a cheltuit";
nu știu ce loc.adj.pr.; ex.: „are nu știu ce idee"; loc.pr., ex.: „a spus nu știu ce";
oarecare adj.pr.invar.; ex. „un elev oarecare";
oare care adv.+ pr.; ex. „Oare care dintre ei o fi făcut asta?"; „Oare care dintre ei știe?
oarece (ceva) - adj.pr.invar./pr.invar.; ex. „vorbeau oarece";
oare ce adv.+pr.; ex.: „oare ce vrea?";
oarecine (cineva) pr., g.-d. oarecui;
oare cine adv.+pr.; ex.: „oare cine știe?";

oarecum (cumva) adv.;
oare cum adv.+adv.; ex.: „oare cum îl cheamă?";
odată (cândva, imediat, în sfârșit) - adv.; ex. „ a fost odată"; „o să-ți spun eu odată"; „taci odată"; „odată terminată treaba";
o dată - art.+s.f.; ex. „o dată memorabilă";
o dată (o singură dată) - num.; ex. „o dată pentru totdeauna"; „o dată în viață"; „te mai rog o dată"; „o dată la două luni";
odată ce - loc.conjț.; ex. „odată ce ai plecat, nu te-a văzut";
odată cu - loc.prep.; ex. „a plecat odată cu el";
odată și odată - loc.adv.; ex. „se va afla odată și odată";
Paștele cailor (la-) (niciodată) (fam.) loc.adv.

CUVINTE ÎMPRUMUTATE DIN ALTE LIMBI

- selectiv -

1. Cuvintele străine a căror ultimă literă este prezentă și în limba română primesc **articolul hotărât fără cratimă ori nu se articulează:**

ad interim (lat.) (interimar) adj.invar.; ***abr.a.i./ ad.int.***,
advertising (angl.) s.n.;
babysitter (angl.) s.f., pl. *babysittere*; s.m. pl. *babysitteri*;
bestseller (angl.)s.n., **pl**. *bestselleruri*;
bildungsroman (-dungs - ro) s.n., pl. *bildungsromane*;
bitter (germ.)s.n., (sorturi, porții) pl. *bitteruri*;
bluff (angl.) s.n., **pl**. *bluffuri*;
board (angl.) s.n., pl. *boarduri*;
bodyguard (angl.)/**bodigard** s.m., pl. *bodyguarzi/ bodigarzi*;
boom (angl.) s.n., pl. *boomuri*;
booster (angl.) s.n., **pl**. *boostere*;
break (automobil) (angl.) s.n., pl. *breakuri*;
break (angl.)/**brec** (la tenis) s.n., pl. *breakuri/ brecuri*;
breakfast (angl.) s.n., pl. *breakfasturi*;
broker (angl.) s.m., **pl**. *brokeri*;
browning (angl.) s.n., pl. *browninguri*;

businessman (angl.) s.m., pl. *businessmeni*;
bypass (angl.) s.n., pl. *bypassuri*;
byte (angl.) s.m., pl. *byți*;
CD-player (angl.) s.n., pl. *CD-playere*;
challenger (angl.) s.m., pl. *challengeri*;
chewing-gum (angl.) s.n., art. *chewing-gumul*;
commedia dell'arte *(it.)* s.f., g.-d. *commedia dell'arte, art. commediei dell'arte;*
dancing (angl.) s.n., pl. *dancinguri*;
déjà-vu s.n.;
fifty-fifty (angl.) adv.;
feedback (angl.) s.n., pl. *feedbackuri*;
flashback (angl.) s.n., pl. *flashbackuri*;
five o'clock (angl.) s.n., pl. *five o'clockuri*;
friteuză (fr.) s.f., g.-d. art. *friteuzei*; pl. *friteuze*;
gill-box (angl.)/**gilbox** s.n., pl. *gill-boxuri/ gilboxuri*;
hacker (angl.) s.m., pl. *hackeri*;
haiku s.n., art. haikuul; pl. *haikuuri*;
happy-end (angl.) s.n., art. *happy-endul*; pl. *happy-enduri*;
hard (angl.) s.n., pl. *harduri*;
hard disk (angl.) s.n., pl. *hard discuri*;
hardpan (angl.) s.n.;
hard rock (angl.) s.n., art. *hard rockul*;
heavy metal (angl.) s.n.;
high fidelity (angl.) adj.invar.; ***abr. hi fi***,
high technology (angl.) s.f.;
hogback (angl.) s.n., pl. *hogbackuri*;
holding (angl.) s.n., pl. *holdinguri*;
holdup (angl.) s.n., pl. *holdupuri*;
homeless (angl.) s.m., art. *homelessul*; pl. *homeless*;
hotdog (angl.) s.m., art. *hotdogul*; pl. *hotdogi*;
hotline (angl.) s.f.;
hybris (gr.) s.n.;
jacuzzi (angl.) s.n.;
job (angl.) s.n., pl. *joburi*;
jogging (angl.) s.n., art. *joggingul*;

ketchup (angl.) s.n. art. *ketchupul*;
knockout (angl.) s.n., pl. *knockouturi*; ***abr k.o***,
living s.n., pl. *livinguri*;
living-room (angl.) s.n., pl. *living-roomuri*;
look (angl.) s.n., pl. *loockuri*;
looping (angl.) s.n., pl. *loopinguri*;
modelling (angl.) s.n., art. *modellingul*;
no-man's land (angl.) s.n.;
play-back (angl.) s.n., art. *play-backul*; pl. *play-backuri*;
prime-time (angl.) s.n. (în prime-time);
pozeur (fr., livr.), *pozeuri*;
rating (angl.) s.n., pl. *ratinguri*;
recorder (angl.) s.n., pl. *recordere*;
quiproquo s.n., art. *quiproquoul*, pl. *quiproquouri*
sex-appeal (angl.) s.n.;
sex-shop (angl.) s.n., pl. *sex-shopuri*;
skating (angl.), **skatinguri** (obiecte);
skateboard (angl.), pl. *skateboarduri*;
slang (angl), pl. *slanguri*;
steward (angl.) s.m., pl. *stewarzi*;
stewardesă (angl.)s.f., g.-d.art. *stewardesei*; pl. *stewardese*;
sticks (angl.) s.n., pl. *sticksuri*;
topless (angl.) adj.invar.;
walkman (angl.) s.n,, pl. *walkmenuri*;
weekend (angl.) s.n., pl. *weekenduri*;
western (angl.) s.n., pl. *westernuri*;
yeoman (angl.) s.m., pl. *yeomeni*;
yesman (angl.) s.m., pl. *yesmeni*;

***2. Cuvintele împrumutate, care îşi păstrează grafia şi pronunţarea limbii respective (ultima literă nu se regăseşte în alfabetul românesc)*, se articulează cu ajutorul cratimei:**

acquis (drepturile şi obligaţiile statelor Uniunii Europene, actele normative respective) (fr.) |pron.aki| (ac-quis) s.n., art.*acquis-ul*;
aide-mémoire (fr.) s.n., *art. aide-mémoire-ul*; pl. *aide-mémoire-uri*;

bleu(fr.) s.n., art.*bleu-ul*; (nuanțe) pl. *bleu-uri*;
bobsleigh (angl.) s.n., art.*bobsleigh-ul*; (sănii) pl. *bobsleigh-uri*;
body (angl.) s.n., art.*body-ul*; pl. *body-uri*;
body building (angl.) s.n.;
boogie (angl.) s.n., art. *boogie-ul*; pl. *boogie-uri*;
boogie-woogie (angl.)s.n., art. *boogie-woogie-ul*; pl. *boogie-woogie-uri*;
bordeaux (vin) (fr.) s.n., art. *bordeaux-ul*; (porții) pl. *bordeaux-uri*;
box-office (angl.) s.n., art. *box-office-ul*;
boy (angl.) s.m., art. *boy-ul*, pl. *boy*, art. *boy-i*;
bridge (angl.) s.n., art. *bridge-ul*; (partide) *bridge-uri*;
bungalow (angl.) s.n., art. *bungalow-ul*; pl. *bungalow-uri*;
CD (angl.) s.n., art. *CD-ul*; pl. *CD-uri*;
CD-ROM (angl.) s.n., pl. *CD-ROM-uri*;
cha-cha-cha (hisp.) s.n., art. *cha-cha-cha-ul*; pl. *cha-cha-cha-uri*;
clou (fr.) s.n., art. *clou-ul*; pl. *clou-uri*;
col-roulé (fr.) s.n., art. *col-roulé-ul*; pl. *col-roulé-uri*;
consommé (fr.) s.n., art. *consommé-ul*; pl. *consommé-uri*;
cowboy (angl.) s.m., art. *cowboy-ul*; pl.art. *cowboy-i*;
dandy (angl.) s.m., art. *dandy-ul*; pl. *dandy*, art. *dandy-i*;
derby (angl.)/ *derbi* (cursă de călărie, întrecere sportivă) s.n., art. *derby-ul/derbiul*; pl. *derby-uri/derbiuri*;
display (angl.) s.n., art. *display-ul*, pl. *display-uri*;
drugstore (angl.) s.n., art. *drugstore-ul*; pl. *drugstore-uri*;
gay (angl.) s.m., art. *gay-ul*; pl. *gay*, art. *gay-i*;
ghem/ (angl.) game s.n., art. *ghemul/ game-ul*; pl. *ghemuri/game-uri*;
high-life (angl.) s.n., art. *high-life-ul*;
hippy (angl.) s.m., art. *hippy-ul*; pl. *hippy*, art. *hippy-i*;
know-how (angl.) s.n., art. *know-how-ul*;
kitsch s.n.(obiecte), pl. *kitsch-uri*;
lobby (angl.) s.n., art. *lobby-ul*;
merlot (fr.) s.n., art. *merlot-ul*; pl. *merlot-uri*;
Modern Style (angl.) s.n., art. *Modern Style-ul*;
party (angl.) s.n., art. *party-ul*; pl. *party-uri*;
parti-pris (fr.) s.n., art. *parti-pris-ul*; pl. *parti-pris-uri*;
playboy (angl.) s.m., art. *playboy-ul*; pl. *playboy*, art. *playboy-i*;
ragtime (angl.) s.n., art. *ragtime-ul*; pl. *ragtime-uri*;

ranch (fermă) (angl.) s.n., art. *ranch-ul*; pl. *ranch-uri*;
service (angl.) s.n., art. *service-ul*; pls. *service-uri*;
show (angl.) s.n., art. *show-ul*, *show-uri*;
site (spațiu pe internet) (angl.) s.n., art. *site-ul*; pl. *site-uri*;
slash (angl.) s.n., art. *slash-ul*; pl. *slash-uri*;
speech (angl.) s.n., art. *speech-ul*; pl. *speech-uri*;
spray (angl.) s.n., art. *spray-ul*; pl. *spray-uri*;
steeplechase (angl.) s.n., art. *steeplechase-ul*;
story (angl.) s.n., art. *story-ul*; pl. *story-uri*;
talk-show (angl.) s.n., art. *talk-show-ul*; pl. *talk-show-uri*;
wagon-lit (fr.) s.n., art. *wagon-lit-ul*; pl. *wagon-lit-uri*;
walkie-talkie (angl.) s.n., art. *walkie-talkie-ul*; pl. *walkie-talkie*;
whisky (angl.) s.n., art. *whisky-ul*; (sorturi, porții) pl. *whisky-uri*;

CUVINTE CARE DENUMESC LOCUITORI

- selectiv -

albaiulian(că) = din Alba Iulia;
arădean(că) = din Arad;
băcăuan(că) = din Bacău;
băimărean(că) = din Baia Mare;
brăilean(că) = din Brăila;
buzoian(că) = din Buzău;
călărășean(că) = din Călăraș
câmpulungean(că) = din Câmpulung;
clujean(că) = din Cluj
costarican = din Costarica;
craiovean(că) = din Craiova;
doljean(că) = din Dolj;
fălticenean(că) = din Fălticeni;
făgărășean(că) = din Făgăraș;
harghitean(că) = din Harghita;
hârlăuan(că) = din Hârlău;
hârșovean(că) = din Hârșova;
humorean(că) = din Gura Humorului;

hușean(că) = din Huși;
gălățean(că) = din Galați;
ieșean(că) = din Iași;
mediașean(că) = din Mediaș;
negruvodean(că) = din Negru-Vodă;
newyorkez = din New-York;
nicaraguan(ă) = din Nicaragua;
orădean(că) = din Oradea;
rădăuțean(că) = dub Rădăuți;
satulungean(că) = din Satulung;
sătmărean(că) = din Satu Mare;
sânnicolean(că) = din Sânnicolaul Mare;
severinean = din Severin;
sierraleonez(ă) = din Sierra Leone;
sighișorean(că) = din Sighișoara;
slobozean(că) = din Slobozia;
sucevean(că) = din Suceava;
târgujian(că) = din Târgu-Jiu;
târgumureșean(că) = din Târgu Mureș;
toplițean(că) = din Toplița

VARIANTE LITERARE LIBERE. DUBLETE ADMISE LA SINGULAR/ PLURAL

- preferință pentru prima variantă indicată în DOOM-2

- selectiv -

ablație/ ablațiune (extirpare, scoatere) s.f., art. *ablația*, g.-d.art.*ablației/ ablațiunii*; pl. *ablații/ ablațiuni*;

adineaori/ adineauri adv.;

aducție/aducțiune s.f., pl. *aducții/ aducțiuni*;

aherontic/acherontic (subpământean) [*ch* pron. *h*] adj.m., pl. *aherontici/ acherontici*; f. *aherontică/ acherontică*, pl. *aherontice/ acherontice*;

analog adj.m.pl. analogi; f.**analoagă/analogă,** pl. **analoage/ analoge**;

apropo adv.;

apropo/ apropou s.n., art. *apropoul*; pl. *apropouri*;

atât/ atâta pr.m., pl. atâția (-ția); f. *atâta*, **pl.** *atâtea*; g-d. **pl. m. și f.** *atâtora*;

basc/ bască (beretă) s.n., pl. **bascuri/ băști**;

basc (nume etnic) adj., pl. *basci*; adj.f., s.f. *bască*, **pl.** *basce*;

bălegar/ băligar (balegă) s.n.;

becisnic/ bicisnic (înv.) adj. **m.**, s.**m.**, pl. *becisnici/ bicisnici*;

bioluminescență/ bioluminiscență s.f., g.-d art. *bioluminescenței/ bioluminiscenței*;

cartilaj/ cartilagiu s.n., pl. *cartilaje/ cartilagii*;

căpșună (fruct) s.f., pl. **căpșuni/ căpșune**;

cearșaf/ cearceaf s.n., pl. *cerșafuri/ cearceafuri*;

cireașă s.f., pl. **cireșe/ cireși**;

CEC/C.E.C. s.propriu n., art CEC-ul/C.E.C.-ul; (agenții) pl. CEC-uri/ C.E.C.-uri;

(a) cementa/ cimenta (a trata dinții) vb., ind.prez. *cementează/ cimentează*;

cheotoare/ cheutoare s.f., pl. *cheotori/ cheutori*;

chipiu s.n. **pl. chipie/ chipiuri**;

clovn/ (înv.) **claun** s.m., pl. *clovni/ clauni*;

colet s.n., pl. *colete*;

(a) continua vb., ind.prez.**1 și 2 sg. continui**, 3 *continuă*, 1 pl. *continuăm*; conj.prez.1 și 2 sg. *să continui*, 3 *să continue*; ger. *continuând*;

copertă s.f., g.-d.art. *coperții/ copertei*; **pl. coperți/ coperte**;

corijent/corigent adj.m., s.m, pl. *corijenți/ corigenți*; adj.f., s.f. *corijentă/ corigentă*, pl. *corijente/ corigente*;

corijență/ corigență s.f., g-d art. *corijenței/ corigenței*; pl. *corijențe/ corigențe*;

de-adevăratelea/ de-adevărat (pop.,fam.) loc.adv.;

de-a pururi/ de-a pururea loc.adv.;

de asemenea (tempo lent)/ **de-asemenea** (tempo rapid) loc.adv. (**nu**: de asemeni);

de-a v-ați ascunselea/ (pop.) **de-a ascunselea** loc.adv.;

(a) decofeiniza/ decafeiniza vb., ind.prez.3 *decofeinizează/ decafeinizează*;

dicotomie/ dihotomie s.f. art. *dicotomia/ dihotomia*; pl. *dicotomii/ dihotomii*;

dicție/ dicțiune s.f., art. *dicția/ dicțiunea*, g.-d.art. *dicției/ dicțiunii*, pl.art. *dicțiile/ dicțiunile*;

din contra/ din contră loc.adv.;

diseară/ deseară adv.;

ditamai/ ditai (fam.) adj.invar.;

(a) dumiri/ dumeri vb., ind.prez.1 sg. și 3pl. *dumersc/ dumeresc*, imperf. 3sg. *dumirea/ dumerea*; conf.prez.3 *să dumirească/ să dumerească*;

dumirire/ dumerire s.f., g-d. art. *dumiririi/ dumeririi*;

Ecleziastul/ Eclesiastul (carte a Bibliei) s. propriu n.;

extravertit/ extrovertit adj. m., pl. *extravertiți/ extrovertiți*;

fagot s.n./s.m., pl. **fagoturi/ fagoți**;

fierăstrău/ ferăstrău s.n., pl. *fierăstraie/ ferăstraie*;

filosofie/ filozofie s.f., pl. *filosofii/ filozofii*;

(a) frecționa/fricționa vb., ind.prez.3 *frecționează/ fricționează*;

gălușcă s.f., pl. **găluște/ găluști**;

ghiuden/ ghiudem s.n., (sorturi) pl. *ghiudenuri/ ghiudemuri*;

halo/ halou s.n., art. *haloul*, pl. *halouri*;

hilar/ ilar (ilariant) adj. m.,pl. *hilari/ ilari*; f. *hilară/ ilară*, pl. *hilare/ ilare*;

hilaritate/ ilaritate s.f., g.-d.art. *hilarității/ ilarității*;

(a) incorpora/ (a) încorpora vb., ind.prez.3 *încorporează/ încorporează*;

lebăr/ lebărvurst s.n.;

lezmaiestate/ lezmajestate s.f.;

lighean s.n., pl. **ligheane/ lighene**;

Maiestate/ Majestate (termen de adresare) s.f.voc.;

Maiestatea Sa/ Majestatea Sa loc.pr., g.-d. *Maiestății Sale/ Majestății Sale*; *abr.* ***M.S.***; pl. *Maiestățile Lor/ Majestățile Lor*,

moliftă/(înv.) **molitvă** s.f., g-d.art. *molifiei/ molitvei*; pl.*molifte/ molitve*;

muschetar/ mușchetar s.m., pl. *muschetari/ mușchetari*;

nivel (înălțime, stadiu, treaptă) s.n., pl. **niveluri/ nivele**;

omoloagă/ omologă, adj.f., s.f., pl. *omoloage/ omologe*;

pântec/ pântece (pop.) s.n., pl. *pântece*;

perchiziție/ percheziție s.f., pl. *perchiziții/ percheziții*;

(a) perchiziționa/ (a) percheziționa vb., ind.prez.3 *perchiziționează/ percheziționează*;

pieptăn/ pieptene s.m., pl. *piepteni*;

piuneză/ pioneză s.f.; pl. *piuneze/pioneze*;

poliloghie/ polologhie s.f., pl. *polilogii/ polologhii*;

pricopseală/ procopseală, s.f., pl. *pricopseli/ procopseli*;

proră/ provă (parte a navei) s.f., g.-d.art. *prorei/ provei*; pl. *prore/ prove*;

râpă s.f., pl. **râpe/ râpi**;

(a) reincarna/ (a) reîncarna, vb., ind.prez.3 *reincarnează/ reîncarnează*;

schimnic /schivnic (rar) s.m., pl. *schimnici/ schivnici*;

soartă s.f., g.-d. art. **sorții** (în expresie și **soartei**); pl. *sorți*;

slogan, s.n., pl. **sloganuri/ slogane**;

tăieței/ tăiței s.m.pl.;

tobogan/ topogan s.n., pl. *tobogane/ topogane*;

tumoare/ tumoră s.f., pl. *tumori*;

tunel s.n., pl. **tuneluri/ tunele**;

votcă/ vodcă sf., g-d art. *votcii/ vodcii*; (sorturi, porții) pl. *votci/ vodci*;

ACCENTUL

- preferință pentru prima variantă indicată în DOOM-2

- selectiv -

apendice (adaos) s.n., pl. apendice;

apendice/ apendice (prelungire a intestinului) s.n., pl.apendice/ apendice;

anost/ anost adj.m., pl.anoști/ anoști; f.anostă/ anostă, pl.anoste/ anoste;

antic/ antic adj.m., pl. antici/ antici; f. antică/ antică, pl. antice/ antice;

balonzaid/ balonzaid s.n., pl. balonzaide/ balonzaide;

bebe/ bebe s.m.;

butelie s.f., art. butelia, g-d art.butelici; pl. butelii, art.buteliile;

candid/ candid, adj.m., pl. candizi/ candizi; f. candidă/ candidă, pl. candide/ candide;

caracter s.n., pl. caractere;

colaps/ colaps s.n., pl. colapsuri/ colapsuri;

facsimil/ facsimil s.n., pl. facsimile/ facsimile;

firav/ firav adj.m., pl. firavi/ firavi; f. firavă/ firavă, pl. firave/ firave;

gângav/gângav adj.m., s.m., pl.gângavi/gângavi; adj.f., s.f., gângavă/ gângavă, pl. gângave/gângave;

gingaş/ gingaş adj.m.pl. gingaşi/ gingaşi, f.gingaşă/ gingaşă, pl.gingaşe/ gingaşe;

halteră/ halteră s.f.; g.-d. art. halterei/ halterei; pl. haltere/ haltere;

hatman/ hatman s.m., pl. hatmani/ hatmani;

jilav/ jilav adj.m.,pl. jilavi/ jilavi; f.jilavă/ jilavă, pl.jilave/ jilave;

mafie (grup de indivizi cu îndeletniciri ilicite) s.f., art. mafia, pl. mafii;

manager/ manager s.m., pl. manageri/ manageri;

matur adj.m., pl.maturi; f.matură, pl.mature;

măgăriță/ măgăriță s.f., g.-d.art. măgăriței/ măgăriței; pl. măgărițe/ măgărițe;

modem/ modem s.n., pl. modemuri/ modemuri/ modeme/ modeme;

penurie/ penurie, s.f., pl. penurii/ penurii, g.-d.penuriei/ penuriei;

picnic/ picnic, s.n., pl. picnicuri/ picnicuri;

pilotă/ pilotă, s.f., g.-d.art. pilotei/ pilotei; pl.pilote/ pilote;

ponei/ ponei, s.m., pl. ponei/ ponei, art.poneii/ poneii;

profesor/ profesor, s.m., pl.profesori/ profesori; ***abr.prof.***;

prognostic/ prognostic (prognoză medicală) s.n.pl. prognosticuri/ prognosticuri;

pronostic (previziune), s.n., pl. pronosticuri;

propedeutică/ propedeutică (curs pregătitor într-un domeniu ştiinţific) s.f., g.-d. art.propedeuticii/ propedeuticii;

(a) rabata/ (a) rabate (a lăsa în jos, a îndoi), vb., ind.prez.3 sg.rabatează/ rabate;

regizor s.m., pl. regizori;

trafic/ trafic s.n., pl. traficuri/ traficuri;

translator (persoană) s.m., pl.translatori;
translator (aparat) s.n., pl. translatoare;
vestibul (încăpere) s.n., pl. vestibuluri;
vestibul (cavitate a urechii) s.n., pl. vestibule;

CUVINTE COMPUSE

- selectiv -

alaltăieri-dimineață adv.;
alaltăieri după-amiază adv.+adv.;
alaltăieri după-masă adv.+adv.;
alaltăieri-noapte adv.;
alaltăieri-seară adv.;
apă minerală s.f.+adj.;
apă plată sf.+adj;
atoateștiutor adj.m., pl. *atoateștiutori*; f. sg. și pl. *atoateștiutoare*;
bine-crescut (cuviincios) adj. m., pl. *bine-crescuți*; ex. „copil bine-crescut", f. *bine-crescută*, pl.*bine-crescute*;
bine crescut (dezvoltat bine) adv.+adj. ex. „aluat bine crescut";
bine-cunoscut (celebru) adj.m., pl. *bine-cunoscuți*; ex. „scriitor bine-cunoscut"; f. *bine-cunoscută*, pl. *bine-cunoscute*;
bine cunoscut (știut bine) adv.+adj, ex. „caz bine cunoscut de toată lumea";
(a) binecuvânta vb., ind.prez.1sg. *binecuvântez*, 2sg.*binecuvântezi*, 3 *binecuvântează*;
(a) binedispune vb., ind.prez.1sg.și 3pl. *binedispun*, 2sg. *binedispui*, 1pl. *binedispunem*; conj.prez.3 *să binedispună*; ger.*binedispunând*; part. *binedispus*;
bineînțeles (desigur) adv. ex. „bineînțeles că pleacă";
bine înțeles (priceput bine) adv.+part., ex. „acest lucru a fost bine înțeles";
(a) binemerita vb., ind. prez. 1 sg. *binemerit*, 2. sg. *binemeriți*, 3. *binemerită*; conj. prez. 3. *să binemerite* (mai frecvent la timpuri trecute și compuse);
bine mirositor adv. + adj.

bine-venit (oportun, agreat) adj.m., ex. „proiect bine-venit", pl. *bine-veniți*; f. *bine-venită*, pl. *bine-venite*;

bine venit (sosit cu bine) adv.+adj., ex. „bine venit din război";

binevoitor adj.m., s.m., pl. *binevoitori*; adj.f.,s.f.sg. și pl. *binevoitoare*;

binoclu s.n.,art. *binoclul*; pl. *binocluri*;

biosferă s.f., g.-d.art. *bioseferei*;

bipartid (cu două partide) (rar) adj.m; f. *bipartidă*, pl. *bipartide*;

bipartit (din două părți) adj.m., pl. *bipartiți*; f. *bipartită*, pl. *bipartite*;

bună-dimineața (plantă) s.f., g.-d.art. *bunei-dimineți*; pl. *bune-dimineți*;

bună dimineața (formulă de salut) adj.+s.f.art.;

bună-credință (onestitate) s.f., art. *buna-credință* (dar: *buna lui credință*), g-d art. *bunei-credințe*;

bună-creștere (politețe) ex. „a dat dovadă de bună-creștere"; s.f., art. *buna-creștere* (dar: *buna lui creștere*), g-d.art. *bunei creșteri*;

bună creștere (dezvoltare bună) adj.+s.f. („o *bună creștere* a plantelor se realizează greu");

bună-cuviință (politețe) s.f., art. *buna-cuviință* (dar: *buna lui cuviință*), g-d art. *bunei-cuviințe*;

bună purtare (comportament bun) adj.+s.f.;

bun-gust (simț estetic) s.n., art .*bunul-gust* (dar *bunul său gust*), g.-d. art. *bunului-gust*;

bunică-mea (-ta, -sa) fam. s.f.+adj.pr.g.-d. *bunică-mii (-tii, -sii)*;

bun-plac (arbitrar) s.n., art. *bunul-plac* (dar *bunul său plac*) g.-d.art. *bunului-plac*;

bun-platnic adj.m., s.m., pl. *bun-platnici*; adj.f., s.f. *bun-platnică*, pl. *bun-platnice*;

bun-rămas (adio) s.n.;

bună seara (formulă de salut) adj.+s.f.art.;

bunăstare (prosperitate), ex. „bunăstarea lui a sporit"; s.f.art. *bunăstarea*, g-d. art. *bunăstării*;

bună stare (stare bună) adj.+s.f. („totul este în *bună stare*");

bun-simț (decență) („se poartă cu bun-simț") s.n., art. *bunul-simț* (dar: *bunul său simț*), g.-d.art. *bunului-simț*;

bun simț (bună intuiție) adj.+s.n. („are un *bun simț* al culorilor");

bună știință (cu bună știință) loc.adv.;

bună voie (veselie) s.f., art. *bună voia*, g-d. art. *bună voiei*;

bunăvoie *(de bunăvoie)* loc.adv.;

bunăvoință (atitudine binevoitoare) s.f., art. *bunăvoința*, g-d.art. *bunăvoinței*;

bună ziua (formulă de salut) adj.+s.f.art.;

clarobscur (cla-rob-/clar-ob-) s.n., pl. *clarobscururi*;

de deasupra (de peste) prep.+prep. (*de deasupra mării*);

de deasupra (din partea de sus) prep.+adv. (*raftul de deasupra*);

de dedesubt (din partea de jos) prep.+adv.;

de dedesubtul (de sub) prep.;

de demult (de odinioară) prep.+adv.;

dedesubt (în partea de jos, sub ceva) adv.;

dedesubt s.n., pl. *dedesubturi*;

dedesubtul prep.;

electrocasnic adj.m., pl. *electrocasnici*; f. *electrocasnică*, pl. *electrocasnice*;

gândac-de-bucătărie s.m., pl. *gândaci-de-bucătărie*;

june-prim s.m.;

liber-arbitru s.n., (dar: libernl său arbitru);

luare-aminte loc.s.f., art. *luarea-aminte*, g.-d.art. *luării-aminte*;

luare de cuvânt s.f.+prep.+s.n.;

mai-mult-ca-perfect s.n., art.*mai-mult-ca-perfectul*;

mass-media (presă scrisă și audiovizuală) s.f.: „o mass media independentă"; art. *mass-media*: „mass-media actuală"; g.-d.art. *mass-mediei*: „prin intermediul mass-mediei";

maxi-taxi s.n., pl. *maxi-taxiuri*;

non-eu s.n., art. *non-eul*;

nonexistență s.f., g.-d.art. nonexistenței;

nonprofit adj.invar.;

nonsens s.n., pl. *nonsensuri*;

non-stop adj.invar., adv.;

nucă-de-cocos (fruct al cocotierului) s.f., g.-d.art. *nucii-de-cocos*; pl. *nuci-de-cocos*;

portavion, s.n., pl. *portavioane*;

portavoce s.f., g.-d. art. *portavocei*; pl. *portavoce*;

porthart, s.n., pl. *portharturi*;

portochelari s.m., pl. *portochelari*;

portret-robot s.n., pl. *portrete-robot*;

posteminescian adj.m., pl. *posteminescieni*; f. *posteminesciană*, pl. *posteminesciene*;

postliceal adj.m., pl. *postliceali*; f. *postliceală*, pl. *postliceale*;

postmeridian adj.m., pl. *postmeridiani*; f. *postmereidiană*, pl. *postmeridiane*; ***abr.*p.m.;**

post-mortem (lat.) adj.invar., adv.;

postnatal adj.m., pl. *postnatali*; f. *postnatală*, pl. *postnatale*;

post-restant s.n.;

post-scriptum (lat.) s.n., ***abr.P.S.***,

postsincron s.n.;

postuniversitar adj.m., pl. *postuniversitari*; f. *postuniversitară*, pl. *postuniversitare*;

(a) prelimina vb., ind.prez. 3 *prelimineză/ prelimină*;

prim-balerin/ prim-balerină; pl. *prim-balerini/ prim-balerine*;

prim-ministru s.m., art. *prim-ministrul*; g.-d. art. *prim-ministrului*; pl. *prim-miniştri*, art. *prim-miniştrii*;

prim-plan s.n.,pl. *prim-planuri*;

prim-pretor s.m., art. *prim-pretorul*; pl. *prim-pretori*, art. *prim-pretorii*;

prim-procuror s.m., art. *prim-procurorul*, g-d art. *prim-procurorului*;

prim rang (*de* -) loc.adj.

prim-secretar s.m., art. *prim-secretarul*; pl. *prim-secretari*, art. *prim-secretarii*;

prim-solist/prim-solistă s.m./s.f.; pl. *prim-solişti/ prim-soliste*;

prim-viceprim-ministru s.m., art. *prim-viceprim-ministrul*; pl. *prim-viceprim-miniştri*, art. *prim-viceprim-miniştrii*;

proces-verbal s.n., pl. *procese-verbale*;

pro forma (lat.) (de formă) loc.adj., loc.adv.;

program-pilot s.n., pl. *programe-pilot*;

propriu-zis (ă), propriu-zişi (zise) adj.;

prost-crescut (necducat) adj.m., pl. *prost-crescuţi*; f. *prost-crescută*, pl. *prost-crescute*;

psihanalist s.m., pl. *psihanalişti*;

pseudonim s.n., pl. *pseudonime*;
pseudoştiinţă s.f., g.-d.art. *pseudoştiinţei*;
rămas-bun s.n.;
situaţie-limită s.f., pl. *situaţii-limită*;
taxifurgonetă s.f., pl.. *taxifurgonete*;
test-grilă s.n., pl. *teste-grilă*;
top-model s.n., pl. *top-modele*;
vasăzică (prin urmare, deci) conjcţ., adv.;
vicepreşedinte s.m., pl. *vicepreşedinţi*;
viceprim-ministru s.m., art. *viceprim-ministrul*; pl. *viceprim-miniştri*, art. *viceprim-miniştrii*;
viceversa adv.;
voie bună s.f.+ adj.;
zgârie-brânză (pop.) s.m. şi f., g.-d. *lui zgârie-brânză*, pl. *zgârie-brânză*,
zgârie-nori s.m., pl. *zgârie-nori*;

ALTE CUVINTE

(substantive şi verbe)

- selectiv -

(a) absolvi (a termina un ciclu de învăţământ, a scuti de pedeapsă) vb., ind.prez. 3 *absolvă*, imperf. 3 sg. *absolvea*; conj. prez. 3 *să absolve*;

absorbţie (încorporare) s.f., art.*absorbţia*, g.-d.art.*absorbţiei*; pl.*absorbţii*, art.*absorbţiile*;

adaos s.n., pl.*adaosuri*;

adăugare s.f., g.-d.art *adăugării*; pl.*adăugări*;

adăugit adj.m.; f. *adăugită*, pl.*adăugite*;

adsorbţie (fixare pe suprafaţă) s.f., art.*adsorbţia*, g.-d.art.*adsorbţiei*;

(a se) ahtia vb.refl., ind.prez.3 *se ahtiază*, 1 pl. *ne ahtiem*; conj.prez.3 *să se ahtieze*; ger. *ahtiindu-se*;

ajutor (persoană) s.m., pl. *ajutori*;

ajutor (sprijin, persoană) s.n., pl. *ajutoare*;

anticameră (cameră de aşteptare) s.f., g.-d.art. *anticamerei*; pl. *anticamere*;

aragaz s.n., (sobe) pl. *aragaze*;

arcan (laț) (pop.) s.n., pl. *arcane*;

arcane (taine) (livr.) s.f.pl.;

arendă s.f., g.-d.art. *arendei*; pl. *arende*;

astru s.m., pl. *aștri*;

(a se) autoservi vb.refl., ind.prez.3 sg. *se autoservește*, imperf. 3 sg. *se autoservea*; conj.prez. 3 *să se autoservească*;

avarie s.f., art. *avaria*, g-d art. *avariei*; pl. *avarii*, art. *avariile*;

(a) azvârli vb., ind.prez.1 sg. *azvârl*, 3 sg. *azvârle*, 3 pl. *azvârlă*, imperf. 3 sg. *azvârlea*; conj.prez 3 *să azvârle*;

baltag s.n., pl. *baltage*;

bancnotă s.f., g.-d. art. *bancnotei*; pl. *bancnote*;

beton s.n., (sorturi) pl. *betoane*;

bitum s.n., pl. *bitumuri*;

(a) birui vb.,ind.prez.3 *biruiește/biruie*, imperf.3 sg.*biruia*; conj.prez.3 *să biruiască/să biruie*;

boia s.f., art. *boiaua*, g-d art. *boielei*; (vopsele, farduri) pl. *boiele*, art. *boielele*;

bretea (fâșie de susținere la îmbrăcăminte, ramificație rutieră) s.f., art. *bretelua*; pl. *bretele*;

bretelă (ramificație feroviară) s.f., g.-d. art.*bretelei*; pl. *bretele*;

bucălaie (cu lâna albă și cu părți de culoare închisă) (pop.) adj.f., pl.*bucălăi*;

bucălaie (oaie, capră, cățea) (pop.) s.f., art.*bucălaia*, g-d.art. *bucălăii*; pl. *bucălăi*;

bunică s.f., g-d.art.*bunicii*, pl. *bunici*;

canal s.n., pl. *canale*;

caramel (zahăr ars) s.n., adj invar. ex. „cremă caramel";

caramelă (bomboană) s.f., g-d art.*caramelei*; pl. *caramele*;

cânepă s.f., g-d. art. *cânepii*; pl.*cânepi*;

cârnat s.m., pl. *cârnați*;

(a) cheltui vb., ind.prez.1 sg. *cheltuiesc/cheltui*, imperf. 3 sg. *cheltuia*; conj.prez.3 *să cheltuiască/să cheltuie*;

chermeză s.f., pl. *chermeze*;

chibrit s.n., pl. *chibrituri*;

chintesență (chin-te-/chint-e-) s.f., g-d art *chintesenței*;

(a) chinui vb., ind.prez.1sg i 3 pl. *chinuiesc/chinui*, imperf.3 sg. *chinuia*; conj.prez. 3 *să chinuiască/să chinuie*;

(a) cloncăni vb., ind.prez.3 sg. *cloncăne/cloncăneşte*, imperf.3 sg. *cloncănea*; conj.prez.3 *să cloncăne/să cloncănească*;

comerţ s.n.;

concertant (cu caracter de concert) adj.m., pl. *concertanţi*; f. *concertantă*, pl. *concertante*;

concertat (unit, convenit) adj.m., pl. *concertaţi*; f. *concertată*, pl. *concertate*;

concesie (îngăduinţă) s.f., art. *concesia*, g.-d.art. *concesiei*; pl. *concesii*, art. *concesiile*;

concesiune (drept de exploatare) s.f., g.-d.art. *concesiunii*; pl. *concesiuni*;

(a) concura (a tinde spre) vb., ind.prez.3 *concură*; conj.prez3 *să concure*;

(a) concura (a participa la un concurs, a face concurenţă) vb., ind.prez.3 *concurează*; conj.prez.3 *să concureze*;

confetti s.f.pl.;

confort s.n.;

conservant s.m., pl. *conservanţi*;

corectare (îndreptarea greşelilor, corijare) s.f., g.-d. art.*corectării*; pl.*corectări*;

corectură (înlăturarea greşelilor tipografice dintr-un text sau dintr-o formă de tipar) s.f.,g.-d.art. *corecturii*; pl. *corecturi*;

cotidian adj.m., pl. *cotidieni*; f. *cotidiană*, pl. *cotidiene*;

cotidian (ziare) s.n., pl. *cotidiene*;

crenvurst s.m., pl. *crenvurşti*;

dacism s.n.(cuvinte) pl. *dacisme*;

debuşeu s.n., art. *debuşeul*; pl. *debuşee/ debuşeuri*;

(a) decerna vb., ind.prez.1 sg. *decernez*, 3 sg. *decernează*; conj.prez. *să decerneze*;

(a) deconspira vb., ind.prez.3 deconspiră

(a se) deroba (a se sustrage) vb.refl., ind.prez.3 *se derobează*;

desagă s.f., g.-d.art. *desagii*; pl. *desagi*;

(a) descarcera vb., ind.prez.3 *descarcerează*;

descăzut s.n.;

de scăzut prep.+vb.;

(a) descoji vb., ind.prez.1sg.şi 3pl. *descojesc*, imperf.3 sg. *descojea*; conj.prez.3 *să descojească*;

(a) desconsidera vb., ind.prez.3 *desconsideră*;

(a) desfereca vb., ind.prez.3 *desferecă*;

(a se) desolidariza vb.refl., ind.prez.3 *se deolidarizează*;

(a) destăinui vb., ind.prez.1sg. şi 3 pl. *destăinui/destăinuiesc*, imperf.3 sg. *destăinuia*, conf.prez.3 *să destăinuie/să destăinuiască*;

(a) deszăpezi vb., ind.prez.1 sg i 3pl. *deszăpezesc*, imperf.3 sg.*deszăpezea*; conj.prez.3 *să deszăpezească*;

(a se) detraca (a decădea) vb.refl.ind.perf.c.3sg. *s-a detracat* (se foloseşte numai la timpuri compuse);

echivalent s.n./s.m., pl. *echivalente/echivalenţi*;

element (parte de calorifer) s.m., pl. *elemenţi*;

element (fenomen, componentă) s.n., pl. *elemente*;

filigran s.n., pl. *filigrane*;

foarfecă s.f., pl. *foarfeci*;

fratricid (criminal) adj.m.,s.m., pl. *fratricizi*; adj.f., s.f. *fratricidă*, pl. *fratricide*;

fratricid (crimă) s.n., pl. *fratricide*;

genuflexiune s.f., g.-d. art. *genuflexiunii*; pl. *genuflexiuni*;

grepfrut s.n., pl. *grepfruturi*;

harfă (înv.) s.f., g.-dart. *harfei*; pl. *harfe*;

harpă s.f., g.-d.art. *harpei*; pl. *harpe*;

hilar (referitor la hil) adj.m.pl. *hilari*; f. *hilară*, pl. *hilare*;

hilar/ilar (ilariant) adj.m.pl. *hilari/ilari*; f. *hilară/ilară*, pl. *hilare/ilare*;

(a) huidui vb., ind.prez.1 sg. *huidui/ huiduiesc*, imperf.3 sg. *huiduia*, conj.prez. 3 *să huiduie/ huiduiască*;

internet s.n.

item sm./s.n., pl. *itemi/itemuri/iteme*;

îmbrăcăminte s.f., g-d.art. *îmbrăcămintei/ îmbrăcămînţii*; (straturi de material) pl. *îmbrăcăminţi*;

(a) învârti vb., ind.prez.1 sg. şi 3 pl. *învârt/ învârtesc*, imperf. 3 sg. *învârtea*; conf.prez. 3 *să învârtă/ să învârtească*;

(a) învia vb., ind.prez.1 sg. *învii/înviez*, 2 *învii/ înviezi*, 3 *învie/ înviază*, 1 pl. *înviem*; conj.prez. *să învieze*; ger. *înviind*,

loto s.n., art. *lotoul*;

maică (călugăriță) s.f., g.-d.art. *maicii*; pl. *maici*;

maică (mamă) s.f., g.-d.art. *maicei/ maicii/ maichii*; pl.*maice/ maici*;

maiou s.n., art. *maioul*; pl. *maiouri*; (**nu**: maieu)

(a) manifesta (a arăta un sentiment, a exprima o tendință) vb., ind.prez.3 *manifestă*;

(a) manifesta (a participa la o manifestație) vb., ind.prez. 3 *manifestează*;

maximum adv.; ex.: „maximum doi";

maximum loc.adv : *la maximum*;

maximum (limita superioară) s.n., art. *maximumul*;

(a) mântui (a termina) (pop) vb., ind.prez.3 *mântuie*, imperf.3sg. *mântuia*; conj.prez.3 *să mântuie*;

(a) mântui (a izbăvi, a vindeca) vb., ind.prez.3 *mântuiește/ mântuie*, imperf.3sg. *mântuia*; conj.prez3 *să mântuiască/ să mântuie*;

media (presă scrisă și audiovizuală) s.f., art. *media* („media actuală"), g.-d.art. *mediei* („prin intermediul mediei");

monedă s.f., pl. *monede*;

monolog s.n., pl. *monologuri*;

motorină s.f., g-d.art. pl. *motorine*;

motto s.n., art. *mottoul*; pl. *mottouri*;

nivel (înălțime, stadiu, treaptă) s.n., pl. *niveluri/ nivele*;

nivelă (instrument în construcții) s.f., g-d.art. *nivelei*; pl. *nivele*;

obligație (îndatorire) s.f., art. *obligația*, g.-d. art. *obligației*; pl. *obligații*, art. *obligațiile*;

obligațiune (hârtie de valoare) s.f., g.-d.art. *obligațiunii*; pl. *obligațiuni*;

pască (prăjitură, pâine nedospită) s.f., g.-d.art. *paști*;

Paște (sărbătoare) s.propriu m., pl. *Paști* (doi *Paști*; dar pl.f. *Sfintele Paști*);

pate (de ficat) s.n., art. *pateul*; (sorturi) *pateuri*;

pateu (produs de patiserie) s.n., art. *pateul*; pl. *pateuri*;

(a se) pipernici, vb.refl.: prez. 3sg. *se pipernicește*; conj.prez.3 *să se pipernicească*;

poiană s.f., pl. *poieni*;

premisă s.f., g.-d. art. *premisei*, pl. *premise*;

prerie s.f., g.-d. art. *preriei*, pl. *prerii*, art. *preriile*;

a prelimina vb., ind.prez.3 *prelimineazâ/prelimină*;

primordial adj.m., pl. *primordiali*; f.*primordială*, pl.*primordiale*;

pristandaua (dans) (reg.), neart.*pristanda*, g.-d.art.*pristandalei*; pl.*pristandale*, art.*pristandalele*;

profesie (meserie) s.f., art.*profesia*, g.-d.*profesiei*; pl.*profesii*, art.*profesiile*;

profesiune (în „profesiune de credință"), s.f., g.-d.art. *profesiunii*; pl. *profesiuni*;

profil s.n., pl. *profiluri*;

prognostic/prognostic (prognoză medicală) s.n., pl. *prognosticuri/ prognosticuri*;

(a) prognostica (a face o prognoză medicală) vb., ind.prez.3 *prognostichează*;

(a) prognoza (a prevedea)vb., ind.prez.3 *prognozează*;

prognoză (previziune, anticipare) s.f., g.-d.art.*prognozei*; pl.*prognoze*;

prospecție (cercetare economică) s.f., pl. *prospecții*;

prospecțiune (cercetare geologică) s.f., pl. *prospecțiuni*;

pronostic (previziune) s.n., pl.*pronosticuri*;

(a) pronostica (a face o previziune) vb., ind.prez.3 *pronostichează*;

promotor (persoană), s.m., pl. *promotori*;

promotor (substanță), s.n., pl. *promotoare*;

prompter s.n., pl.*promptere*;

(a) reacorda (a da din nou) vb.ind.prez. 3 *reacordă*;

(a) reacorda (a regla din nou) vb., ind.prez.3 *reacordează*;

recensământ s.n., pl. *recensăminte*;

(a) reflecta (a gândi) vb., ind.prez.3 *reflectează*;

(a) reflecta (a răsfrânge, a oglindi) vb.ind.prez.3 *reflectă*;

remarcă s.f., g.-d. art. *remarcii*; pl. *remarci*;

repaus s.n., pl. *repausuri*;

robinet s.n./s.m., pl. *robinete/ robineți*;

sanda (încălțăminte) s.f., g.-d.art. *sandalei*; pl. *sandale*, art.*sandalele*;

seminar s.n., pl. *seminare*;

slogan s.n., *sloganuri/ slogane*;

soră (grad de rudenie) s.f., g-d. art. *surorii*, pl.*surori*;

soră (infirmieră) s.f., g-d.art. *sorei*, **pl.** *surori*;

şampon s.n., pl. *şampoane*;

(a) şchiopăta vb, ind.prez.3, *şchioapătă/şchiopătează*; conj.prez.3 *să şchioapete/ să şchiopăteze*;

(a) şovăi vb., ind.prez.1 sg. *şovăi*, imperf.3 sg. *şovăia*, conj.prez.3 *să şovăie*;

tapiserie (broderie, ţesătură) s.f., pl. *tapiserii*;

tapiţerie (parte tapiţată a unei mobile) s.f., (părţi tapiţate, ateliere) pl. *tapiţerii*;

tată (părinte) s.m., art. *tatal*+atribut) *tatăl*, g.-d.art. *tatei/lui tatal*(+atribut) *tatălui*; pl. *taţi*;

(a se) tângui (a se lamenta) vb.refl., ind.prez.3 sg. *se tânguieşte/se tânguie*, imperf.3 sg. *se tânguia*, conj.prez.3 *să se tânguiască/să se tânguie*;

(a) transpărea (a întrezări, a întrevedea) vb, ind.prez.3 sg. *transpare*, conj.prez.3 *să transpară*;

trăsnet s.n., pl. trăsnete;

treabă sf., g.-d.art. **trebii**, **pl.** *treburi*;

(a) trebui vb., ind.prez.3sg. *trebuie*, imperfect 3sg. *trebuia*, 3pl. *trebuiau*, viitor 3pl. *vor trebui*; conj.prez. *să trebuiască*;

ţărancă s.f., g.-d. art. *ţărăncii*; pl. *ţărănci*;

unguent s.n., pl. *unguente*;

veşmânt s.n., **pl.** *veşminte*;

virus (program de calculator) s.m., pl. ***viruşi***;

virus (agent patogen) s.n., pl. ***virusuri/ viruşi;***

vis (aspiraţie) s.n., **pl.visuri;**

vis (imagine din timpul somnului) s.n., pl. **vise**;

yankeu s.m., art. *yankeul*; **pl.** *yankei*, art. *yankeii*;

(a) zgândări vb., ind.prez.1sg. şi 3 pl. *zgândăresc/ zgândăr*, imperf. 3 sg, *zgândărea*; conj.prez.3 *să zgândărească/ să zgândăre*;

zi/(în expresie şi) **ziuă** s.f.,art. *ziua*, g.-d.art. *zilei*; pl. *zile*, art. *zilele*;

CUVINTE/SINTAGME CARE SE SCRIU CU LITERĂ MARE

(în afară de numele proprii)

- selectiv -

*- **aştri şi constelaţii:** *Luna, Pământul, Soarele, Luceafărul, Ursa-Mare, Marte, Luceafărul-de-Ziuă* (planetă);

*- **marile epoci istorice şi evenimentele istorice majore** (exclusiv prepoziţiile, conjuncţiile şi articolele): *Antichitatea, Evul Mediu, Iluminismul, Unirea Principatelor, Primul Război Mondial, Secolul Luminilor, Războiul de 100 de Ani, Războiul de Secesiune, Războiul de Treizeci de Ani;*

*- **toate denumirile de state, inclusiv al celor din epoci trecute:** *Imperiul Roman, Imperiul Otoman, Republica Franceză; Marea Britanie;*

- **manifestări politice, culturale, artistice:** *Congresul Naţional al Partidului Y; Festivalul Naţional de Teatru; Balul Bobocilor; Balul Absolvenţilor;*

*- **sărbători laice şi religioase:** *1 Decembrie, Întâi Mai, Paşte(le), Patruzeci de Sfinţi; Duminica Tomei (sărbătoare);*

*- **numele de instituţii, inclusiv când sunt <u>folosite eliptic</u>:** *Administraţia Prezidenţială, Avocatul Poporului, Camera Deputaţilor, Editura Univers, Facultatea de Litere, student la Politehnică, funcţionar la Externe; consilier la Preşedinţie;*

*- **denumirile cu un singur cuvânt ale compartimentelor din instituţii sau ale organelor de conducere**. *Pe uşa din stânga scrie Decanat, iar pe cea din dreapta Secretariat.*

*- **<u>toate</u> componentele locuţiunilor pronominale de politeţe:** *Alteţa Sa Regală, Domnia Sa, Excelenţa Voastră, Majestăţile Lor Imperiale, Sfinţia Sa, Sanctitatea Sa (Ta, Voastră), Cucernicia Voastră (Ta, Sa), Noul Testament;*

- **funcţia celui căruia i se adresează o cerere, o scrisoare oficială etc.**: *Domnule Director, Domnule Preşedinte, Domnule Ministru.*

* **numai primul cuvânt din denumirile compartimentelor din instituţii sau ale unor organe de conducere care sunt alcătuite din mai multe cuvinte:** *Catedra de biologie, Adunarea generală a Academiei, Comisia de autoevaluare; Secţia de limba română;*

*- **scrierea şi pronunţarea unor nume proprii străine s-au modificat** în DOOM²: Bahus (nu Bacus), Damocles (nu Damocle), Menelaos (nu Menelau), Oedip (nu Edip), Procust (nu Procust)

CÂTEVA REGULI CU CARACTER GENERAL SELECTATE DIN DOOM

***Numele proprii de persoană nu** se despart **la sfârşit de rând**, ci se trec integral pe rândul următor (**nu** se desparte Po-pescu, nici Popes-cu). **Nu** se desparte la sfârşit de rând **prenumele** (sau abrevierile prenumelor) de **numele de familie** (**nu** se desparte Ion de Popescu, nici I. de Popescu)

* Articolul posesiv la feminin singular este **a** şi înaintea genitiv-dativului adjectivului posesiv postpus: *„(al) unei prietene* **a** *mele"* (**nu** *ale* mele)

* În construcţia cu prepoziţia *de* (care şi-a pierdut sensul partitiv, dobândind sensul „de felul")+pronume **posesiv**, norma actuală admite atât **pluralul**, cât şi **singularul**: „un prieten de-**ai mei**/de-**al meu**, o prietenă de-**ale mele**/de-**a mea**".

* Numeralul **cardinal** „12" şi cel **ordinal** corespunzător trebuie folosite la forma de **feminin** atunci când se referă la substantive feminine: *„ora* ***douăsprezece***, ***douăsprezece*** *mii de le, clasa a* ***douăsprezecea***, *dar se acceptă şi formele de masculin în indicarea datei: doi/doisprezece/douăzeci şi doi mai".*

* Se scriu, obligatoriu, cu **cratimă** între prefix şi cuvântul de bază, derivatele cu **prefixul ex-** *„fost": ex-preşedinte; ex-director; ex-ministru;*

* Se scrie cu literă mică **citatul** care **nu** este precedat de **două puncte.**

* **Despărţirea cuvintelor în silabe**:„Normele actuale prevăd despărţirea în silabe după **pronunţare**. Este acceptată şi **despărţirea după structură**, însă despărţirea după pronunţare prezintă şi avantajul

că pentru ea se pot stabili reguli mai generale decât pentru despărțirea după structură. Nu se admite despărțirea morfologică a unor cuvinte compuse sudate sau derivate, dacă segmentele rezultate **nu sunt silabe fonetice**, de *ex.*; nevr-al-gic". (DOOM)

inapt: i-napt; in-apt;
inegal: i-ne-gal; in-e-gal;
altundeva: al-tun-de-va; alt-un-de-va;
subînțelege: su-bîn-țe-le-ge; sub-în-țe-le-ge;
transport:; tran-sport; trans-port

CUVINTE/EXPRESII DIN ALTE LIMBI

ab-initio *(lat.)* - de la început
á bon entendeur, salut! *(fr.)* - salut pe cel ce înțelege
ab-origine *(lat.)* - de la origine
ab-ovo *(lat.)* - de la începutul începuturilor
acta, non verba *(lat.)* - fapte, nu vorbe
ad calendas graecas (lat.) - la calendele grecești, niciodată
ad-hoc *(lat)* - anume pentru acest scop
ad-interim *(lat.)* - provizoriu, interimar
aed *(fr.)* - poet-cântăreț în Grecia antică
ad-libidum *(lat.)* - după plac, oricum, în orice mod
ad-litteram *(lat.)* - literă cu literă, literal; textual
alea iacta est (lat.) - zarurile au fost aruncate, hotărâre luată după lungi ezitări
alibi *(lat.)* - în altă parte
amor leges ignorat *(lat.)* - dragostea nu cunoaște legi
a prima vista *(ital.)* - la prima vedere
âne de Buridan *(fr.)* - măgarul lui Buridan; lui Buridan îi este atribuită fabula în care este vorba despre măgarul care moare și de foame și de sete, întrucât, pus în situația de a alege, nu se poate hotărî între un snop de fân și o găleată de apă; sensul locuțiunii este acela că în alegerea între

lucruri de egală valoare şi necesitate omul trebuie să ia o decizie fermă

après mois le déluge *(fr.)* - după mine potopul; expresia reliefează egoismul extrem şi atitudinea de nepăsare pentru generaţiile viitoare

aquila non capit muscas *(lat.)* - vulturul nu prinde muşte, omul superior nu se ocupă de fleacuri

audaces fortuna iuvat *(lat.)* - norocul îi ajută pe cei îndrăzneţi

basta! *(ital.)* - ajunge! destul!

beaucoup de bruit pour rien *(fr.)* - mult zgomot pentru nimic

carpe diem *(lat.)* - bucură-te de ziua de azi, trăieşte clipa

castigat ridendo mores *(lat.)* - îndreaptă moravurile râzând

chi la dura, la vince *(ital.)* - cine persevrează, izbândeşte

coincidentia oppositorum *(lat.)* - armonizarea contrariilor;

conditio sine qua non *(lat.)* - condiţie indispensabilă

cui prodest? *(lat.)* - cui îi foloseşte? cine va profita?

de facto *(lat.)* - de fapt, în practică

de fil en fil *(fr.)* - din vorbă-n vorbă, dintr-una într-alta

de iure *(lat.)* - de drept, prin acţiunea legii

deus ex machina *(lat.)* - zeul din maşinărie, ivirea, pe neaşteptate, a unei soluţii favorabile

divide et impera *(lat.)* - dezbină şi stăpâneşte

dubito, ergo cogito; cogito, ergo sum *(lat.)* - mă îndoiesc, deci cuget; cuget, deci exist

dum spiro, spero *(lat.)* - cât trăiesc, sper

dura lex, sed lex *(lat.)* - legea e aspră, dar e lege; respectarea legii, chiar dacă este dificil

editio princeps *(lat.)* - prima ediţie a unei cărţi

en tête-à-tête *(fr.)* - între patru ochi

enfoncer des portes ouvertes *(fr.)* - a forţa uşi deschise; strădania de a demonstra un lucru evident

errare humanum est *(lat.)* - omul este supus greşelii

ex-abrupto *(lat.)* - dintr-odată, trecerea directă la fondul chestiunii

ex-libris *(lat.)* - din cărțile lui; vinietă purtând numele bibliofilului; deviză pe care acesta o aplică pe cărțile sale;
ex nihilo, nihil *(lat.)* - din nimic, nimic nu se naște
facta, non verba *(lat.)* - fapte, nu vorbe
festina lente *(lat.)* - grăbește-te încet, rezultatele deosebite nu se obțin în grabă
fiat justitia, pereat mundus! *(lat.)* - să se facă dreptate, chiar de-ar pieri lumea
fiat lux! *(lat.)* - să fie lumină
fiasco *(ital.)* - eșec total
forse che si, forse che no *(ital.)* - poate că da, poate că nu; atitudine de rezervă, de îndoială
fortuna caeca est *(lat.)* - norocul este orb
fugit irreparabile tempus *(lat.)* - timpul fuge fără să se mai întoarcă
grosso modo *(lat.)* - în linii mari, sumar, fără a intra în amănunte
hic et nunc *(lat.)* - aici și acum, a rezolva pe loc
homo homini lupus *(lat.)* - omul este lup față de alt om, agresivitatea oamenilor față de oameni
honeste vivere *(lat.)* - să trăiești cinstit;
honoris causa *(lat.)* - în mod onorific;
hors concours *(fr.)* - în afară de concurs; participarea la o competiție, o expoziție în afara competiției
in extenso *(lat.)* - pe larg, în întregime
in extremis *(lat.)* - în ultima clipă
in medias res *(lat.)* - în mezul lucrurilor;
in memoriam *(lat.)* - în amintirea, în memoria;
labor omnia vincit improbus *(lat.)* - munca necurmată învinge totul (toate piedicile)
les affaires sont les affaires *(fr.)* - afacerile sunt afaceri
l'état c'est moi *(fr.)* - statul sunt eu; deviză dictatorială
magna cum laude *(lat.)* - cu cele mai mari elogii, a realiza un lucru în chip strălucit
mass-media s.f. pl- mijloacele tehnice care servesc informării publice, de propagare a informațiilor în rândul maselor;

DOOM 2005 admite forma de singular a substantivului: "o mass media independentă"; art. *mass-media*: "mass-media actuală"; g.-d.art. *mass-mediei*: "prin intermediul mass-mediei";

mea culpa *(lat.)* - e vina mea, formă prin care se recunoaşte o greşeală şi, implicit, se cere iertare

memento mori *(lat.)* - aminteşte-ţi că vei muri, că eşti muritor

mens sana in corpore sano *(lat.)* - minte sănătoasă în corp sănătos

modus vivendi *(lat.)* - fel de a trăi, un mod de viaţă

mot à mot *(fr.)* - cuvânt cu cuvânt

mutatis mutandis *(lat.)* - schimbând ceea ce trebuie schimbat

nolens, volens *(lat.)* - vrând, nevrând

noblesse oblige *(fr.)* - nobleţea obligă; omul să fie demn de reputaţia sa

non multa, sed multum *(lat.)* - nu multe, dar mult; să spui multe în puţine cuvinte, lapidar

nota bene (abr. N.B.) *(lat.)* - ia seama cu atenţie, notează cu atenţie

nuda veritas *(lat.)* - adevărul gol-goluţ

O tempora! O mores! *(lat.)* - O, timpuri! O, moravuri!; expresie a unei maxime indignări privind degradarea morală a contemporanilor

où sont les neiges d'ántan? *(fr.)* - unde sunt zăpezile de altădată; expresie a nostalgiei după lucruri care nu mai există

persona non grata *(lat.)* - persoană neagreată, nedorită, respinsă

post-scriptum (abr.P.S.) *(lat.)* - după ce a fost scrisă; adaos la o scrisoare, după semnătură

pro domo (sua) *(lat.)* - pentru propria cauză; într-o anume împrejurare se pledează în interes propriu o cauză cu caracter de generalitate

quod licet Iovi, non licet bovi! *(lat.)* - ce-i permis lui Dumnezeu, nu-i permis oricărui bou, denumind astfel

"licența poetică", în sensul că unui om de rând nu i se îngăduie ceea ce-i este permis omului superior (genitului)

rara avis *(lat.)* - pasăre rară, om scump la vedere, raritate

sauve qui peut! *(fr.)* - să scape cine poate, să se salveze cine poate

sine die *(lat.)* - fără precizarea zilei, fără termen, amânare fără sfârșit

sine qua non *(lat.)* - fără de care nu se poate, condiție indispensabilă

sui generis *(lat.)* - în felul lui, special

tabula rasa *(lat.)* - tăbliță ștearsă, a șterge cu buretele, a o lua de la început

ta panta rhei *(gr.)* - totul curge, trece

ubi bene, ibi patria *(lat.)* - unde e bine, acolo e patria

un malheur ne vient jamais seul *(fr.)* - o nenorocire nu vine niciodată singură

vedi Napoli, o poi muori *(ital.)* - să vezi Neapole, apoi să mori; expresie a unei mari admirații față de acest oraș ori față de ceva uimitor

veni, vidi, vici! *(lat.)* - am venit, am văzut, am învins; expresie a unei izbânzi decisive

verba volant, scripta manent *(lat.)* - vorbele zboară, scrisul rămâne

vox populi, vox Dei *(lat.)* - glasul poporului este glasul lui Dumnezeu; hotărârea aparține poporului, majorității